

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

	Стр.
14. Закон за ратификација на Спогодбата за соработка во областа на културата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Државата Катар.....	2
15. Закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Руската Федерација за соработка во областа на железничкиот сообраќај..	12
16. Закон за ратификација на Спогодбата за редовен воздушен сообраќај меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Турција.....	21
17. Закон за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Романија за економска, научна и техничка соработка.....	93
18. Закон за ратификација на Договорот за соработка меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Црна Гора во контекст на процесот на пристапувањето во Европската унија.....	109
19. Закон за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Република Албанија за измени и дополнувања на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Република Албанија за заемни патувања на граѓаните склучена на 19 февруари 2008 година.....	143
20. Закон за ратификација на Конвенцијата за вршење на работа дома.....	153
21. Закон за ратификација на Конвенцијата за промотивна рамка за безбедност и здравје при работа.....	164
22. Закон за ратификација на Конвенцијата за заштита на мајчинството.....	179
23. Закон за ратификација на Конвенцијата за приватните агенции за вработување.....	195
24. Закон за ратификација на Договорот меѓу Република Македонија и Црна Гора за екстрадиција.....	215

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

14.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА ЗА СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА КУЛТУРАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА ДРЖАВАТА КАТАР

Се прогласува Законот за ратификација на Спогодбата за соработка во областа на културата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Државата Катар,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 март 2012 година.

Бр. 07-1347/1
20 март 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗА К О Н

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА ЗА СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА КУЛТУРАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА ДРЖАВАТА КАТАР

Член 1

Се ратификува Спогодбата за соработка во областа на културата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Државата Катар, склучена на 17 октомври 2011 година, во Скопје.

Член 2

Спогодбата во оригинал на македонски, арапски и англиски јазик гласи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

СПОГОДБА ЗА СОРАБОТКА
ВО ОБЛАСТА НА КУЛТУРАТА
ПОМЕЃУ
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
И
ВЛАДАТА НА ДРЖАВАТА КАТАР

Владата на Република Македонија претставувана од Министерството за култура и
Владата на Државата Катар претставувана од Министерството за култура,
уметности и наследство

Во понатамошниот текст „страните“

Со желба да ја промовираат и развиваат меѓусебната соработка помеѓу
двете пријателски земји во полето на културата, издаваштвото и
останатите сродни области,
Се согласија за следното:

Член 1

Страните ќе ја промовираат и ќе ја помагаат културната соработка
меѓу нивните две земји преку организирање на културни недели и ликовни
изложби како и размена на посети на музички, драмски и уметнички групи.

Член 2

Страните ќе разменуваат културни информации, изданија, фотографии и
брошури. Страните ќе ја промовираат соработката помеѓу националните
библиотеки на двете земји. Покрај тоа, Страните ќе го поддржуваат
учеството на нивните национални библиотеки и други сродни организации
на саемите за книги кои се одржуваат во двете земји.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 3

Страните ќе поттикнат превод на новоиздадените културни, уметнички и литературни дела што може да придонесе за приближување на културата на нивните јазици, земајќи ги предвид авторските права и прописите за пишување, во согласност со меѓународните договори и закони.

Член 4

Страните ќе формираат заедничка комисија за спроведување на одредбите од оваа Спогодба, да ги разгледа сите прашања кои можат да произлезат при неговата имплементација, како и склучување на билатерални периодични културни програми за соработка. Заедничката комисија се сретнува во двете земји алтернативно на датуми и места, договорени преку дипломатски канали од двете земји.

Член 5

Страната посетител ќе ги сноси трошоците за патување на својата делегација. Страната домаќин ќе ги сноси трошоците за сместување, локален превоз и медицинско лекување за страната посетител во итни случаи во согласност со усвоените законски процедури во двете земји.

Член 6

Врз основа на писмено барање на Страните, одредбите или дел од текстот од оваа Спогодба можат да се изменат, по преземањето на неопходните правни процедури усвоени во двете земји.

Член 7

Оваа Спогодба ќе стапи во сила од датата на размена на ратификуваниот инструмент и ќе важи 3 години, а неговата важност автоматски ќе се продолжува за ист период, доколку една од договорните страни не ја извести другата страна во писмена форма, по дипломатски пат дека

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

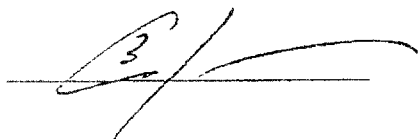
важноста на договорот престанува, најмалку три месеци пред престанувањето на неговата важност.

Раскинувањето на Спогодбата нема да влијае на заедничките програми и проекти кои се веќе почнати или проекти договорени пред престанокот на Спогодбата, доколку не е поинаку договорено помеѓу Страните.

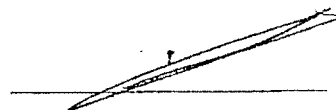
Оваа Спогодба е потпишана во присуство на двајца претставници на страните овластени од нивните влади.

Потпишана во Скопје... на 17.10.2011 во по два идентични примерока на македонски, арапски и на англиски јазик. Во случај на несогласување во толкувањето, ќе преовладува верзијата на англиски јазик.

За Владата на
Република Македонија

За Владата на
Државата Катар

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

اتفاقية للتعاون في المجال الثقافي
بين
حكومة جمهورية مقدونيا
وحكومة دولة قطر

إن حكومة جمهورية مقدونيا وتمثلها وزارة الثقافة،
وحكومة دولة قطر، وتمثلها وزارة الثقافة والفنون
والتراث،
والمشار إليهما فيما بعد بـ "الطرفان"،
رغبة منهما في تعزيز وتطوير التعاون بين البلدين الصديقين في
مجالات الثقافة والنشر والمجالات الأخرى المشابهة،
قد اتفقتا على ما يلي :

مادة (1)

يعمل الطرفان على دعم وتسهيل التعاون الثقافي بين بلديهما بتنظيم
الأسابيع الثقافية وإقامة معارض الفنون التشكيلية، وتبادل زيارات
الفرق الفنية والمسرحية والموسيقية.

مادة (2)

يتبادل الطرفان المعلومات الثقافية والإصدارات والصور والكتيبات
بالإضافة إلى تشجيع التعاون بين المكتبات الوطنية في كلا البلدين.
كما يحرص كل منهما على تشجيع مشاركة المكتبات الوطنية
والمؤسسات ذات الصلة في معارض الكتب التي تقام في كلا
البلدين.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

مادة (3)

يشجع الطرفان ترجمة كل ما هو جديد في مجال الأعمال الأدبية والفنية والثقافية المتعلقة بتطوير ثقافتيهما إلى لغة البلد الآخر، مع احترام ومراعاة حقوق النشر والتأليف وفقاً للقوانين والاتفاقيات الدولية.

مادة (4)

يشكل الطرفان لجنة مشتركة تتولى تطبيق مواد هذه الاتفاقية والنظر في الاستفسارات التي قد تطرأ أثناء تنفيذها ورسم البرامج الدورية الثنائية للتعاون الثقافي .

على ان تقوم هذه اللجنة بالاجتماع في كل بلد بالتناوب في الزمان والمكان الذي يتم تحديده من خلال القنوات الدبلوماسية في كلا البلدين.

مادة (5)

يتحمل الطرف الموفد نفقات سفر وفوده إلى الطرف المضيف ذهاباً وإياباً ويتحمل الطرف المضيف نفقات الإقامة والمواصلات الداخلية والعلاج في الحالات الطارئة لوفود الطرف الآخر، وذلك وفقاً للقواعد المعمول بها في كلا البلدين.

مادة (6)

يجوز تعديل احكام هذه الاتفاقية أو أي نص من نصوصها باتفاق الطرفين كتابة، وذلك بعد اتخاذ الإجراءات القانونية المعمول بها في كلا البلدين.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

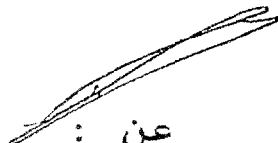
مادة (7)

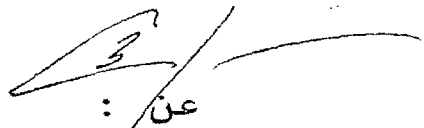
تدخل هذه الاتفاقية حيز النفاذ اعتباراً من تاريخ تبادل وثائق التصديق عليها وفقاً للإجراءات القانونية المعمول بها في كلا البلدين، وتظل سارية المفعول لمدة أو لمدد أخرى مماثلة، ما لم يخطر أحد الطرفين الطرف الآخر كتابة عبر القنوات الدبلوماسية برغبته في إنهائها وذلك قبل (3) ثلاثة أشهر على الأقل من تاريخ إنهائها أو انتهائها.

ولا يؤثر إنهاء أو انتهاء هذه الاتفاقية على البرامج والمشروعات القائمة أو المستمرة، ما لم يتفق الطرفان على خلاف ذلك.

وإشهاداً لما تقدم قام المفوضان أدناه والمخولان من قبل حكومتيهما بالتوقيع على هذه الاتفاقية.

حررت هذه الاتفاقية ووقعت في مدينة سكوبيا بتاريخ 2011/10/17 ميلادية، من نسختين أصليتين باللغات المقدونية والعربية والإنجليزية ولكل منهما ذات الحجية، وفي حالة الاختلاف يرجح النص المحرر باللغة الإنجليزية.

عن :
حكومة دولة قطر

عن :
حكومة جمهورية
مقدونيا

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

AGREEMENT OF COOPERATION
IN THE FIELD OF CULTURE
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA
AND
THE GOVERNMENT OF THE STATE OF QATAR

The Government of the Republic of Macedonia represented by the Ministry of Culture,

And

The Government of the State of Qatar, represented by the Ministry of Culture, Arts and Heritage,

Hereinafter referred to as "the Parties",

Wishing to promote and develop mutual co-operation between the two friendly countries in the fields of culture, publications and other similar areas,

Have agreed as follows:

Article 1

The Parties will promote and facilitate cultural co-operation between their two countries by means of organizing cultural weeks and plastic art exhibitions as well as the exchange of the visits of musical, theatrical and artistic groups.

Article 2

The Parties will exchange cultural information, issues, photos and booklets. The Parties will promote co-operation between the national libraries of the two countries. Moreover, the Parties will encourage the participation of their national libraries and other related organizations in book fairs held in the two countries.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 3

The Parties will encourage the translation of the newly issued cultural, artistic and literary works that may enhance their culture into each other language while taking into consideration copyright and writing regulations in the light of the international agreements and laws.

Article 4

The Parties will form a Joint Committee to implement the articles of this Agreement, examine any issues that may arise during its implementation as well as concluding bilateral periodical cultural co-operation programmes.

The Joint Committee meets in the two countries alternatively on dates and in venues agreed upon via the diplomatic channels of the two countries.

Article 5

The visiting Party will bear the travel costs of its delegations to the other Party. The host Party will bear the costs of accommodation, inland transportation and medical treatment in cases of emergency for the visiting Party in the light of the adopted legal procedures in the two countries.

Article 6

Upon a written consent of the Parties, the provisions or any of the text of this Agreement may be amended after taking the necessary legal procedures adopted in the two countries.

Article 7

This Agreement will come into force effective as of the date of exchanging of their instruments of ratification and will remain valid for a period of three years subject to automatic renewal for similar period/periods unless terminated by either Party with at least a three month written notice notified via the diplomatic channels prior to its termination.

The termination of this Agreement will not affect any ongoing or existing programmes or projects agreed upon prior to the termination notice unless otherwise agreed by the Parties.

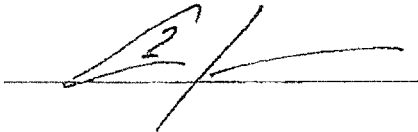
МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

In witness herein the two representatives of the Parties signed this Agreement by authorization from their Governments.

Done and signed on 17/10/2011 in СКОПЈЕ, in two identical copies in Macedonian, Arabic and English languages being equally authentic. In case of difference of interpretation the English text will prevail.

For the Government of
the Republic of Macedonia

For the Government of
the State of Qatar

Член 3

Министерството за култура се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на оваа спогодба.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J

**PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES PËR BASHKËPUNIM NË SFERËN E KULTURËS
NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE QEVERISË SË SHTETIT
TË KATARIT**

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja për bashkëpunim në sferën e kulturës ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Qeverisë së Shtetit të Katarit, e lidhur më 17 tetor 2011, në Shkup.

Neni 2

Marrëveshja në origjinal në gjuhën maqedonase, arabe dhe angleze, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Kulturës caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e kësaj marrëveshje.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

15.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЈА
ЗА СОРАБОТКА ВО ОБЛАСТА НА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СООБРАЌАЈ**

Се прогласува Законот за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Руската Федерација за соработка во областа на железничкиот сообраќај, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 март 2012 година.

Бр. 07-1348/1
20 март 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н**ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РУСКАТА ФЕДЕРАЦИЈА ЗА СОРАБОТКА ВО
ОБЛАСТА НА ЖЕЛЕЗНИЧКИОТ СООБРАЌАЈ**

Член 1

Се ратификува Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Руската Федерација за соработка во областа на железничкиот сообраќај, склучена во Москва на 23 ноември 2011 година.

Член 2

Спогодбата во оригинал на македонски и руски јазик гласи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

СПОГОДБА

**меѓу Владата на Република Македонија
и Владата на Руската Федерација
за соработка во областа на железничкиот сообраќај**

Владата на Република Македонија и Владата на Руската Федерација, во натамошниот текст – Страни:

потпирајќи се на принципите на рамноправно партнерство и заемно почитување,

признавајќи ја исклучителната важност на развивање на превозот на патници и товар во меѓународна железничка врска меѓу државите на Страните и транзитно преку териториите на државите на Страните,

раководејќи се од општопризнаените принципи и норми на меѓународното право,

стремејќи се кон долгорочна соработка, зацврстување и унапредување на односите во областа на железничкиот сообраќај,

се согласија за следново:

Член 1

Страните го помагаат развојот и соработката во областа на железничкиот сообраќај.

Член 2

Страните ја развиваат соработката во областа на создавање услови за зголемување на обемот на превоз на патници, багаж, товарен багаж и товар во железничкиот сообраќај меѓу државите на Страните и транзитно преку териториите на државите на Страните, за размена на научно – технички информации, на информациона технологии во областа на железничкиот сообраќај.

Страните го помагаат развојот на директните научно – технички контакти меѓу научно – истражувачки организации и високите образовни установи за железничкиот сообраќај

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 3

Надлежните органи на државите на Страните за реализирањето на оваа Спогодба се:

Од Македонската страна – Министерството за транспорт и врски на Република Македонија;

Од Руската страна – Министерството за транспорт на Руската Федерација.

Во случај на промена на официјалното име на надлежните органи на државите на Страните односно на промена на надлежниот орган, Страните веднаш ќе се информираат за тоа по дипломатски пат.

Член 4

Надлежните органи на државите на Страните ги обезбедуваат, во согласност со законодавството на државите на Страните, неопходните услови за непречен превоз на патници, багаж, товарен багаж и товар, како меѓу државите на Страните, така и транзитно преку териториите на државите на Страните, врз основа на оваа Спогодба и на соодветните меѓународни договори, во кои учествуваат Република Македонија и Руската Федерација.

Член 5

Страните се стремат кон поедноставување на граничните, царинските и други формалности кои се поврзани со превоз на патници, товар, багаж и товарен багаж во железничкиот сообраќај меѓу државите на Страните, како и транзитно преку териториите на државите на Страните.

Страните веднаш заемно ќе се информираат за промени во законодавство на својата држава во областа на железничкиот сообраќај, како и во законодавството кое ги регулира правилата за увоз, извоз на товарот, за влез, излез, движење и престој на странските државјани на териториите на државите на Страните.

Член 6

Превозот на патници, товар, багаж и товарен багаж во железничкиот сообраќај меѓу државите на Страните, како и транзитно преку териториите на државите на Страните се одвива врз основа на меѓународните договори во кои учествуваат Република Македонија и Руската Федерација.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Оваа Спогодба не се однесува на правата и обврските на Страните кои произлегуваат од другите меѓународни договори чии што учесници се Република Македонија и Руската Федерација, како и од нивното членство во меѓународни организации.

Член 7

Надлежните органи на државите на Страните веднаш заемно се информираат за настанување пречки за одвивање меѓународна железничка врска меѓу државите на Страните и за транзит преку териториите на државите на Страните, како и за отстранување на таквите пречки. По потреба, надлежните органи на државите на Страните преземаат заеднички дејствија со цел отстранување на настанатите пречки.

Член 8

По потреба, надлежните органи на државите на Страните и соодветните организации за железничкиот сообраќај на државите на Страните можат во рамките на реализирањето на оваа Спогодбата да склучуваат дополнителни спогодби (договори) за регулирање на прашањата за технологиите на организирање и остварување на превозот на патници, товар, багаж и товарен багаж во железничкиот сообраќај меѓу државите на Страните, како и транзитно преку териториите на државите на Страните.

Член 9

За решавање практични прашања поврзани со реализирањето на оваа Спогодба надлежните органи на државите на Страните, по потреба, одржуваат заеднички советувања.

Заедничките советувања се одржуваат на иницијатива на надлежните органи на која било од државите на Страните. Заедничките советувања се одржуваат наизменично на територија на државата на секоја од Страните, доколку не е одредено поинаку по договор меѓу Страните.

Термини, место и програма на таквите заеднички советувања се одредуваат во консултации меѓу надлежните органи на државите на Страните.

Член 10

Информациите добиени во рамките на реализирањето на оваа Спогодба не смеат да бидат пренесени на трета страна без писмена согласност на надлежниот орган на државата на Страната која ги соопштува тие информации.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 11

Сите спорни прашања кои се појавуваат при толкување и примена на оваа Спогодба, Страните ги решаваат по пат на преговори.

По заемна согласност Страните можат да внесуваат измени и дополнувања во Спогодбата во вид на одделни протоколи.

Член 12

Оваа Спогодба е склучена за неодреден рок.

Секоја од Страните може во секое време писмено да ја извести другата Страна по дипломатски пат за својата одлука за прекинување на важноста на оваа Спогодба.

Во тој случај оваа Спогодба ќе престане да важи после 6 (шест) месеци сметано од датумот на кој другата Страна го прими таквото известување, освен ако таквото известување за прекинување на важноста на оваа Спогодба не биде отповикано, со заемна согласност, пред истекот на овој рок.

Член 13

Оваа Спогодба стапува во сила по истекот на 30 (триесет) дена сметано од денот на приемот, по дипломатскиот пат, на последното писмено известување дека Страните ги исполниле своите внатрешни процедури кои се потребни за стапувањето во сила на оваа Спогодба.

Склучено во Москва..... на 23.11..... 2011 година, во два примерока, секој на македонски и на руски јазик, при што двата текста имаат еднаква сила.

За Владата
на Република Македонија

За Владата
на Руската Федерација

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

СОГЛАШЕНИЕ

**между Правительством Республики Македони
и Правительством Российской Федерации
о сотрудничестве в области железнодорожного транспорта**

Правительство Республики Македони и Правительство Российской Федерации, именуемые в дальнейшем Сторонами,

основываясь на принципах равноправного партнерства и взаимного уважения,

признавая исключительную важность развития перевозок пассажиров и грузов в международном железнодорожном сообщении между государствами Сторон и транзитом по территориям государств Сторон,

руководствуясь общепризнанными принципами и нормами международного права,

стремясь к долгосрочному сотрудничеству, укреплению и развитию отношений в области железнодорожного транспорта,

согласились о нижеследующем:

Статья 1

Стороны содействуют развитию и сотрудничеству в области железнодорожного транспорта.

Статья 2

Стороны развивают сотрудничество в области создания условий для увеличения объемов перевозок пассажиров, багажа, грузобагажа и грузов железнодорожным транспортом между государствами Сторон и транзитом по территориям государств Сторон, обмена научно-технической информацией, информационными технологиями в сфере железнодорожного транспорта.

Стороны оказывают содействие в развитии прямых научно-технических связей между научно-исследовательскими организациями, высшими учебными заведениями железнодорожного транспорта.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Статья 3

Компетентными органами государств Сторон по реализации настоящего Соглашения являются:

от Македонской Стороны - Министерство транспорта и связи Республики Македонии;

от Российской Стороны - Министерство транспорта Российской Федерации.

В случае изменения официального наименования компетентных органов государств Сторон или замены таких компетентных органов Стороны незамедлительно уведомляют об этом друг друга по дипломатическим каналам.

Статья 4

Компетентные органы государств Сторон обеспечивают в соответствии с законодательством государств Сторон необходимые условия для беспрепятственной перевозки пассажиров, багажа, грузобагажа и грузов как между государствами Сторон, так и транзитом по территориям государств Сторон на основании настоящего Соглашения и соответствующих международных договоров, участниками которых являются Республика Македония и Российская Федерация.

Статья 5

Стороны стремятся к упрощению пограничных, таможенных и иных формальностей, связанных с перевозками пассажиров, багажа, грузобагажа и грузов железнодорожным транспортом как между государствами Сторон, так и транзитом по территориям государств Сторон.

Стороны незамедлительно уведомляют друг друга об изменениях законодательства своего государства в области железнодорожного транспорта, а также законодательства, регулирующего правила ввоза, вывоза грузов, въезда, выезда, передвижения по территории государства Стороны и пребывания в нем иностранных граждан.

Статья 6

Перевозки пассажиров, багажа, грузобагажа и грузов железнодорожным транспортом как между государствами Сторон, так и транзитом по территориям государств Сторон осуществляются на основе международных договоров, участниками которых являются Республика Македония и Российская Федерация.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Настоящее Соглашение не затрагивает прав и обязательств Сторон, вытекающих из других международных договоров, участниками которых являются Республика Македония и Российская Федерация, а также из их членства в международных организациях.

Статья 7

Компетентные органы государств Сторон незамедлительно информируют друг друга о возникновении препятствий для осуществления международного железнодорожного сообщения между государствами Сторон и транзита по территориям государств Сторон, а также об устранении этих препятствий. При необходимости компетентные органы государств Сторон предпринимают совместные действия с целью устранения возникших препятствий.

Статья 8

При необходимости компетентные органы государств Сторон и организации железнодорожного транспорта государств Сторон могут в целях реализации настоящего Соглашения заключать соглашения (договоры), регулирующие вопросы технологии организации и осуществления перевозок пассажиров, багажа, грузобагажа и грузов железнодорожным транспортом как между государствами Сторон, так и транзитом по территориям государств Сторон.

Статья 9

Для решения практических вопросов, связанных с реализацией настоящего Соглашения, компетентные органы государств Сторон при необходимости проводят совместные совещания.

Совместные совещания проводятся по инициативе компетентных органов любого из государств Сторон. Совместные совещания проводятся поочередно на территории государства каждой из Сторон, если иное не определено по согласованию Сторон.

Время, место и программа проведения совместных совещаний определяются по согласованию между компетентными органами государств Сторон.

Статья 10

Информация, полученная в рамках реализации настоящего Соглашения, не может быть передана третьей стороне без письменного согласия компетентного органа государства Стороны, предоставившей эту информацию.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Статья 11

Все спорные вопросы, возникающие при толковании и применении настоящего Соглашения, решаются Сторонами путем переговоров.

По взаимному согласию Стороны могут вносить в настоящее Соглашение изменения, которые оформляются отдельными протоколами.

Статья 12

Настоящее Соглашение заключено на неопределенный срок.

Каждая из Сторон может в любое время по дипломатическим каналам письменно уведомить другую Сторону о своем решении прекратить действие настоящего Соглашения.

В этом случае настоящее Соглашение прекратит свое действие через 6 (шесть) месяцев с даты получения указанного уведомления другой Стороной, если только уведомление о прекращении действия настоящего Соглашения не будет отозвано по обоюдному согласию Сторон до истечения этого срока.

Статья 13

Настоящее Соглашение вступает в силу по истечении 30 (тридцати) дней с даты получения последнего письменного уведомления, поступившего по дипломатическим каналам, о выполнении Сторонами внутренних процедур, необходимых для вступления его в силу.

Совершено в г. Москва " 23 " 11 2011г. в двух экземплярах, каждый на македонском и русском языках, причем оба текста имеют одинаковую силу.

За Правительство
Республики Македони

За Правительство
Российской Федерации

Член 3

Министерството за транспорт и врски се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на оваа спогодба.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

L I G J
PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË
DHE QEVERISË SË FEDERATËS RUSE PËR BASHKËPUNIM NË SFERËN E KOMUNIKACIONIT
HEKURUDHOR

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Qeverisë së Federatës Ruse për bashkëpunim në sferën e komunikacionit hekurudhor, e lidhur në Moskë më 23 nëntor 2011.

Neni 2

Marrëveshja në original në gjuhën maqedonase dhe ruse, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Transportit dhe Lidhjeve caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e kësaj marrëveshje.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

16.

Vrz основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА ЗА РЕДОВЕН**
ВОЗДУШЕН СООБРАЌАЈ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА ТУРЦИЈА

Се прогласува Законот за ратификација на Спогодбата за редовен воздушен сообраќај меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Турција,
што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 март 2012 година.

Бр. 07-1349/1
20 март 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н
ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА ЗА РЕДОВЕН ВОЗДУШЕН СООБРАЌАЈ МЕЃУ ВЛАДАТА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА РЕПУБЛИКА ТУРЦИЈА

Член 1

Се ратификува Спогодбата за редовен воздушен сообраќај меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Република Турција, склучена во Скопје на 19 август 2011 година.

Член 2

Спогодбата во оригинал на македонски, турски и на англиски јазик гласи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

СПОГОДБА ЗА РЕДОВЕН ВОЗДУШЕН СООБРАЌАЈ

ПОМЕЃУ

ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА ТУРЦИЈА

СОДРЖИНА

<u>ЧЛЕН</u>	<u>НАСЛОВ</u>
1	ДЕФИНИЦИИ
2	ДАВАЊЕ СООБРАЌАЈНИ ПРАВА
3	ОПРЕДЕЛУВАЊЕ И ДОЗВОЛА ЗА ВРШЕЊЕ СООБРАЌАЈ
4	ПОВЛЕКУВАЊЕ ИЛИ СУСПЕНЗИЈА НА ДОЗВОЛАТА ЗА ВРШЕЊЕ СООБРАЌАЈ
5	КАПАЦИТЕТ
6	ТАРИФИ
7	ДАНОЦИ, ЦАРИНСКИ ТАКСИ И ДРУГИ ДАВАЧКИ
8	ДИРЕКТЕН ТРАНЗИТ
9	НАДОМЕСТОЦИ ЗА КОРИСНИЦИТЕ
10	ДОНЕСЕН ПЕРСОНАЛ И ПРИСТАП ДО ЛОКАЛНИТЕ УСЛУГИ
11	ВАЛУТНА КОНВЕРЗИЈА И ПРЕНОС НА ВИШОКОТ СРЕДСТВА
12	ВЗАЕМНО ПРИЗНАВАЊЕ НА УВЕРЕНИЈА И ДОЗВОЛИ
13	ВОЗДУХОПЛОВНА БЕЗБЕДНОСТ
14	ВОЗДУХОПЛОВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ
15	ПОДНЕСУВАЊЕ НА РЕДОТ НА ЛЕТАЊЕ
16	СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ
17	ПРИМЕНА НА ЗАКОНИ И ПРОПИСИ
18	КОНСУЛТАЦИИ И ИЗМЕНА
19	РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ
20	РЕГИСТРАЦИЈА
21	МУЛТИЛАТЕРАЛНИ СПОГОДБИ
22	ВАЖЕЊЕ И ПРЕКИН НА СПОГОДБАТА
23	ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА
АНЕКС	ПЛАН НА ЛИНИИТЕ

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Владата на Република Македонија и Владата на Република Турција во понатамошниот текст „договорни страни”,

Како страни на Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство и Меѓународната спогодба за транзитен воздушен сообраќај, обете отворени за потпишување во Чикаго на седмиот ден од декември 1944 година,

Сакајќи да го олеснат ширењето на можностите на меѓународниот редовен воздушен сообраќај,

Признавајќи дека ефикасниот и конкурентен меѓународен редовен воздушен сообраќај ги зголемува економскиот развој, трговијата, туризмот, инвестициите и интересите на потрошувачите,

Сакајќи да обезбедат највисок степен на безбедност и обезбедување на меѓународниот воздушен сообраќај и реafirмирајќи ја својата сериозна загриженост во врска со дејствата и заканите вперени против обезбедувањето на воздухопловите кои ја загрозуваат безбедноста на луѓето или имотите, негативно влијаат врз вршењето на воздушниот сообраќај и ја поткопуваат јавната доверба во безбедноста на цивилното воздухопловство; и

Сакајќи да склучат Спогодба со цел да се воспостави и врши воздушен сообраќај помеѓу и вон нивните територии,

СЕ СОГЛАСИЈА ЗА СЛЕДНОВО:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ЧЛЕН 1
ДЕФИНИЦИИ

1. Во смисла на оваа Спогодба, доколку контекстот поинаку не бара, под поимот:
  - а. „Воздухопловни власти“ во случајот на Република Македонија, се подразбира Агенцијата за цивилно воздухопловство, а во случајот на Република Турција, Министерството за транспорт и врски, односно секое лице или орган кои се овластени да ги вршат функциите кои во овој период им се доделени на споменатите власти;
  - б. „Спогодба“ се подразбира оваа Спогодба, нејзиниот Анекс и какви било измени на истите;
  - в. „Договорен сообраќај“ се подразбира меѓународниот воздушен сообраќај кој може да се врши согласно одредбите од оваа Спогодба на утврдените линии;
  - г. „Анекс“ се подразбира Анексот на оваа Спогодба или каква било измена на истиот, согласно одредбите од Член 18 (Консултации и измени) од оваа Спогодба. Анексот претставува составен дел на оваа Спогодба и секако повикување на Спогодбата го вклучува Анексот, доколку експлицитно не се договори поинаку.
  - д. „Воздушен сообраќај“, „меѓународен редовен воздушен сообраќај“, „авиопревозник“ и „запирање за непревознички цели“ се подразбира значењето кое им е дадено во член 96 од Конвенцијата;
  - ѓ. „Капацитет“ се подразбира:
    - кога се однесува на воздухоплов, корисната носивост на тој воздухоплов која е на располагање на една линија или на дел од линија;
    - кога се однесува на конкретен воздушен сообраќај, капацитетот на воздухопловот кој се користи за тој сообраќај помножен со бројот на летовите кои ги врши воздухопловот во даден период на една линија или на дел од линија;
  - е. „Конвенција“ се подразбира Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство, отворена за потпишување на седмиот ден од

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

декември 1944 година и вклучува секаков Анекс усвоен согласно член 90 од таа Конвенција и секаква измена на Анексите на Конвенцијата согласно членовите 90 и 94 од неа, доколку овие Анекси или измени се влезени во сила или се ратификувани од двете договорни страни;

- ж. „Определен авиопревозник (определени авиопревозници)“ се подразбира авиопревозник (авиопревозници) кој е определен (кои се определени) и овластен(и) согласно член 3 (Определување и дозвола за вршење сообраќај) од оваа Спогодба;
- з. „Земско опслужување“ се подразбира и вклучува, но не е ограничено на опслужување на патници, стока и багаж, како и обезбедување на гостителски средства и/или услуги;
- и. „ICAO“ се подразбира Меѓународната организација за цивилно воздухопловство;
- ј. „Меѓународен воздушен сообраќај“ се подразбира воздушен сообраќај кој минува низ воздушниот простор на териториите на повеќе од една земја;
- к. „Авиопревозник кој продава“ означува авиопревозник кој нуди воздушен превоз на воздухоплов со кој врши сообраќај друг авиопревозник, преку делење на кодот (код-шер);
- л. „План“ се подразбира план на линиите на кои ќе се врши воздушниот сообраќај и кој е даден во Анексот на оваа Спогодба, како и секакви измени на истиот, договорени согласно одредбите од член 18 од оваа Спогодба;
- м. „Утврдени линии“ се подразбираат линиите кои се утврдени или ќе се утврдат во Анексот на оваа Спогодба;
- н. „Резервни делови“ се подразбираат предмети наменети за поправка или замена и кои се наменети за вградување во воздухоплови, вклучувајќи ги моторите;
- њ. „Тарифа“ се подразбира каква било возарина, наплата или надоместок, цени кои се плаќаат за превоз на патници, багаж и/или стока, со исклучок на пошта, во воздушниот сообраќај во кои спаѓа и каков било друг вид на превоз кој е поврзан со него, а кои ги наплаќаат авиопревозниците, вклучувајќи ги нивните посредници, како и условите кои се однесуваат на расположливоста на ваквата возарина, наплата или надоместок;
- о. „Територија“ се подразбира значењето кое му е дадено во член 2 од Конвенцијата;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- п. „Сообраќај” се подразбираат патници, багаж, стока и пошта;
- р. „Редовна опрема” се подразбираат предметите кои не се резервите во воздухопловот и резервните делови кои можат да се отстранат, туку оние кои се за користење во воздухопловот за време на летот, вклучувајќи ги опремите за прва помош и за одржување во живот;
- с. „Надоместоци за корисниците” се подразбираат надоместоците кои се наметнуваат за користење на аеродромите, навигациската опрема и другите сродни услуги кои едната договорна страна и ги нуди на другата.

ЧЛЕН 2
ДАВАЊЕ СООБРАЌАЈНИ ПРАВА

1. Секоја договорна страна им ги дава на определените авиопревозници на другата договорна страна следните права за вршење на редовен меѓународен редовен воздушен сообраќај на линиите утврдени во Анексот на оваа Спогодба:
  - а. да прелетуваат преку територијата на другата договорна страна без слетување;
  - б. да запираат на таа територија заради непревознички цели;
  - в. да запираат на таа територија во места утврдени во Планот на линии од Анексот на оваа Спогодба заради земање или оставање меѓународен сообраќај посебно или во комбинација.
  - г. права кои се поинаку утврдени во оваа Спогодба.
2. Одредбите од став (1) на овој член не им даваат право на определените авиопревозници на една договорна страна да земаат на територијата на другата договорна страна сообраќај кој се врши за наемнина или надоместок, а чие одредиште е друго место на територијата на таа друга договорна страна.

ЧЛЕН 3
ОПРЕДЕЛУВАЊЕ И ДОЗВОЛА ЗА ВРШЕЊЕ СООБРАЌАЈ

1. Секоја договорна страна има право да определи еден или повеќе авиопревозници заради вршење на договорениот сообраќај на утврдените линии. Ваквото определување се реализира со доставување на писмено известување преку дипломатски канали.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. По приемот на ваквото определување, воздухопловните власти на другата договорна страна, согласно ставовите (3) и (4) од овој член, неопходно издаваат за определениот авиопревозник или авиопревозници соодветна дозвола за вршење на сообраќај.
3. Воздухопловните власти на една договорна страна, имаат право да бараат од авиопревозникот или авиопревозниците определени од другата договорна страна да ги уверат дека се квалификувани да ги исполнат условите пропишани со законите и прописите кои вообичаено и разумно овие власти ги применуваат за вршењето на меѓународен воздушен сообраќај согласно одредбите од Конвенцијата.
4. Секоја договорна страна има право да одбие да ја издаде дозволата за вршење на сообраќај наведена во став (2) на овој член, или да постави услови на определен авиопревозник какви што смета дека се неопходни за користење на правата наведени во член 2 (Давање сообраќајни права) од оваа Спогодба, секогаш кога таа договорна страна не е уверена дека:
  - а. мнозинскиот дел на сопственичките права и ефективната контрола на тој авиопревозник се во рацете на договорната страна која го определува авиопревозникот или на нејзините државјани; и/или
  - б. Владата која го определила авиопревозникот ги одржува и контролира стандардите од член 13 (Воздухопловна безбедност) односно од член 14 (Воздухопловно обезбедување) од оваа Спогодба.

ЧЛЕН 4
ПОВЛЕКУВАЊЕ ИЛИ СУСПЕНЗИЈА НА ДОЗВОЛАТА
ЗА ВРШЕЊЕ СООБРАЌАЈ

1. Согласно своите домашни закони и прописи, секоја договорна страна има право да ја повлече дозволата за вршење сообраќај или да го суспендира користењето на правата утврдени во член 2 (Давање сообраќајни права) од оваа Спогодба на авиопревозник или авиопревозници определени од другата договорна страна, односно да постави услови за кои смета дека се неопходни за користење на овие права:
  - а. секогаш кога страната не е уверена дека мнозинскиот дел од сопственичките права и ефективната контрола на определениот авиопревозник се во рацете на договорната страна која го определува авиопревозникот или на нејзини државјани, или

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- б. во случај кога определениот авиопревозник не се придржува кон законите или прописите на договорната страна која ги дава овие права, или
  - в. во случај кога авиопревозникот на некаков друг начин не го врши договорениот сообраќај согласно условите пропишани со оваа Спогодба.
2. Освен ако итното повлекување, суспендирање или поставување на условите споменати во став (1) од овој член не е неопходно заради спречување на понатамошно кршење на закони или прописи, ваквото право се користи само по извршени консултации со воздухопловните власти на земјата на другата договорна страна. Во ваков случај, консултациите започнуваат во рок од шеесет (60) дена од датумот на поднесување на барањето за консултации од која било од договорните страни.

**ЧЛЕН 5
КАПАЦИТЕТ**

1. Определениот авиопревозник или авиопревозници на договорните страни имаат праведна и еднаква можност во вршењето на редовниот сообраќај помеѓу териториите на двете договорни страни.
2. При вршењето на договорениот сообраќај од страна на определениот авиопревозник или авиопревозници на која било од договорните страни, определениот авиопревозник или авиопревозници на другата договорна страна ги земаат предвид интересите на авиопревозникот на другата договорна страна, за да не се влијае негативно на сообраќајот кој истиот го врши на целата или на дел од истата линија.
3. Договорениот сообраќај кој го обезбедуваат определените авиопревозници на договорните страни е директно поврзан со јавната побарувачка за превоз на утврдените линии и нивна примарна цел е со разумен фактор на оптоварување, да се обезбеди соодветен капацитет за задоволување на тековната и разумно предвидената побарувачка за превоз на патници, стока и пошта, помеѓу териториите на договорните страни.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ЧЛЕН 6
ТАРИФИ

1. Секоја договорна страна дозволува тарифите за меѓународен редовен воздушен сообраќај кој се врши до/од/преку нејзината територија определените авиопревозници да ги формираат на умерени нивоа, со водење сметка за сите релевантни фактори, како трошоците на работењето, разумната добивка и тарифите на други авиопревозници.
Интервенцијата на договорните страни е ограничена на:
  - а. спречување на неразумно дискриминаторски цени или практики;
  - б. заштита на потрошувачите од цени кои се неразумно високи или рестриктивни заради злоупотреба на доминантната позиција; и
  - в. заштита на авиопревозниците од цени кои се вештачки ниски заради директни или индиректни владини субвенции или поддршка.
2. Тарифите утврдени согласно став (1) не се доставуваат од страна на определените авиопревозници на една договорна страна на одобрување кај воздухопловните власти на другата договорна страна.
3. Ниедна договорна страна не му дозволува на својот определен авиопревозник односно авиопревозници при формирањето на тарифите, во соработка со кој било друг авиопревозник односно авиопревозници или самостојно, да ја злоупотребуваат моќта на пазарот со што се постигнува, може да се постигне или се има намера да се постигне ефект на драстично заслабнување на конкурент како определен авиопревозник на другата договорна страна или за исклучување на конкурент од линија.
4. Договорните страни се согласуваат дека следните практики на авиопревозниците во врска со формирањето на тарифите, може да се сметаат за веројатно неправедни конкурентни практики кои може да заслужуваат подетално испитување:
  - а. наплата на возарини и тарифи на линии кои во целина не се доволни да ги покријат трошоците за обезбедување на услугите на коишто тие се однесуваат;
  - б. практиките кои се во прашање се континуирани, а не привремени;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- в. практиките кои се во прашање имаат сериозен економски ефект, или им нанесуваат значителна штета на определените авиопревозници на другата договорна страна; и
  - г. однесување кое покажува злоупотреба на доминантна позиција во однос на линијата.
5. Во случај кога која било од воздухопловните власти не е задоволна од тарифа која е предложена или важи за авиопревозник на другата договорна страна, воздухопловните власти се трудат да го расчистат прашањето со консултации, доколку тоа го бара која било од нив. Во секој случај, воздухопловната власт на една договорна страна нема право да презема еднострано дејство за да спречи правосилност или продолжување на важењето на тарифа на авиопревозник на другата договорна страна.
6. По исклучок на горе-наведениот став (2), определените авиопревозници на една договорна страна, по барање, и доставуваат на воздухопловната власт на другата договорна страна информација во врска со формирањето на тарифите, на начин и во форма кои што ги определува оваа власт.
7. Ниедна договорна страна нема право да им наметне на авиопревозниците на другата договорна страна барања од типот прв понуден, коефициент на пропорционалност, надомест за непротивење, ниту какво било друго барање во однос на капацитетот, фреквенцијата односно сообраќајот, кое би било контрадикторно со целите на оваа Спогодба.

ЧЛЕН 7
ДАНОЦИ, ЦАРИНСКИ ДАВАЧКИ И
ДРУГИ НАДОМЕСТОЦИ

1. Воздухопловите со кои определените авиопревозници на една договорна страна вршат меѓународен редовен воздушен сообраќај, како и нивната редовна опрема, резервните делови (вклучувајќи ги и моторите), залихите на гориво и масла (вклучувајќи ги хидрауличните течности), залихите кои се носат во воздухопловот (храна, пијалаци, алкохол, тутун како и други продукти за продажба или користење од страна на патниците во текот на летот), по пристигнувањето на територијата на другата договорна страна се ослободуваат од секакви царински даноци, инспекциски надомест и други давачки или такси, доколку оваа опрема и залихи остануваат во воздухопловот до нивното повторно извезување односно користење во воздухопловот на дел од патувањето кое треба да се изврши над таа територија.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Од истите давачки и такси се ослободуваат долу-наведените артикли, со исклучок на оние давачки кои се засновани на трошоците за извршените услуги:
  - а. залихите за воздухопловот кои се внесени во него на територијата на која било договорна страна, во рамките на ограничувањата поставени од власта на споменатата договорна страна, а кои се наменети да се користат во воздухоплов на авиопревозник на договорната страна кој врши меѓународен воздушен сообраќај,
  - б. резервните делови (вклучувајќи ги моторите) и редовната опрема кои се внесуваат на територијата на договорна страна за сервисирање или поправка на воздухопловите кои определените авиопревозници на другата договорна страна ги користат за меѓународен воздушен сообраќај,
  - в. горивото, маслата (вклучувајќи ги хидрауличните течности) и потрошните технички залихи кои се наменети за да се користат во воздухоплови на определени авиопревозници на другата договорна страна за вршење меѓународен воздушен сообраќај, дури и тогаш кога овие залихи треба да се искористат на дел од патувањето кое се врши над територијата на договорната страна во која се внесени во воздухопловот,
  - г. печатените превозните документи, воздушните товарни листови, секаков печатен рекламен материјал со обележја на определениот авиопревозник на една договорна страна и вообичаениот рекламен материјал кој се дели без надомест од страна на определениот авиопревозник, кои се наменети за користење при вршењето меѓународен воздушен сообраќај до нивното повторно извезување.
3. Материјалите на коишто се однесуваат подставовите (а), (б), (в) и (г) погоре, се предмет на надзор и контрола на царинските власти.
4. Редовната опрема на воздухопловот, резервните делови (вклучувајќи ги моторите), залихите во воздухопловот и залихите на гориво и масла (вклучувајќи ги хидрауличните течности) како и материјалите и залихите кои се чуваат во воздухоплови на која било договорна страна, може да се истоварат на територијата на другата договорна страна само со одобрение на царинските власти на таа територија. Во ваков случај, тие се стават под надзор на спомнатите власти до нивното повторно извезување или отстранување на некој друг начин, согласно царинските прописи на таа договорна страна.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

5. Надоместоците за дадените услуги во врска со лежарината и царинењето се наплаќаат согласно националните закони и прописи на земјите на договорните страни.

**ЧЛЕН 8
ДИРЕКТЕН ТРАНЗИТ**

Согласно законите и прописите на секоја договорна страна, патниците, багажот, стоката и поштата во директен транзит преку територијата на една договорна страна кои не ја напуштаат зоната на аеродромот која е определена за таа намена подлежат само на упростена контрола, освен во однос на мерките за безбедност против насилство, воздухопловно пиратство и криумчарење на наркотици и психотропни супстанции. Ваквиот багаж, стока и пошта се ослободени од царински, акцизни и слични давачки, надоместоци и наплати кои не се засновани на цената на услугите кои се даваат при пристигнувањето.

**ЧЛЕН 9
НАДОМЕСТОЦИ ЗА КОРИСНИЦИТЕ**

1. Аеродромите, воздухопловното обезбедување и другите сродни уреди и услуги кои се обезбедуваат на територијата на една договорна страна се ставаат на располагање за да ги користат авиопревозниците на другата договорна страна под услови кои не се помалку поволни од најповолните услови кои им се ставаат на располагање на кој било превозник кој врши сличен меѓународен редовен воздушен сообраќај во времето кога е договорено користењето на услугите.
2. Определениот авиопревозник или авиопревозници на една договорна страна имаат право, согласно домашните закони и прописи на двете договорни страни, врз основа на реципроцитет да вршат сопствени услуги на земско опслужување на територијата на другата договорна страна и, по свој избор, да имаат земско опслужување кое целосно или делумно го обезбедува агент овластен од страна на надлежните органи на другата договорна страна за вршење вакви услуги, доколку тоа го бараат домашните закони и прописи.
3. Утврдувањето и наплатата на надоместоците и давачките кои се обврзувачки на територијата на една договорна страна на авиопревозник на другата договорна страна за користење на аеродромите, воздухопловното обезбедување и другите сродни средства и услуги, се праведни и недискриминаторски. Во однос на

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

авиопревозник на другата договорна страна, сите вакви надоместоци се пресметуваат под услови кои не се помалку поволни од најповолните услови кои се обврзувачки за кој било авиопревозник кој врши сличен меѓународен воздушен сообраќај во времето кога надоместоците односно давачките се воведени.

4. Секоја договорна страна поттикнува одржување на дискусии помеѓу нејзините надлежни власти за наплата и авиопревозниците кои ги користат услугите и уредите, или, кога е можно, преку претставнички организации на авиопревозниците. Корисниците се информираат колку што е можно поблаговремено за секакви предлози за промени на надоместоците за корисниците, со цел да им се овозможи да ги изразат своите мислења пред донесувањето на надоместоците.

ЧЛЕН 10
ДОНЕСЕН ПЕРСОНАЛ И ПРИСТАП
ДО ЛОКАЛНИТЕ УСЛУГИ

1. Согласно законите и прописите на другата договорна страна во врска со влегувањето, престојот и вработувањата, определените авиопревозници на една договорна страна имаат право да донесат и да одржуваат на територијата на другата договорна страна сопствен административен, комерцијален, продажен, оперативен, технички и друг специјализиран персонал кој е неопходен за вршењето на договорениот сообраќај.
2. Потребата од персонал може, по избор на определениот авиопревозник или авиопревозници на секоја договорна страна, да се задоволи било со нивен сопствен персонал или со користење на услуги на која било друга организација, компанија или авиопревозник кои вршат сообраќај на територијата на другата договорна страна и коишто се овластени да даваат вакви услуги за други авиопревозници.
3. Претставниците и персоналот подлежат на законите и прописите на другата договорна страна кои се во сила. Согласно овие закони и прописи, секоја договорна страна, врз база на реципроцитет и во најкус можен рок им ги издава на претставниците и персоналот потребните одобренія за вработување, визи за посетители или други слични документи наведени во став (1) на овој член.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ЧЛЕН 11
ВАЛУТНА КОНВЕРЗИЈА И
ПРЕНОС НА ВИШКОТ СРЕДСТВА

1. Секој определен авиопревозник или авиопревозници имаат право слободно да продаваат и да издаваат сопствени патни документи на територијата на другата договорна страна преку своите продажни места и, по свој избор, преку посредници. Ваквите авиопревозници имаат право да го продаваат ваквиот сообраќај и секое лице има право слободно да купи ваков превоз согласно домашните закони на секоја од договорните страни.
2. Секој определен авиопревозник односно авиопревозници на секоја договорна страна, по барање, имаат право да направат конверзија по официјалниот девизен курс и да вршат трансфер на вишокот на средства по намирување на трошоците кои се заработени со вршењето на сообраќајот. Во отсуство на адекватни одредби од спогодба за вршење на плаќање помеѓу договорните страни, гореспоменатиот пренос на средства се прави во конвертибилни валути и согласно позитивните национални закони и прописи за надворешна размена.
3. Конверзијата и преносот на вишокот средства од ваквите приходи се дозволуваат без ограничување, по официјалниот девизен курс кој е во сила во времето кога ваквите приходи се поднесени за конверзија и дознака и не се предмет на никакви наплати, освен оние кои нормално ги наплаќаат банките за вршење на вакви конверзии и дознаки.
4. Определениот авиопревозник односно авиопревозници на секоја од договорните земји имаат право, по свој избор, да ги плаќаат локалните трошоци на територијата на другата договорна страна, вклучувајќи ја набавката на гориво, во локалната валута или, доколку ова е во склад со локалните монетарни прописи, во слободно конвертибилни валути.

ЧЛЕН 12
ВЗАЕМНО ПРИЗНАВАЊЕ НА УВЕРЕНИЈА И ДОЗВОЛИ

1. Уверенијата за пловидбеност, уверенијата за оспособеност и дозволите кои ги издала или признала за важечки една од договорните страни, а кои се уште се во сила, другата договорна страна ги признава за важечки за вршење на договорениот сообраќај на утврдените линии под услов барањата согласно кои овие уверенија и дозволи се издадени или признати за важечки да се еднакви или над минималните стандарди кои можат да се утврдат согласно Конвенцијата. Меѓутоа, секоја договорна страна го задржува

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

правото да не ги признае за важечки, за прелетување преку нејзината територија, уверенијата за оспособеност и дозволите издадени на нејзини државјани од страна на другата договорна страна или која било друга држава.

2. Доколку правата или условите од дозволите односно уверенијата на коишто се однесува став (1) погоре, а коишто се издадени од страна на воздухопловните власти на една договорна страна на кое било лице или определен авиопревозник или оние кои се однесуваат на воздухоплови кои се користат за вршење на договорениот сообраќај, отстапуваат од минималните стандарди утврдени согласно Конвенцијата, но се доставени до Меѓународната организација за цивилно воздухопловство (ICAO), другата договорна страна има право да бара консултации помеѓу воздухопловните власти со цел да се разјасни спорната практика. Неуспехот да се постигне задоволителен договор претставува основа за примена на Член 4 (Повлекување и суспензија на дозволата за вршење сообраќај) од оваа Спогодба.

ЧЛЕН 13 ВОЗДУХОПЛОВНА БЕЗБЕДНОСТ

1. Секоја договорна страна има право да бара консултации во секое време во врска со стандардите за безбедност од која било област поврзана со воздухопловните уреди и услуги, екипажите, воздухопловите или нивната работа, кои се усвоени од страна на другата договорна страна. Ваквите консултации се одржуваат во рок од триесет (30) дена од поднесувањето на барањето.
2. Доколку после овие консултации, една договорна страна утврди дека другата договорна страна не ги применува и одржува ефективно во делот кој се споменува во став 1 од овој член, стандардите за безбедност во која било од овие области и кои се барем еднакви со минималните стандарди кои во тоа време се утврдени согласно Конвенцијата, првата договорна страна ја известува другата договорна страна за тие наоди како и за чекорите кои се сметаат за неопходни истите да се усогласат со минималните стандарди на ICAO и таа друга договорна страна презема соодветно дејство да ги поправи истите во рамките на договорениот период. Неуспехот на другата договорна страна да преземе соодветно дејство во договорениот рок, претставува основа за примена на член 4 (Повлекување или суспензија на дозволата за вршење сообраќај) од оваа Спогодба.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. По исклучок на обврските споменати во член 16 од Конвенцијата, се прифаќа дека секој воздухоплов кој го користи авиопревозник на една договорна страна или друг авиопревозник во негово име за вршење сообраќај до или од територијата на другата договорна страна, може, додека се наоѓа на територијата на другата договорна страна, да биде подложен на преглед (во овој член наречен „преглед на платформа“), но без неразумно доцнење. Оваа проверка ја вршат овластени претставници на другата договорна страна, како внатре така и околу воздухопловот. Меѓутоа, согласно обврските од член 33 од Конвенцијата целта на оваа проверка е да се провери важноста на документите за воздухопловот и оние на неговиот екипаж, како и очигледната состојба на воздухопловот и неговата опрема согласно утврдените ефективни норми засновани на Конвенцијата.
4. Доколку ваква една проверка на платформа или серија од проверки на платформа даде повод за:
  - а. сериозна загриженост дека воздухоплов, или работата на воздухопловот, не се усогласени со минималните стандарди утврдени во тоа време согласно Конвенцијата, или
  - б. сериозна загриженост дека постои недостаток од ефективна примена и одржување на стандардите за безбедност утврдени во тоа време согласно Конвенцијата,договорната страна која го врши прегледот, во смисла на член 33 од Конвенција, слободно може да заклучи дека условите под коишто се издадени и признати уверенијата или дозволите за тој воздухоплов или за екипажот на тој воздухоплов, односно дека условите под кои се врши сообраќај со тој воздухоплов не се еднакви односно не се над минималните стандарди утврдени согласно Конвенцијата.
5. Во случај кога претставник на авиопревозник одбива пристап за вршење на преглед на платформа на воздухоплов со кој врши сообраќај авиопревозник на една договорна страна согласно став (3) погоре, другата договорна страна има право да заклучи дека настанала онаа сериозна загриженост од став (4) од овој член и да донесе заклучоци какви што се наведени во тој став.
6. Секоја договорна страна го задржува правото да ги суспендира или измени дозволите за вршење сообраќај на авиопревозникот на другата договорна страна, веднаш штом првата договорна страна утврди врз основа на преглед на платформа, или серија прегледи на платформа, одбивање пристап за преглед на платформа, консултации или на друг начин, дека преземањето на

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

неодложно дејство е суштествено за безбедноста на вршењето на сообраќај на авиопревозникот.

7. Кое било дејство преземено од една договорна страна согласно ставовите (2) или (6) погоре, се прекинува веднаш по престанокот на причините кои биле основа за преземање на дејството.

ЧЛЕН 14
ВОЗДУХОПЛОВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ

1. Согласно своите права и обврски според меѓународното право, договорните страни повторно потврдуваат дека нивната обврска да го штитат обезбедувањето на цивилното воздухопловство од дејствија на незаконско постапување е составен дел на оваа Спогодба. Без ограничување на општите поставки на нивните права и обврски согласно меѓународното право, договорните страни особено постапуваат согласно одредбите на Конвенцијата за кривични и некои други дела сторени во воздухоплов, потпишана во Токио на 14 септември 1963 година, Конвенцијата за спречување на незаконско преземање на воздухоплов, потпишана во Хаг на 16 декември 1970 година, Конвенцијата за спречување на незаконски дејствија вперени против безбедноста на цивилното воздухопловство, потпишана во Монреал на 23 септември 1971 година, како и нејзиниот Протокол за сузбивање на незаконски дејствија на насилство на аеродромите кои се користат во меѓународното цивилно воздухопловство, потпишан во Монреал на 24 февруари 1988 година, како и кои било други конвенции и протоколи во врска со обезбедувањето на цивилното воздухопловство на кои се страни двете договорни страни.
2. Договорните страни си даваат, на барање, секаква неопходна помош, заради спречување на дејства за незаконско преземање на цивилни воздухоплови и други незаконски дејства вперени против безбедноста на тие воздухоплови, нивните патници и екипаж, аеродромите и навигациската опрема како и секаква друга закана за обезбедувањето на цивилното воздухопловство.
3. Договорните страни во своите меѓусебни односи постапуваат согласно сите прописи за воздухопловно обезбедување и соодветните препорачани практики кои се утврдени од страна на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство, а кои се именувани како Анекси кон Конвенцијата за меѓународно цивилно воздухопловство, до онсј степен до којшто тие прописи за обезбедување се применливи за договорните страни. Тие бараат од операторите на воздухопловите во својот регистар, односно од операторите на воздухопловите со седиште или постојан престој на нивна територија и од операторите на аеродромите на нивна територија да постапуваат согласно таквите прописи за

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

воздухопловно обезбедување. Според тоа, секоја договорна страна ја известува другата договорна страна за секаква разлика помеѓу нејзините национални прописи и практики и стандардите за воздухопловно обезбедување од Анексите кои се споменати погоре. Секоја од договорните страни има право да бара директни консултации со другата договорна страна во секое време со цел да се разменат мислења за ваквите разлики и истите се вршат согласно став 2 од член 18 од оваа Спогодба.

4. Секоја договорна страна се согласува дека од тие оператори на воздухоплови може да бара да се придржуваат кон прописите за воздухопловно обезбедување наведени во став (3) погоре кои другата договорна страна ги бара за влез, заминување или престој на територијата на таа друга договорна страна. Секоја договорна страна осигурува на својата територија ефикасно да се применуваат адекватни мерки за заштита на воздухопловите и за преглед на патници, екипаж, рачен багаж, багаж, стока и резервите на воздухопловите пред и за време на влегувањето во воздухопловот и натоварувањето. Секоја договорна страна со позитивен пристап го разгледува секое барање на другата договорна страна за оправдани специјални мерки за обезбедување заради спречување на конкретна закана.
5. Во случај на инцидент или опасност од инцидент за незаконско преземање на цивилни воздухоплови, или некои други незаконски дејства вперени против обезбедувањето на тие воздухоплови, нивните патници и екипажи, аеродромите или земната навигациска опрема, договорните страни си помагаат една на друга со тоа што ќе ја олеснат меѓусебната комуникација, како и со други соодветни мерки наменети за брзо и безбедно отстранување на инцидентот или опасноста од истиот со минимален ризик за животите.
6. Секоја договорна страна презема мерки какви што смета дека се изводливи, со цел да осигура воздухоплов кој е предмет на незаконско преземање или на други дејства на незаконско постапување, а којшто слетал на територијата на односната земја, да се задржи на земја, освен доколку неговото заминување не се должи на примарната задача да се заштитат човечки животи. Секогаш кога е практично изводливо, ваквите мерки се преземаат врз основа на взаемни консултации.

ЧЛЕН 15
ПОДНЕСУВАЊЕ НА РЕДОТ НА ЛЕТАЊЕ

1. Определениот авиопревозник односно авиопревозници на секоја договорна страна, го поднесуваат на одобрување до воздухопловните власти на другата договорна страна планираниот

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ред на летање за соодветниот период (летен или зимски) најдоцна 30 дена пред отпочнувањето на договорениот сообраќај.

2. За дополнителните летови кои определениот авиопревозник на една договорна страна сака да го врши надвор од одобриениот ред на летање, неопходно е да бараат одобрување од воздухопловните власти на другата договорна страна. Ваквото барање вообичаено се доставува согласно домашните закони и прописи на договорните страни. Истата постапка се применува за секаква измена на барањата.

ЧЛЕН 16 СТАТИСТИЧКИ ПОДАТОЦИ

Воздухопловните власти на која било договорна страна им доставуваат на воздухопловните власти на другата договорна страна, на нивно барање, периодични или други статистички податоци кои можат разумно да се бараат за да се има увид во обезбедениот капацитет на договорениот сообраќај на определените авиопревозници на првата договорна страна. Ваквите податоци вклучуваат секакви информации кои може да се бараат со цел да се утврди колку летови врши одреден авиопревозник од договорениот сообраќај, како и местата на праѓање и пристигнување на ваквите летови.

ЧЛЕН 17 ПРИМЕНА НА НАЦИОНАЛНИТЕ ЗАКОНИ И ПРОПИСИ

1. Законите и прописите на една договорна страна кои се однесуваат на влез, престој, или заминување од нејзината територија на воздухопловите кои се користат во меѓународниот воздушен сообраќај, односно во врска со работата и пловидбата на тие воздухоплови односно летовите на ваквите воздухоплови додека се над нејзина територија, се применуваат за воздухопловите на авиопревозник кој е определен од другата договорна страна.
2. Законите и прописите на една договорна страна за влез, престој или заминување од нејзината територија на патници, екипажи, багаж или стока, вклучувајќи и пошта, односно процедурите за влез, излез, одобрување, емиграција и имиграција, воздухопловно обезбедување, пасошка, царинска, монетарна, поштенска, здравствена контрола и карантин, ги применуваат и определените авиопревозници на другата договорна страна за своите екипажи, патници, стоки и пошта додека се на споменатата територија.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. Секоја договорна страна, по барање на другата договорна страна, доставува копии на релевантните закони, прописи и процедури на кои се однесува оваа Спогодба.

**ЧЛЕН 18
КОНСУЛТАЦИИ И ИЗМЕНИ**

1. Воздухопловните власти на договорните страни, во дух на блиска соработка повремено се консултираат во поглед на реализацијата, толкувањето, примената или измената на оваа Спогодба и нејзините Анекси.
2. Доколку која било од договорните страни побара консултации со цел да се измени оваа Спогодба или нејзините Анекси, овие консултации започнуваат колку што е можно поскоро, но најдоцна во рок од шеесет (60) дена од датумот на којшто другата договорна страна го примила барањето, освен ако двете договорни страни не се договорат поинаку. Ваквите консултации може да се спроведат со разговор или по дописен пат. Секоја од страните подготвува и поднесува за време на овие консултации релевантни докази за поддршка на својот став и со цел да се овозможи донесување на рационални и економични одлуки.
3. Доколку која било од страните смета дека е пожелно да измени каква било одредба од оваа Спогодба, ваквата измена влегува во сила тогаш кога договорните страни меѓусебно се имаат известено дека се исполнети нивните уставни процедури.
4. Измените на Анексот може да се направат со директен договор помеѓу воздухопловните власти на договорните страни. Овие измени привремено се применуваат од датумот на нивното договарање, а влегуваат во сила кога тоа е потврдено со размена на дипломатски ноти.

**ЧЛЕН 19
РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ**

1. Ако меѓу договорните страни дојде до каков било спор околу толкувањето или примената на оваа Спогодба, договорните страни настојуваат најпрво да го решат истиот со преговори помеѓу воздухопловните власти на земјите на двете договорни страни.
2. Ако споменатите воздухопловни власти не успеат да постигнат решение со преговори, спорот се решава преку дипломатски канали.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. Доколку договорните страни не успеат да постигнат договор согласно ставовите (1) и (2) погоре, секоја од договорните страни има право, согласно важечките закони и прописи, да го упати спорот на решавање до арбитражен трибунал кој е составен од три арбитра, по еден именуван од секоја договорна страна, а третиот арбитер кој ќе биде главниот судија го договараат двата одбрани арбитра, под услов овој арбитер да не е државјанин на ниедна од земјите на договорните страни, туку државјанин на земја која има дипломатски односи со земјите на двете договорни страни, во времето на неговото назначување.

Секоја договорна страна наменува свој арбитер во рок од шеесет (60) дена од датумот на приемот на известувањето за арбитража по препорачана пошта. Главниот судија се именува во понатамошниот период од шеесет (60) дена по именувањето на арбитер од секоја од договорните страни.

Ако која било од договорните страни не успее да наменува арбитер во дадениот рок, или ако одбраните арбитра не успеат да се договорат околу изборот на главниот судија во дадениот рок, која било договорна страна може да побара од Претседателот на Советот на ИCAО да наменува главен судија или арбитер кој ќе ја претставува неисполнителната страна, зависно од случајот.

4. Потпретседателот или искусен член на Советот на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство кој не е државјанин на ниту една од земјите на договорните страни, го заменува претседателот на Меѓународната организација за цивилно воздухопловство во арбитражните должности, како што е наведено во став (3) од овој член, во случај на негово отсуство или некомпетентност.
5. Арбитражниот трибунал ги определува својата процедура и местото на арбитражата, согласно претходно усогласените барања на договорните страни.
6. Одлуките на арбитражниот трибунал се конечни и обврзувачки за договорните страни кои се во спор.
7. Доколку која било од договорните страни или определен авиопревозник на која било договорна страна не почитува одлука која е донесена согласно став (2) од овој член, другата договорна страна има право да ограничи, суспендира или да отповика кои било права или привилегии кои се дадени со оваа Спогодба на договорната страна која е неисполнителна.
8. Секоја договорна страна ги поднесува трошоците за својот арбитер. Трошоците за главниот судија, вклучувајќи ги хонорарите односно трошоците на Меѓународната организација за цивилно

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

воздухопловство во врска со назначувањето на главен судија и/или арбитер на неисполнителната страна, согласно став (3) од овој член се делат подеднакво меѓу договорните страни.

9. Во времето кога се чека почнувањето на процесот на арбитража и по неа, додека трибуналот не ја објави својата одлука, договорните страни продолжуваат да ги извршуваат своите обврски согласно Спогодбата, независно од конечните измени согласно споменатата одлука, освен во случај на нејзино прекинување.

**ЧЛЕН 20
РЕГИСТРАЦИЈА**

Оваа Спогодба, нејзините Анекси и сите измени на истата се регистрираат во ICAO.

**ЧЛЕН 21
МУЛТИЛАТЕРАЛНИ СПОГОДБИ**

Во случај да се склучи мултилатерална конвенција или спогодба во врска со воздушниот сообраќај која обете договорни страни ја прифатиле, оваа Спогодба се менува за да биде во согласност со одредбите на таквата конвенција или спогодба.

**ЧЛЕН 22
ВАЖЕЊЕ И ПРЕКИН НА СПОГОДБАТА**

Оваа Спогодба е склучена на неограничен временски период.

Секоја договорна страна има право во секое време да ја извести другата договорна страна за својата одлука да ја прекине оваа Спогодба; ова известување истовремено се испраќа и до ICAO.

Во ваков случај, Спогодбата престанува да важи дванаесет (12) месеци по датумот на приемот на известувањето од другата договорна страна, освен доколку известувањето за прекилот не е повлечен со взаемен договор пред истекот на овој период. Во отсуство на потврда на прием на известувањето од другата договорна страна, се смета дека истото го добила по истекот на четиринаесет (14) работни дена од датумот на неговиот прием во ICAO.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

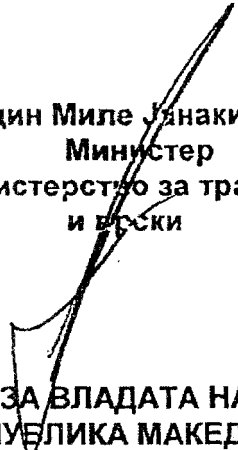
**ЧЛЕН 23
ВЛЕГУВАЊЕ ВО СИЛА**

Оваа Спогодба влегува во сила на датумот на приемот на последната нотификација со која договорните страни се известуваат меѓусебно по дипломатски канали дека се исполнети уставните формалности за склучување и влегување во сила на меѓународни спогодби.

По влегувањето во сила, оваа Спогодба ја заменува Спогодбата помеѓу Република Македонија и Република Турција за редовен воздушен сообраќај од 9 декември 1994 година.

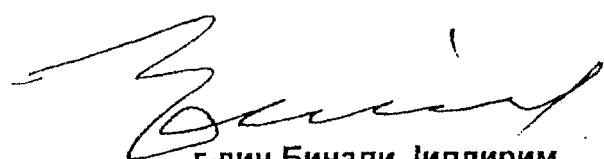
Како потврда на горе-наведеното, долупотпишаните овластеници, уредно овластени од страна на своите Влади, ја потпишаа оваа Спогодба и на неа ги ставија своите печати.

Подготвена во Скопје на 19.08.2011 година во два оригинални примероци, на македонски, турски и англиски јазик, при што сите текстови се со подеднаква важност. Во случај на разлики во однос на функционирањето, толкувањето или примената, се користи англискиот текст.

г-дин Миле Јанкиески
Министер
Министерство за транспорт
и врски

ЗА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

г-дин Бинали Јилдирим
Министер
Министерство за транспорт
и врски

ЗА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА ТУРЦИЈА

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

А Н Е К С
ПЛАН НА ЛИНИИТЕ

1. Авиопревозниците кои се определени од страна на Република Македонија имаат право да вршат сообраќај во двата правци, и тоа:

Од	Места помеѓу	До	Места вон
Места во РМ	Кое било место (*)	Анкара Анталија Истанбул	Кое било место (*)

2. Авиопревозниците кои се определени од страна на Република Турција имаат право да вршат сообраќај во двата правци, и тоа:

Од	Места помеѓу	До	Места вон
Места во РТ	Кое било место (*)	Скопје Охрид едно место кое подоцна треба да се именува	Кое било место (*)

Напомена:

- (*) Местата помеѓу и местата вон од горе-наведените линии како и сообраќајните права од секторот на петтата слобода кои може да се користат во овие места од страна на определените авиопревозници заеднички ги определуваат воздухопловните власти на двете договорни страни.
- (*) Местата помеѓу и местата вон може да се изостават од страна на определениот авиопревозник односно авиопревозници на кои било или на сите летови, по нивен избор, под услов ваквиот сообраќај на оваа линија да почнува и да завршува на територијата на договорната страна која го определила авиопревозникот.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

MAKEDONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

VE

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ARASINDA

HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

MADDE	BAŞLIK
1	TANIMLAR
2	HAKLARIN TANINMASI
3	TAYİN VE YETKİLENDİRME
4	YETKİLENDİRMENİN İPTALI VEYA ASKIYA ALINMASI
5	KAPASİTE
6	TARİFELER
7	VERGİLER, GÜMRÜK HARÇLARI VE DİĞER ÜCRETLER
8	DOĞRUDAN GEÇİŞ
9	KULLANICI ÜCRETLERİ
10	YABANCI PERSONELİN ÇALIŞTIRILMASI VE YEREL HİZMETLERE ERİŞİM
11	DÖVİZ DÖNÜŞÜMÜ VE KAZANÇLARIN TRANSFERİ
12	SERTİFİKA VE LİSANSLARIN KARŞILIKLI TANINMASI
13	HAVACILIK EMNİYETİ
14	HAVACILIK GÜVENLİĞİ
15	UÇUŞ PROGRAMLARININ SUNULMASI
16	İSTATİSTİKLER
17	YASALARIN VE DÜZENLEMELERİN UYGULANMASI
18	İSTİŞARELER VE DEĞİŞİKLİKLER
19	İHTİLAFLARIN ÇÖZÜMÜ
20	TESCİL
21	ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR
22	GEÇERLİLİK VE SONA ERME
23	YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ
EK	HAT ÇİZELGESİ

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

MAKEDONYA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ ve TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA HAVA ULAŞTIRMA ANLAŞMASI

Bundan sonra 'Akit Taraflar' olarak nitelendirilecek Makedonya Cumhuriyeti Hükümeti ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti,

7 Aralık 1944 tarihinde Şikago'da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesine ve Uluslararası Hava Hizmetleri Transit Anlaşmasına taraf olarak,

Uluslararası havacılık hizmetlerinin genişletilmesini kolaylaştırmak isteyerek,

Etkin ve rekabetçi uluslararası hava hizmetlerinin ekonomik büyümeyi, ticareti, yatırımı ve tüketicilerin refahını arttırdığının bilicinde olarak,

Kişilerin ve mülklerin emniyetini tehdit eden, havacılık hizmetlerinin yürütülmesini olumsuz etkileyen ve sivil havacılıkta emniyet konusunda halkın güvenini zedeleyen hava aracının güvenliğine karşı eylemler ve tehlikeler konusunda kaygılarını teyit ederek ve uluslararası havacılık hizmetlerinde en üst düzeyde emniyet ve güvenliğin sağlanmasını isteyerek,

Ülkelerinin arasında ve ötesinde havacılık hizmetleri kurmak ve yürütmek amacıyla bir anlaşmaya varmayı isteyerek,

AŞAĞIDAKİ MADDELERDE MUTABIK KALMIŞLARDIR:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

MADDE 1**TANIMLAR**

Bu Anlaşma amacı doğrultusunda, metin içeriği aksini gerektirmediği takdirde

a. **"Havacılık otoriteleri"** terimi, Makedonya Cumhuriyeti için, Sivil Havacılık Ajansı ve Türkiye Cumhuriyeti için, Ulaştırma Bakanlığı veya sözü geçen her iki otorite için herhangi bir görevi yerine getirmeye yetkili her bir teşekkül ya da kişiyi ifade etmektedir.

b. **"Anlaşma"** terimi, bu Anlaşmayı, Eklerini ve bunlarda yapılacak herhangi bir değişikliği ifade etmektedir.

c. **"Mutabık kalınan hizmetler"** terimi, bu Anlaşma hükümlerine uygun olan belirli hatlarda sağlanacak uluslararası hava hizmetini ifade etmektedir.

d. **"Ek"** terimi, bu Anlaşmanın Ekini veya bu Anlaşmanın 18. Maddesinin (İstisnalar ve Değişiklikler) hükümleri doğrultusunda yapılan değişikliği ifade eder. Tüm Ekler bu Anlaşmanın ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır ve aksi kararlaştırılmadıkça Anlaşmaya dair tüm atıf Ekleri de kapsayacaktır.

e. **"Hava hizmetleri"** "uluslararası hava hizmeti"; "havayolu işletmesi" ve "trafik amacı dışındaki duraklamalar" terimleri, Sözleşmenin 96. Maddesinde tanımlanan anlamlarında kullanılır.

f. **"Kapasite"** terimi,

- Hava aracı için, hatta veya hattın belirli bir kısmındaki hava aracı yolcusunu,
- Belirlenmiş hava hizmeti için, bu hizmette kullanılan hava aracının kapasitesinin, bu hava aracı için bir hatta veya hattın bir kısmında belli bir

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

dönemde işletilen frekans sayısının çarpımını ifade etmektedir.

g. **“Sözleşme”** terimi, 7 Aralık 1944 tarihinde Şikago’da imzaya açılan Uluslararası Sivil Havacılık Sözleşmesini ifade etmekte ve her iki Akit Tarafın mevzuatı uyarınca yürürlüğe girmesi ya da kabul edilmesi koşuluyla, Sözleşmenin 90. maddesi altında kabul edilen her türlü Eki ve 90. ve 94. maddeler altında eklerde yapılan her türlü değişikliği içermektedir.

h. **“Tayin edilen havayolu”** terimi, bu Anlaşmanın 3. Maddesi (Tayin ve Yetkilendirme) uyarınca tayin edilmiş ve yetkilendirilmiş havayolunu ifade etmektedir.

i. **“Yer hizmetleri”**, yolcu, kargo ve bagaj hizmetleri ve ikram kolaylıkları ve/veya hizmetleri de dahil olmak üzere çeşitli hizmetleri ifade etmektedir.

j. **“ICAO”**, terimi Uluslararası Sivil Havacılık Örgütünü ifade etmektedir.

k. **“Uluslararası hava taşımacılığı”**, birden fazla ülkenin üzerinden yapılan hava taşımacılığını ifade etmektedir.

l. **“Pazarlayıcı havayolu”** kod paylaşımı vasıtasıyla başka bir havayolu şirketince işletilen hava aracı ile hava taşımacılığı sunan havayolunu ifade etmektedir.

m. **“Hat Çizelgesi”** Anlaşmanın 18. Maddesindeki hükümlere uygun olarak Anlaşmanın Ekinde belirtilen herhangi bir değişikliğin de ilave edildiği hava taşımacılığının yapılacağı yollardaki programı ifade etmektedir.

n. **“Belirlenen hatlar”** bu Anlaşmanın Ek’inde onaylanmış ya da onaylanacak hatları ifade etmektedir.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- o. "Yedek parçalar", hava aracının bütünlüğü için motorların da dahil olduğu gerekli yenileme ya da tamir nesnelерini ifade etmektedir.
- p. "Ücret tarifesi", terimi yolcu, bagaj veya kargo (posta hariç) taşınması için alınacak her türlü fiyatları, oranları ve bu fiyatların geçerli olduğu şartları ifade eder; bu fiyatlara komisyon ücretleri ve taşıma belgeleri satışı için diğer ek ödemeler dahil, fakat posta taşınması ödemeler ve şartlar hariçtir.
- q. "Ülke" terimi Sözleşmenin 2. Maddesinde belirtilmiş olan anlamı haizdir;
- r. "Trafik" terimi yolcu, bagaj, kargo ve postayı ifade etmektedir.
- s. "Olağan teçhizat", yaşamsal teçhizatları ve ilkyardıını kapsayan uçuş sırasında kullanılmak üzere çıkartılabilir yedek parçaların ve malzemelerin dışındaki maddeleri ifade etmektedir.
- t. "Kullanıcı ücretleri" terimi havalimanlarının, seyrüsefer olanaklarının ve diğer ilgili hizmetlerin kullanımı için bir Akit Tarafın diğerinden tahsil ettiği ücret ve oranları ifade etmektedir.

MADDE 2**HAKLARIN TANINMASI**

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafça tayin edilen havayolunun bu Anlaşmanın Ek'inde belirlenen hatlar üzerinde tarifeli uluslararası hava hizmetleri yürütebilmesi için diğer Akit Tarafa aşağıdaki hakları tanımaktadır:

- a) Diğer Akit Tarafın ülkesi üzerinden iniş yapmaksızın uçma hakkı,
- b) Sözü geçen ülkede trafik hizmeti dışındaki amaçlar için durabilme

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

hakkı,

- c) Birlikte ya da ayrı uluslararası trafiği indirmek veya almak amacıyla bu Anlaşmanın Ek'inde belirlenen hat için belirtilen ülkedeki noktalarda durabilme hakkı,
- d) Bu Anlaşmada başka bir şekilde belirtilmiş haklar

2. Bu Maddenin (1.) paragrafındaki hiçbir husus, bir Akit Tarafın havayolu işletmesine, diğer Akit Taraf ülkesinde bu diğer tarafın ülkesindeki başka bir noktaya ücret veya kira karşılığı taşınmak üzere yolcu, kargo ve posta alma hakkını verdiği şeklinde anlaşılabilir.

MADDE 3**TAYİN VE YETKİLENDİRME**

1. Her bir Akit Taraf, diplomatik kanallar yoluyla, diğer Akit Tarafa, belirtilen hatlarda mutabık kalınan hizmetleri işletmesi amacıyla bir veya daha fazla havayolu işletmesini yazılı olarak tayin etme hakkına sahip olacaktır.

2. Söz konusu tayin tebliğinin alınması üzerine, diğer Akit Tarafın havacılık otoriteleri bu Maddenin (3) ve (4.) hükümlerine tabi olarak, gereken işletme iznini gecikmeksizin tayin edilen havayoluna (havayollarına) tanıyacaktır.

3. Bir Akit Tarafın havacılık otoriteleri, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunun (havayollarının) sözü geçen havacılık otoritelerince Sözleşmenin hükümlerine uygun şekilde uluslararası havacılık hizmetlerinin işletilmesine uygulanan kanun ve düzenlemelerin şartlarını sağladığını temin etmesini isteyebilir.

4. Ulusal yasa ve mevzuatlarına uygun olarak, her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın aşağıdaki koşulları sağlamaması halinde bu Maddenin (2.)

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

paragrafında sözü geçen işletme yetkilerinin tanınmasını reddedebilir veya tayin edilen havayolunun bu Anlaşmanın 2. Maddesinde (Hakların Tanınması) belirlenen hakları kullanabilmesi için şartlar getirebilir.

- a. havayolunun hakiki sahipliği veya etkin kontrolünün tayin eden Akit Tarafın veya Akit Tarafın uyuşundakilerin yetkisinde olması, ve/veya
- b. havayolunu tayin eden hükümetin, bu Anlaşmanın 13. Maddesi (Havacılık Emniyeti) ve 14. Maddesindeki (Havacılık Güvenliği) standartlarına sahip ve uyguluyor olması.

MADDE 4**YETKİLENDİRMEİN İPTALİ VEYA ASKIYA ALINMASI**

1. Ulusal yasa ve mevzuatlarına uygun olarak, Akit Taraflardan her biri, aşağıdaki hallerde, öteki Akit Tarafça tayin edilen bir havayolu işletmesine verilmiş bulunan işletme yetkisini geri almak veya 2. Maddede (Hakların Tanınması) belirtilen hakların kullanılmasını durdurmak veya bu hakların kullanılmasına gerekli gördüğü kayıtları koymak hakkına sahip olacaktır:

- a. Havayolu işletmesinin hakiki sahipliği veya etkin kontrolünün tayin eden Akit Tarafın veya Akit Tarafın uyuşundakilerin yetkisinde olduğu konusunda tatmin olmaması halinde veya
- b. O havayolu işletmesinin, kendisine bu hakları tanıyan Akit Tarafın kanun ve yönetmeliklerine uymaması veya
- c. Havayolu işletmesinin bu Anlaşmada belirtilen hükümlere göre işletilmesinde başarısız olunması halinde,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Eđer iptal, askıya alma veya bu maddenin (1.) paragrafında belirtilen hükümlerin derhal uygulaması yasa ve düzenlemelerin ihlalini önlemek açısından gerekli değilse, sözü geçen hak sadece diğer Akit Tarafla istişarelerden sonra kullanılabilir. Böyle bir durumda, havacılık otoriteleri arasındaki müzakereler, herhangi bir Akit Tarafın talep tarihinden itibaren altmış (60) günlük bir dönem içinde başlamak durumundadır.

MADDE 5
KAPASİTE

1. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerine, kendi ülkeleri arasında belirtilen hatlarda, mutabık kalınan hizmetleri işletmeleri için adil ve eşit imkanlar sağlanacaktır.

2. Mutabık kalınan hizmetlerin işletilmesinde, her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu işletmeleri, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu işletmelerinin çıkarlarını dikkate alacak, öyle ki aynı hatların tamamı veya bir kısmında diğer işletme tarafından sunulan hizmetleri aşırı derecede haksız olarak etkilemiş olmayacaktır.

3. Akit Tarafların tayin edilmiş havayolu işletmelerinin sağladıkları mutabık kalınan hizmetler belirtilen hatlar üzerinde kamu taşımacılığının ihtiyaçları ile yakından ilgili olacak ve havayolu tayin etmiş Akit Devletlerin ülkeleri arasında trafiğin mevcut ve makul olarak beklenen taşıma ihtiyaçlarını makul bir yük faktörü ile karşılayacak bir kapasiteyi sağlamak asıl amaçları olacaktır.

MADDE 6
TARİFELER

1. Her bir Akit Taraf, ülkesine, ülkesinden veya üzerinden olacak uluslararası

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

hava hizmetleri için uygulanacak tarifelerin makul seviyelerde işletme maliyeti, makul kar ve diğer havayollarının tarifeleri olmak üzere tüm ilgili etkenlere dikkat edilerek tayin edilen havayolları tarafından belirlenmesine izin verecektir. Akit Taraflarca müdahale aşağıdaki hallerle sınırlıdır:

- a. Gereksiz ayrımcı ücret ve uygulamaları önlemek
- b. Pazardaki baskın durumdan dolayı doğabilecek suiistimallerde tüketicileri çok yüksek veya kısıtlayıcı ücretlerden korumak
- c. Havayolu işletmelerini doğrudan ya da dolaylı devlet sübvansiyonundan veya desteğinden kaynaklanan düşük ücretlerden korumak.

2. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları tarafından paragraf (1) uyarınca belirlenen ücretler diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerinin onayını gerektirmeyecektir.

3. Hiçbir Akit Taraf, kendi tayin ettiği havayolu işletmesinin ücret tarifesinin oluşturulmasında, tek başına veya diğer bir havayolu şirketi veya şirketleri ile birlikte, diğer Akit Tarafın tayin edilmiş havayolu şirketi olan rakibini ciddi bir biçimde zayıflatacak veya onu hat dışı bırakabilecek bir biçimde piyasa gücünü suiistimal etmesine izin vermeyecektir.

4. Akit Taraflar, tarifelerin belirlenmesine ilişkin olarak aşağıdaki uygulamaların adil olmayan rekabet uygulamaları olduğu ve yakın takip gerektirdiği hususunda mutabıktır:

- a. Hatlardaki ücret ve fiyatların abartılı biçimde sağlanabilmesindeki maliyetleri tümüyle karşılayamayacak ücretlerin oluşturulması,
- b. Söz konusu uygulamanın geçici değil süreklilik arz etmesi,
- c. Söz konusu uygulamanın diğer Akit Tarafın tayin edilmiş havayolu

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

üzerinde önemli ekonomik etkileri olması ya da önemli zarara uğratması ve

d. Hattaki hakim durumun suiistimaline işaret eden davranışlar.

5. Havacılık otoritelerinden herhangi birinin, diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu işletmesince önerilen veya uygulamada olan ücret tarifesinden memnun olmaması halinde, otoritelerden birinin talebi üzerine, havacılık otoriteleri sorunu istişareler yoluyla çözmeye çalışacaklardır. Hiçbir durumda, bir Akit Tarafın havacılık otoritesi, diğer Akit Tarafın havayolu işletmesinin ücret tarifesinin yürürlüğe girmesini veya devamını önlemek amacıyla tek taraflı müdahalede bulunmayacaktır.

6. Paragraf (2)'deki hükümlere bakılmaksızın, bir Akit Tarafın tayin edilen havayolları, talep üzerine diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerine bu otoritelerin belirlediği şekil ve düzen çerçevesinde ücretlerin oluşturulmasına dair bilgi verecektir.

7. Hiçbir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın tayin edilmiş havayoluna frekans, kapasite veya trafik haklarına ilişkin olarak, bu Anlaşmanın amaçlarına uygun olmayan ilk ret zorunluluğu, iyileştirme oranı, itiraz ücreti uygulayamaz.

MADDE 7**VERGİLER, GÜMRÜK HARÇLARI VE DİĞER ÜCRETLER**

1. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolunun uluslararası hava hizmetlerinde işletilen hava aracı ve bununla birlikte olağan teçhizatları, yedek parçaları (motor dahil), yakıt ve yağ tedarikleri (hidrolik yağlar dahil), hava aracı malzemeleri (yiyecek, içecek, alkol, sigara ve uçuş sırasında yolcuların kullanımı veya satış için bulunan diğer ürünler) diğer Akit Tarafın ülkesine

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

varişta, bu teçhizatlar, yedek parçalar, tedarikler ve gereçler tekrar çıkış yapana veya yolculuk sırasında kullanılana kadar hava aracında kalmak kaydıyla her türlü gümrük harcı, denetleme ücreti ve benzer ulusal yada yerel harç ve ücretlerden muaf olacaktır.

2. Sunulan hizmet ücretleri dışında aşağıda sayılan maddeler de aynı harç ve vergilerden muaf tutulacaktır:

- a. Bir Akit Tarafın otoritelerinin belirlediği sınırlar içinde Akit Tarafın ülkesinde uçağa alınan hava aracı gereçleri ve Akit Tarafın uluslararası seferlerde bulunan hava aracına kullanım için alınan gereçler,
- b. Diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolu veya havayollarınca uluslararası seferlerde bulunan hava aracının bakım ve onarımı için Akit Tarafların herhangi birinin ülkesine giren yedek parçalar (motor dahil) ve olağan havacılık teçhizatları,
- c. Diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunca uluslararası seferlerde işletilen hava aracına tedarik için Akit Tarafın ülkesinin üzerindeki uçuşların bir kısmında dahi kullanılacak olsa alınan yakıt ve yağlar (hidrolik sıvılar dahil),
- d. Basılı bilet koçanları, havayolu faturaları ve bir Akit Tarafın tayin edilmiş havayolunun amblemini taşıyan basılı malzemeler ve tayin edilen havayolu tarafından uluslararası seferlerde kullanmak için ücretsiz dağıtılan basılı malzemeler tekrar çıkış yapana kadar,

3. Paragraf (2) ' de belirtilen malzemeler gümrük otoritelerinin denetimi veya kontrolüne tabi olacaktır.

4. Olağan havacılık teçhizatları, yedek parçalar (motor dahil), hava aracı gereçleri, yakıt ve yağ tedarikleri (hidrolik sıvılar dahil) ve her hangi bir Akit Tarafın hava aracındaki malzeme ve tedarikler diğer Akit Tarafın ülkesinde

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

sadece o ülkenin gümrük otoritelerinin onayı ile indirilebilir. Bu durumda, tekrar çıkış yapana kadar söz konusu otoritelerin gözetiminde tutulabilir veya aksi takdirde gümrük düzenlemelerine göre çıkartılabilir.

5. Depolama ve gümrüklemeyle ilişkin hizmetlere karşılık gelen harçlar Akit Taraf Devletlerinin ulusal kanunlarına ve düzenlemelerine uygun olarak tahsil edilecektir.

MADDE 8
DOĞRUDAN GEÇİŞ

Her Akit Tarafın ulusal yasa ve düzenlemelerine uygun olarak, bir Akit Tarafın ülkesinden doğrudan geçişlerde ve havalimanının bu amaçla ayrılan kısmını terk etmemek kaydıyla yolcu, bagaj, kargo ve posta; hava korsanlığı, saldırı ve narkotik ve psikotrop madde kaçakçılığına karşı güvenlik önlemleri gibi nedenler olmadıkça sadece basit bir kontrole tabi olacaklardır. Bu bagaj, kargo ve posta gümrük harçları ve sağlanan hizmetin maliyetine bağlı olmayan benzer ücret ve harçlardan muaf tutulacaktır.

MADDE 9
KULLANICI ÜCRETLERİ

1. Her bir Akit Tarafın kendi ülkesinde diğer Akit Tarafın havayollarına havalimanları, havacılık güvenliği ve diğer ilgili olanaklar ve hizmetlerde sağlayacağı koşullar, benzer uluslararası hava hizmetlerinde bulunan herhangi bir havayolu işletmesine sağlanan en elverişli anlaşma koşullarından daha az elverişli olmayacaktır.

2. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu veya havayollarına her iki Akit Tarafın yerel kanun ve düzenlemelerine uygun şekilde, karşılıklı olarak, diğer Akit

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Tarafın ülkesinde kendi belirli yer hizmetlerini yürütmesine izin verilecek ve kendi tercihi doğrultusunda yerel kanun ve düzenlemelerce gerekirse yer hizmetlerinin tamamını veya bir kısmını bu hizmetleri sağlayan karşı Akit Tarafın yetkili bir makamından sağlayabilecektir.

3. Havalimanları, havacılık güvenliği ve diğer ilgili olanaklar ve hizmetlerin diğer Akit Tarafın havayolu işletmesinin kullanımı için bir Akit Tarafın ülkesinde uygulanan ücret ve harçların belirlenmesi ve toplanması adil ve eşit olacaktır. Diğer Akit Tarafın havayolu işletmelerine uygulanan bu harçlar ve ücretler, benzer uluslararası hava hizmetlerinde bulunan herhangi bir havayolu işletmesine sağlanan en iyi koşullardan daha az olmamak kaydıyla oluşturulacaktır.

4. Her bir Akit Taraf, yetkili ücretlendirme mercileri ile hizmet ve olanakları kullanan havayolu işletmeleri arasında veya uygun hallerde havayolu işletmelerini temsil eden kuruluşlar arasında görüşmeleri destekleyecektir. Kullanıcılar ücretlerde yapılacak değişiklikler konusunda değişiklikler yapılmadan önce görüşlerini belirtebilmek için mümkün olduğu ölçüde bilgilendirilecektir.

MADDE 10**YABANCI PERSONELİN ÇALIŞTIRILMASI VE YEREL HİZMETLERE
ERİŞİM**

1. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu veya havayolları Akit Tarafın ülkesine giriş, bulunma ve çalışma kanun ve düzenlemelerine uygun şekilde mutabık seferlerin işletilmesi amacıyla karşılıklı olarak diğer Akit Tarafın ülkesine kendi temsilcilerini, idari, ticari, operasyonel, satış, teknik ve diğer uzman çalışanlarını getirebilecek ve bulundurabilecektir.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu veya havayolları personel ihtiyaçlarını tercihleri doğrultusunda kendi personeliyle veya diğer Akit Tarafın ülkesinde havayolu işletmeleri için bu hizmetleri vermekle yetkilendirilmiş başka bir kurum, şirket veya havayolu işletmesinin hizmetlerini kullanarak sağlayabilir.

3. Bu temsilciler ve personel diğer Akit Tarafta geçerli olan kanun ve düzenlemelere tabi olacaklar ve bu kanun ve düzenlemelere uygun şekilde her bir Akit Taraf karşılıklı olarak en az gecikmeyle gerekli çalışma izinlerini, ziyaretçi vizelerini veya benzer dokümanları bu Maddede paragraf (1)'de belirtilen temsilci ve personele sağlayacaktır.

MADDE 11**DÖVİZ DÖNÜŞÜMÜ VE KAZANÇLARIN TRANSFERİ**

1. Her bir tayin edilen havayolu(havayolları) diğer Akit Tarafın ülkesinde satış ofisleri ve acenteleri aracılığıyla taşımacılık dokümanlarını satma ve kesme hakkına sahip olacaktır. Her bir Akit Tarafın ulusal yasalarına uygun olarak havayolu işletmeleri bu taşıma hizmetini satma ve herhangi bir kişide bu taşıma hizmetini satın alma hakkına sahip olacaktır.

2. Her bir tayin edilen havayolu trafiğin taşınması bağlamında harcamaları geçen kazançları talep edilirse resmi kur oranından çevirme ve ülkesine götürme hakkına sahip olacaktır. Taraflar arasında ödemelerle ilgili uygun hükümler olmaması halinde yukarıda belirtilen transfer çevrilebilir döviz cinsinden ve ulusal kanun ve yabancı döviz değişimi düzenlemelerine uygun şekilde gerçekleşecektir.

3. Bu gelirlerin çevrilmesi ve dışarı çıkarılmasına bunların çevrime ve dışarı çıkarılmaya sunulduğu anda geçerli olan döviz değişim kurunda sınırlama getirilmeden izin verilecektir ve bankalar tarafından bu tür çevirim ve dışarı

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

çıkarmaya uygulanan ücretler dışında başka bir ücrete tabi olmayacaktır.

4. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu veya havayolları isteğine bağlı olarak yakıt alımı dahil olmak üzere diğer Akit Tarafın ülkesindeki yerel giderlerini yerel para cinsinden veya yerel döviz düzenlemelerine uygun olmak kaydıyla çevrilebilir bir para cinsinden ödeme hakkına sahip olacaktır.

MADDE 12**SERTİFİKA VE LİSANSLARIN KARŞILIKLI TANINMASI**

1. Bir Akit Taraf için geçerli olan uçabilirlik sertifikaları, yeterlilik sertifikaları, verilen lisanslar ya da karşılıklı teslim edilenler, Sözleşmede belirlenen gerekliliklere eşit veya daha üstünde olduğu gösterildiği takdirde, mutabık kalınan hizmetlerin hat tarifelerinde işletilmesi amacıyla diğer Akit Tarafça da tanınacaktır. Fakat her bir Akit Taraf, ülkesinin üzerinden olan uçuşlarda diğer Akit Taraf tarafından kendi uyruklarına sağlanan yeterlilik sertifikalarını ve lisanslarını tanımayı reddetme hakkını saklı tutmaktadır.

2. Bir Akit Tarafın havacılık otoriteleri tarafından bir kişiye veya tayin edilen havayollarına mutabık kalınan hizmetlerin işletilmesinde verilen, Paragraf (1)'de belirtilen lisans ve sertifikalarla ilgili ayrıcalık ve şartlar Sözleşmede belirlenen asgari standartlarla bir fark yaratıyorsa ve bu fark ICAO tarafından da onaylanıyorsa, diğer Akit Taraf karşı tarafın havacılık otoriteleriyle bu uygulamanın açıklığa kavuşturulması amacıyla istişare talep edebilir. Uygun bir anlaşmaya varılamaması durumu 4. Maddenin (Yetkilendirmenin İptali veya Askıya Alınması) uygulanmasına temel oluşturacaktır.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

MADDE 13**HAVACILIK EMNİYETİ**

1. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafça havacılık hizmetleri, hava mürettebatı, hava araçları veya bunların işletilmesine ilişkin herhangi bir alanda benimsenmiş bulunan emniyet standartları ile ilgili olarak istişarelerde bulunmayı talep edebilir. Bu istişareler talepten itibaren 30 gün içinde gerçekleşecektir.
2. Eğer bu istişareleri takiben, Akit Taraflardan biri diğerinin bu Maddenin (1.) paragrafında belirtilen hususlardaki emniyet standartlarını ve gerekliliklerini en az Sözleşmede belirtilen asgari standartlara eşit şekilde sağlamadığını ve uygulamadığını düşünürse, sözü geçen Akit Taraf diğer Akit Tarafı bu bulgular ve asgari standartları sağlamak için atılması gereken adımlar hakkında uyaracak ve diğer Akit Taraf mutabık kalınan bir sürede gereken düzeltici önlemleri alacaktır. Diğer Akit Tarafın mutabık kalınandan daha uzun bir süre içerisinde gerekli düzeltici önlemleri almaması, bu Anlaşmanın 4. Maddesinin (Yetkilendirmenin İptali veya Askıya Alınması) uygulanmasına temel teşkil edecektir.
3. Sözleşmenin 16. Maddesindeki hükümlere bakılmaksızın bir Akit Taraf adına veya onun tarafından işletilen bir hava aracı diğer Akit Tarafın ülkesine veya ülkesinden sefer düzenlerken ülkesinde bulunduğu Akit Tarafın yetkilileri tarafından olağandışı bir gecikmeye yol açmamak şartıyla denetime tabi tutulabilir. (Bu Maddede rampa denetimi olarak adlandırılır.) Bu denetim hava aracının içinde veya çevresinde, bu Akit Tarafın yetkili temsilcileri eliyle yapılacaktır. Ancak, Sözleşmenin 33. Maddesinde sözü edilen yükümlülüklerle uygun olarak, söz konusu denetimin amacı, Sözleşme temelinde oluşturulan yürürlükteki kurallara uygun olarak hava aracının ve mürettebat belgelerinin geçerliliği ile hava

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

araç ve teçhizatının görünürdeki durumunu kontrol etmektir.

4. Eğer böyle herhangi bir rampa denetimi veya dizi rampa denetimleri:
  - a. bir hava aracının veya bir hava aracının işletilmesi o sırada Sözleşmeye göre belirlenen asgari standartlara uymadığı, veya
  - b. o sırada Sözleşmeye göre belirlenen emniyet standartlarının etkin bir şekilde sağlanamadığı ve uygulanamadığı hususunda ciddi kaygılar doğurursa,denetimi yapan Akit Taraf Sözleşmenin 33. Maddesi amaçları için, o hava aracı veya mürettebatının geçerli kılınan sertifika ve lisanslarının veya hava aracının işletilmesine esas Sözleşmeye göre belirlenen asgari standartlara eşit veya onların üzerinde olmadığı sonucunu çıkarmakta serbest olacaktır.
5. Paragraf (3) uyarınca bir Akit Tarafın havayolu veya havayollarınca işletilen hava aracının rampa denetlemesi sırasında söz konusu hava aracının veya hava araçlarının temsilcisi tarafından denetleme engellenirse, diğer Akit Taraf paragraf (4)'de belirtilen ciddi endişelerin olduğu sonucuna varabilecek ve paragrafta belirtilen sonuçları çıkarabilecektir.
6. Her bir Akit Taraf, bir rampa denetlemesinin sonrasında, bir veya bir dizi rampa denetlemesinin engellenmesi sonrasında, istişare sonrasında veya hava aracının işletilmesinin emniyeti açısından ani bir eylemin gerektiği benzeri durumlarda, diğer Akit Tarafın hava aracının veya araçlarının işletme yetkilerini askıya alma veya değiştirme hakkını saklı tutmaktadır.
7. Paragraf (2) veya paragraf (6) uyarınca bir Akit Tarafça gerçekleştirilen bir

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

eylem, bu eylemin gerçekleřtirilmesine temel olan durumun ortadan kalkmasıyla sona erdirilecektir.

MADDE 14**HAVACILIK GÜVENLİĐİ**

1. Akit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut hak ve yükümlölüklerine uygun olarak, sivil havacılık güvenliĐinin yasadıřı müdahalelere karřı korunması amacıyla birbirlerine karřı üstlendikleri yükümlölüĐün, bu Anlařmanın ayrılmaz bir parçasını teřkil ettiĐini teyit ederler. Akit Taraflar, uluslararası hukuka göre mevcut haklarının ve yükümlölüklerinin genel niteliklerini kısıtlamaksızın, özellikle 14 Eylül 1963 tarihli, Uçaklarda İřlenen Suçlar ve DiĐer Bazı Eylemlere iliřkin Tokyo Sözleřmesi, 16 Aralık 1970 tarihli Uçakların Yasadıřı Yollarla Ele Geçirilmesinin Önlenmesine iliřkin Lahey Sözleřmesi, 23 Eylül 1971 tarihli Sivil Havacılık GüvenliĐine Karřı İřlenen Suların Önlenmesine iliřkin Montreal Sözleřmesi ve 24 řubat 1988 tarihli Uluslararası Sivil HavacılıĐa Hizmet Veren Hava Limanlarında Yasadıřı řiddet Eylemlerinin Önlenmesine iliřkin Montreal Protokolü ve Akit Tarafların taraf oldukları sivil havacılık güvenliĐine iliřkin diĐer herhangi bir sözleşme hükümlerine uygun hareket edeceklerdir.
2. Akit Taraflar, sivil hava aracının yasadıřı yollarla ele geçirilmesini önlemek, bu hava aracının, yolcularının ve mürettebatının, havaalanlarının ve hava seyrüsefer tesislerinin emniyetine karřı diĐer yasadıřı eylemleri ve sivil havacılıĐın güvenliĐine iliřkin diĐer herhangi bir tehdidi bertaraf etmek üzere, talep halinde birbirlerine gerekli her türlü yardımda bulunacaklardır.
3. Akit Taraflar karřılıklı iliřkilerinde, Akit Taraflara uygulanabilir olduĐu ölçüde, ICAO tarafından konulan ve Uluslararası Sivil Havacılık

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Sözleşmesine Ek olarak kabul edilen havacılık güvenliği hükümlerine ve tavsiye edilen uygulamalara uygun olarak hareket edeceklerdir. Akit Taraflar, kendi tescilindeki hava aracı işletmecilerinin veya işyeri merkezi ülkelerinde bulunan veya ülkelerinde sürekli mukim olan hava aracı işletmecilerinin ve ülkelerindeki havaalanı işletmecilerinin Akit Tarafları bağlayan bu tür havacılık güvenliği hükümlerine uygun hareket etmelerini sağlayacaklardır. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafa kendi ulusal düzenlemeleri ve uygulamaları ve yukarıda belirtilen Eklerdeki havacılık güvenlik standartlarını haber vermelidir. Her bir Akit Taraf diğer Akit Taraftan herhangi bir zamanda bu Anlaşmanın 18. Maddesinin (2.) paragrafına göre ele alınmak üzere, bu tip farklılıkları diğer Akit Tarafyla görüşmek için acil istişare talebinde bulunabilir.

4. Akit Taraflardan her biri, söz konusu hava aracı işletmecilerinin, diğer Akit Tarafın ülkesine giriş için, bu ülkeden çıkış için veya bu ülkede kalınan süre zarfında diğer Akit Tarafça, yukarıdaki (3.) paragrafta atıf yapılan havacılık güvenliği hükümlerine uymalarının istenebileceği hususunda mutabıktır. Akit Taraflardan her biri, kendi ülkesinde hava aracının güvenliğinin sağlanması, yolcuların, mürettebatın el bagajlarının, genel bagajın, kargo ve hava aracı levazimatının yükleme ve boşaltma öncesinde ve sırasında kontrolü amacıyla yeterli tedbirlerin alınmasını ve etkin şekilde uygulanmasını sağlayacaktır. Akit Taraflardan her biri, özel bir tehdidin bertaraf edilmesi amacıyla diğer Akit Tarafın makul özel güvenlik tedbirleri alınması yolunda yapacağı herhangi bir talebi olumlu şekilde dikkate alacaktır.
5. Sivil hava aracının yasadışı yollarla ele geçirilmesi olayı veya bu doğrultuda bir tehdidin vuku bulması veya hava araçlarına, yolcularına ve mürettebatına, havaalanlarına veya hava seyrüsefer tesislerine yönelik diğer yasadışı müdahalelerin meydana gelmesi halinde Akit Taraflar,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

haberleşmede ve bu tür bir olayın veya olay tehdidinin süratli ve güvenli biçimde sona erdirilmesini amaçlayan diğer uygun tedbirlerin alınmasında kolaylık sağlayarak birbirlerine yardımcı olacaklardır.

6. Her bir Akit Taraf, kalkışı insan hayatını korumak için gerekli olmadıkça, kendi ülkesine iniş yapmış olan yasadışı yollarla ele geçirilmiş veya diğer yasadışı müdahale eylemlerine maruz kalmış bir hava aracının, uygun olduğu takdirde, yerde kalmasını sağlamak üzere gerekli önlemleri alacaktır. Mümkün olduğu durumlarda bu tip önlemler karşılıklı istişare temelinde alınır.

MADDE 15**UÇUŞ PROGRAMLARININ TESLİMİ**

1. Her bir Akit Tarafın tayin edilen havayolu (havayolları), her bir tarife dönemi için (yaz ve kış) mutabık kalınan hizmetlerin başlamasından en az otuz (30) gün önce diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerine programlanan uçuş tarifelerini sunacaktır.

2. Bir Akit Tarafın tayin edilen havayolunun onaylanan uçuş programı dışında mutabık kalınan hizmetler doğrultusunda düzenlemek istediği ek hizmetler için sözü geçen havayolu işletmesi diğer Akit Tarafın havacılık otoritelerinden ön izin talep etmelidir. Böyle bir talep Akit Tarafların ulusal yasa ve düzenlemelerine uygun şekilde sunulacaktır. Aynı usul herhangi bir değişiklikte de uygulanacaktır.

MADDE 16**İSTATİSTİKLER**

Herhangi bir Akit Tarafın havacılık otoriteleri diğer Akit Tarafın havacılık

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

otoritelerine talep üzerine, birinci Akit Tarafın tayin edilmiş havayolu işletmelerince mutabık kalınan hizmetlerde sağlanan kapasitenin gözden geçirilmesi için, makul olarak gerekli görülebilecek periyodik yahut diğer istatistiksi raporları, talepleri üzerine temin edeceklerdir. Bu raporlar bu havayollarının mutabık kalınan hizmetlerde taşımış oldukları yolcu ve kargo miktarını ve bu yolcu ve kargo trafiğinin başlangıç ve varış noktalarını belirlemek için gerekli tüm bilgileri içerecektir.

MADDE 17**YASALARIN ve DÜZENLEMELERİN UYGULANMASI**

1. Uluslararası hava seyrüseferinde bulunan bir hava aracının, bir Akit Tarafın ülkesine giriş, çıkış ve kalışlarda veya bu hava aracının işletilmesinde ve seyrüseferinde veya üzerindeki uçuşlarda, bu Akit Tarafın kanun ve düzenlemeleri uygulanacaktır.
2. Bir Akit Tarafın yolcu, mürettebat, bagaj veya posta dahil olmak üzere kargonun ülkesine giriş, kalış veya ayrılışıyla ilgili giriş, çıkış, gümrükleme, göç, havacılık güvenliği, pasaport, döviz, sağlık ve karantina gibi formaliteleri düzenleyen yasalarına ve düzenlemelerine yolcu, mürettebat, bagaj, kargo veya posta tarafından veya onlar adına diğer Akit Tarafın tayin edilen havayolunun hava aracı tarafından söz konusu ülkede uyulacaktır.
3. Her bir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın talebi üzerine bu Anlaşmada belirtilen ilgili yasa, düzenleme ve prosedürlerinin kopyasını karşı tarafa sağlayacaktır.

MADDE 18**İSTİŞARELER VE DEĞİŞİKLİKLER**

1. Yakın işbirliği anlayışından hareketle, Akit Tarafların havacılık otoriteleri

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

зaman zaman bu Anlaşmanın ve Eklerinin uygulanması, yorumlanması ve değişikliklerin uyarlanması konusunda birbirleriyle istişareler yürüteceklerdir.

2. Bir Akit Tarafın mevcut Anlaşmayı veya Eklerini değiştirmek amacıyla istişare talep etmesi durumunda, aksine karar verilmedikçe istişareler karşı tarafın yazılı talebi almasından sonra en kısa sürede ve her hal ve karda en geç altmış (60) gün içinde başlayacaktır. Bu istişareler müzakere veya yazışma yoluyla gerçekleştirilecektir. Her bir Akit Taraf bu istişareler sırasında mantıklı ve ekonomik kararların alınabilmesi amacıyla, tutumunu destekleyen gerekçeleri hazırlayacak ve sunacaktır.

3. Eğer Akit Taraflardan biri bu Anlaşmanın hükümlerinden birinin değiştirilmesini uygun görürse, değişiklik Akit Tarafların yasal prosedürlerinin tamamlandığını bildirmelerinden sonra yürürlüğe girecektir.

4. Ek'te yapılacak değişiklikler Tarafların havacılık otoritelerinin aralarında doğrudan anlaşmasıyla da yapılabilir. Değişiklikler geçici olarak karşılıklı mutabakata varıldıktan sonra uygulanmaya başlanacak ve diplomatik nota teatisi ile teyit edilmesinden sonra yürürlüğe girecektir.

MADDE 19**İHTİLAFLARIN ÇÖZÜMÜ**

1. Bu Anlaşmanın yorumlanmasından veya uygulanmasından doğan uyuşmazlıkların, öncelikle uyuşmazlıkların her iki Akit Taraf Devletinin havacılık otoriteleri arasında müzakere yoluyla çözülmesi yoluna gidilecektir.

2. Eğer havacılık otoriteleri çözüme müzakere yoluyla ulaşamazlarsa, uyuşmazlık diplomatik kanallar yoluyla çözüme kavuşturulacaktır.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. Eđer Akit Taraflar paragraf (1) ve (2) dođrultusunda bir çözüme ulaşamazlarsa, her hangi bir Akit Taraf ilgili kanun ve düzenlemeleri ile uygun şekilde uyuşmazlığı 3 hakemden oluşan bir tahkim heyetine sunabilir. Bu tahkim heyetinin birer üyesi Akit Taraflardan her biri tarafından belirlenecek, 3. hakem ise Akit Taraflardan birinin milliyetinden olmayan ve de her iki Akit Tarafın hakemlerin belirlendiđi sürede diplomatik ilişkide olduđu 3. bir devletin milliyetinden olmak kaydıyla bu iki hakem tarafından seçilecektir.

Her bir Akit Taraf hakemini tahkim heyetiyle ilgili bildirimini kayıtlı posta ile aldıktan sonra altmış (60) gün içinde bildirecektir. 3. hakem her bir Akit Tarafın hakemini belirlemesinden sonra diđer bir altmış (60) gün içinde atanacaktır.

Eđer bir Akit Taraf belirlenen süre içinde hakemini bildirmezse veya seçilen hakemler tahkim heyeti başkanının belirlenmesine belirtilen sürede karar veremezse, her bir Akit Taraf ICAO Konsey Başkanından tahkim heyeti başkanını veya bildirmeyen tarafın hakemini belirlemesini talep edebilir.

4. Akit Tarafların milliyetinden olmamak kaydıyla ICAO Konseyi Başkan Yardımcısı ya da kıdemli bir üyesi ICAO başkanının yokluđunda veya yetersizlik durumunda onun bu Maddenin (3.) paragrafında belirtilen sorumlulukları üstlenecektir.

5. Tahkim Heyeti, usullerini ve hakem kurulu yerini Akit Taraflar arasında mutabık kalınan hükümlere tabi şekilde belirleyecektir.

6. Tahkim Heyetinin kararları Akit Taraflar için son karar niteliđinde ve bağlayıcı olacaktır.

7. Eđer bir Akit Taraf veya Akit Taraflardan birinin tayin edilen havayolu bu

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Maddenin (2.) paragrafına göre verilen karara uymazsa, diđer Akit Taraf bu Anlaşma doğrultusunda diđer Akit Tarafa sağlanan hakları veya ayrıcalıkları sınırlandırabilir, askıya alabilir veya iptal edebilir.

8. Her bir Akit Taraf kendi hakeminin masraflarını karşılayacaktır. Başhakemin masrafları, ICAO'nun bu Maddenin (3.) Paragrafında belirtilen başhakemi atamasında veya bildirilmeyen hakemi belirlemesinde yapacağı her türlü ödeme ve masraflar da dahil Akit Taraflarca eşit olarak paylaşılacaktır.

9. Tahkime başvurulmasından itibaren ve tahkim heyeti kararını açıklayana dek, Akit Taraflar sona erme hali dışında, varılan nihai sonuca göre yapılan uyarlamaya halel getirmeksizin, bu Anlaşmadan doğan tüm yükümlülüklerini yerine getirmeye devam edecektir.

MADDE 20**TESCİL**

Bu Anlaşma, Ekleri ve bunlarda yapılacak tüm değişiklikler ICAO' ya tescil olunacaktır.

MADDE 21**ÇOK TARAFLI ANLAŞMALAR**

Her iki Akit Tarafın da hava ulaştırmasına dair çok taraflı bir sözleşme veya anlaşmaya katılmaları halinde bu Anlaşma söz konusu sözleşme veya anlaşmanın hükümlerine uyum sağlayacak şekilde değiştirilecektir.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

MADDE 22**GEÇERLİLİK VE SONA ERME**

Bu Anlaşma süresiz bir zaman dilimi için neticelendirilmiştir.

Akit Taraflardan her biri, bu Anlaşmaya son vermek kararında olduğunu her zaman öteki Akit Tarafa bildirebilir; bu bildirim eş zamanlı olarak ICAO' ya da ulaştırılacaktır.

Bu durumda, bildirimi karşılıklı mutabakatla süre bitiminden önce Akit Taraflarca geri çekilmediği takdirde, sona erme bildirimini diğer Akit Tarafça alınış tarihinden sonraki on iki (12) ay içinde sona erecektir. Diğer Akit Tarafça bildirimini alındığı teyit edilmezse, söz konusu teyit ICAO'nun bildirimini aldığı tarihten on dört (14) gün sonra alınmış sayılacaktır.

MADDE 23**YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ**

Bu Anlaşma, Akit Tarafların uluslararası anlaşmaların akdedilmesi ve yürürlüğe sokulmasına ilişkin yasal gerekliliklerini yerine getirdikten sonra diğer Tarafa diplomatik kanaldan bildirmesi ile son bildirimini alındığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Yürürlüğe girmesi ile, bu Anlaşma 9 Aralık 1994 tarihli Türkiye Cumhuriyeti ve Makedonya Cumhuriyeti arasında tarifeli hava hizmetlerine ilişkin Anlaşmayı yürürlükten kaldırır.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Tanık olarak aşağıda imzası bulunan ve Hükümetleri tarafından tam yetkili kılınmış taraflar bu Anlaşmayı imzalamış ve mühürlemişlerdir.

Her bir versiyonu birbirine eşdeğer olmak üzere ...Üsküp... de...19.08.2011... tarihinde Makedonca, Türkçe ve İngilizce dillerinde düzenlenmiştir. Herhangi bir yürütme, yorumlama veya uygulama farklılığının oluşması durumunda İngilizce metin geçerli olacaktır.

Mile Janakiiski
Bakan
Ulaştırma Bakanlığı

Makedonya Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

Binali Yıldırım
Bakan
Ulaştırma Bakanlığı

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

EK
HAT ÇİZELGESİ

(a) Makedonya Cumhuriyeti tarafından tayin edilen havayolu işletmelerinin her iki yönde aşağıdaki hava hizmetleri işletmeye hakkı olacaktır:

<u>Hareket Noktası</u>	<u>Ara Noktalar</u>	<u>Varış Noktası</u>	<u>İleri Noktalar</u>
Türkiye'deki Noktalar	Herhangi bir nokta (*)	Üsküp Ohrid Daha sonra belirlenecek bir nokta	Herhangi bir nokta (*)

b) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından tayin edilen havayolu işletmelerinin her iki yönde aşağıdaki hava hizmetlerini işletmeye hakkı olacaktır:

<u>Hareket Noktası</u>	<u>Ara Noktalar</u>	<u>Varış Noktası</u>	<u>İleri Noktalar</u>
Makedonya'daki noktalar	Herhangi bir nokta (*)	Ankara Antalya İstanbul	Herhangi bir nokta (*)

Notlar:

(*) Yukarıdaki hatlar arasındaki ara noktalar ve ötesindeki ileri noktalar ile tayin edilen havayollarınca bu noktalar arasında kullanılacak 5. trafik hakları, her iki Akit Tarafın havacılık otoriteleri arasında müştereken belirlenecektir.

(*) Başlangıç ve bitiş noktasının havayolunu tayin eden Akit Tarafın ülkesi içinde kalması şartıyla, ara noktalar ve ileri noktalar tayin edilmiş havayolu işletmesi tarafından bütün uçuşlarda veya herhangi bir uçuşta kullanılmayabilir.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

AIR SERVICES AGREEMENT**BETWEEN****THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA****AND****THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY**

CONTENT

<u>ARTICLE</u>	<u>TITLE</u>
1	DEFINITIONS
2	GRANT OF RIGHTS
3	DESIGNATION AND AUTHORIZATION
4	REVOCATION OR SUSPENSION OF OPERATING AUTHORIZATION
5	CAPACITY
6	TARIFFS
7	TAXES, CUSTOMS DUTIES AND OTHER CHARGES
8	DIRECT TRANSIT
9	USER CHARGES
10	NON -NATIONAL PERSONNEL AND ACCESS TO LOCAL SERVICES
11	CURRENCY CONVERSION AND REMITTANCE OF EARNINGS
12	MUTUAL RECOGNITION OF CERTIFICATES AND LICENCES
13	AVIATION SAFETY
14	AVIATION SECURITY
15	FLIGHT SCHEDULE SUBMISSION
16	STATISTICS
17	APPLICATION OF LAWS AND REGULATIONS
18	CONSULTATIONS AND AMENDMENT
19	SETTLEMENT OF DISPUTES
20	REGISTRATION
21	MULTILATERAL AGREEMENTS
22	VALIDITY AND TERMINATION
23	ENTRY INTO FORCE
ANNEX	ROUTE SCHEDULE

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

The Government of the Republic of Macedonia and the Government of the Republic of Turkey hereinafter referred to as "Contracting Parties",

Being Parties to the Convention on International Civil Aviation and International Air Services Transit Agreement both opened for signature at Chicago on the seventh day of December, 1944,

Desiring to facilitate the expansion of international air services opportunities,

Recognising that efficient and competitive international air services enhance economic growth, trade, tourism, investment and the welfare of consumers,

Desiring to ensure the highest degree of safety and security in international air services and reaffirming their grave concern about acts or threats against the security of aircraft, which jeopardise the safety of persons or property, adversely affect the operation of air services, and undermine public confidence in the safety of civil aviation, and

Desiring to conclude an Agreement for the purpose of establishing and operating air services between and beyond their respective territories,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

**ARTICLE I
DEFINITIONS**

1. For the purpose of this Agreement, unless the context otherwise requires, the terms:

- a. "Aeronautical Authorities" means, in the case of the Republic of Macedonia, the Civil Aviation Agency and in the case of the Republic of Turkey, the Ministry of Transport and Communications or in both cases any person or body authorised to exercise the functions presently assigned to the said authorities;
- b. "Agreement" means, this Agreement, its Annex and any amendments thereto;
- c. "Agreed services" means, the international air services which can be operated, according to provisions of present Agreement on the specified routes;
- d. "Annex" means, the Annex to this Agreement or any amendments thereto, in accordance with the provisions of Article 18 (Consultations and Amendment) of this Agreement. The Annex forms an integral part of this Agreement and all references to the Agreement shall include the Annex except where explicitly agreed otherwise;
- e. "Air Service", "international air service", "airline" and "stop for non-traffic purposes" have the meanings specified in Article 96 of the Convention;
- f. "Capacity" means,
  - in relation to an aircraft, the payload of that aircraft available on the route or section of a route,
  - in relation to a specified air service, the capacity of the aircraft used on such service multiplied by the frequency operated by such aircraft over a given period on a route or section of a route;
- g. "Convention" means, the Convention on International Civil Aviation opened for signature at Chicago on the seventh day of December, 1944 and includes any Annex adopted under Article 90 of that Convention and any amendment of the Annexes of the Convention under Articles 90 and 94 thereof, so far as those annexes and amendments have become effective for or been ratified by both Contracting Parties;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- h. "Designated airline(s)" means, any airline(s) which has/have been designated and authorized in accordance with Article 3 (Designation and Authorization) of this Agreement;
- i. "Ground-handling" means and includes but is not limited to passenger, cargo and baggage handling, and the provision of catering facilities and/or services;
- j. "ICAO" means the International Civil Aviation Organization;
- k. "International air transportation" means, air transportation which passes through the air space over the territories of more than one State;
- l. "Marketing airline" means, an airline that offers air transportation on an aircraft operated by another airline, through code-sharing;
- m. "Schedule" means, the schedule of the routes to operate air transportation services annexed to the present Agreement and any modifications thereto as agreed in accordance with the provisions of Article 18 of the present Agreement;
- n. "Specified routes" means, the routes established or to be established in the Annex to this Agreement;
- o. "Spare parts" means, articles of a repair or replacement nature for incorporation in an aircraft, including engines;
- p. "Tariff" means any fare, rate or charge, the prices to be paid for the carriage of passengers, baggage and/or cargo, excluding mail, in air transportation, including any other mode of transportation in connection therewith, charged by airlines, including their agents and the conditions governing the availability of such fare, rate or charge;
- q. "Territory" has the meaning specified in Article 2 of the Convention;
- r. "Traffic" means, passengers, baggage, cargo and mail;
- s. "Regular equipment" means, articles, other than stores and spare parts of a removable nature, for use on board an aircraft during flight, including first aid and survival equipment;
- t. "User charges" means fees or rates levied for the use of airports, navigational facilities and other related services offered by one Contracting Party to the other.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

**ARTICLE 2
GRANT OF RIGHTS**

1. Each Contracting Party grants to the other Contracting Party the following rights for the conduct of scheduled international air services on the routes specified in the Annex to this Agreement by the designated airlines of the other Contracting Party:
  - a. to fly without landing across the territory of the other Contracting Party,
  - b. to make stops in the said territory for non-traffic purposes,
  - c. to make stops in the territory at the points specified for that route in the Annex to this Agreement for the purpose of embarking and disembarking international traffic in combination or separately.
  - d. the rights otherwise specified in this Agreement.
2. Nothing in paragraph (1) of this Article shall be deemed to confer on the airlines of one Contracting Party the privilege of taking up, in the territory of the other Contracting Party, traffic carried for remuneration or hire and destined for another point in the territory of that other Contracting Party.

**ARTICLE 3
DESIGNATION AND AUTHORISATION**

1. Each Contracting Party shall have the right to designate one or more airlines for the purpose of operating the agreed services on the specified routes. Such designation shall be effected by virtue of a written notification through diplomatic channels.
2. On receipt of such designation, the Aeronautical Authorities of other Contracting Party shall, subject to paragraphs (3) and (4) of this Article, grant without delay to the designated airline(s) the appropriate operating authorization.
3. The Aeronautical Authorities of one Contracting Party may require an airline(s) designated by the other Contracting Party to satisfy that it is (they are) qualified to fulfil the conditions prescribed under the laws and regulations normally and reasonably applied to the operations of international air services by such authorities in conformity with the provisions of the Convention.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. In accordance with their national laws and regulations, each Contracting Party shall have the right to refuse to grant the operating authorizations referred to in paragraph (2) of this Article, or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise by a designated airline of the rights specified in Article 2 (Grant of Rights) of this Agreement, in any case where the Contracting Party is not satisfied that:
  - a. substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in its nationals; and/ or
  - b. the Government designating the airline is maintaining and administering the standards set forth in Article 13 (Aviation Safety) and Article 14 (Aviation Security) of this Agreement.

ARTICLE 4
REVOCATION OR SUSPENSION OF OPERATING AUTHORISATION

1. In accordance with their national laws and regulations, each Contracting Party shall have the right to revoke an operating authorization or to suspend the exercise of the rights specified in Article 2 (Grant of Rights) of this Agreement by an airline/s designated by the other Contracting Party, or to impose such conditions as it may deem necessary on the exercise of these rights:
  - a. in any case where it is not satisfied that substantial ownership and effective control of that airline are vested in the Contracting Party designating the airline or in its nationals; or,
  - b. in case of failure by that airline to comply with the laws or regulations of the Contracting Party granting the rights; or,
  - c. in case that airline otherwise fails to operate in accordance with the conditions prescribed under this Agreement.
2. Unless immediate revocation, suspension or imposition of the conditions mentioned in paragraph (1) of this Article is essential to prevent further infringements of laws or regulations, such right shall be exercised only after consultations with the Aeronautical Authorities of the State of the other Contracting Party. In such a case consultations shall begin within a period of sixty (60) days from the date of request made by either Contracting Party for consultations.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

**ARTICLE 5
CAPACITY**

1. The designated airline(s) of each Contracting Party shall enjoy fair and equal opportunities for the operation of air services between the territories of the two Contracting Parties.
2. In the operation by the designated airline(s) of either Contracting Party of the agreed air services, the interests of the airline of the other Contracting Party shall be taken into consideration so as not to affect unduly the services which the latter provides on all or part of the same route.
3. The agreed services provided by the designated airlines of the Contracting Parties shall bear close relationship to the requirements of the public for transportation on the specified routes and shall have as their primary objective the provision, at a reasonable load factor, of capacity adequate to carry the current and reasonably anticipated requirements of passengers and cargo including mail between the territories of the Contracting Parties.

**ARTICLE 6
TARIFFS**

1. Each Contracting Party shall allow the tariffs for international air services operated to/from/through its territory to be established by the designated airlines at reasonable levels, due regard being paid to all relevant factors, including cost of operation, reasonable profit and the tariffs of other airlines. Intervention by the Contracting Parties shall be limited to :
  - a. prevention of unreasonably discriminatory prices or practices;
  - b. protection of consumers from prices that are unreasonably high or restrictive due to the abuse of a dominant position; and
  - c. protection of airlines from prices that are artificially low due to direct or indirect governmental subsidy or support.
2. The tariffs established under paragraph (1) shall not be required to be filed by the designated airlines of one Contracting Party with the Aeronautical Authorities of the other Contracting Party for approval.
3. Neither Contracting Party shall allow its designated airline or airlines, in the establishment of tariffs, either in conjunction with any other airline or airlines or separately, to abuse market power in a way which has or is likely or

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

intended to have the effect of severely weakening a competitor, being a designated airline of the other Contracting Party, or excluding such a competitor from a route.

4. The Contracting Parties agree that the following airline practices, in relation to the establishment of tariffs, may be regarded as possible unfair competitive practices which may merit closer examination:

- a. charging fares and rates on routes at levels which are, in the aggregate, insufficient to cover the costs of providing the services to which they relate;
- b. the practices in question are sustained rather than temporary;
- c. the practices in question have a serious economic effect on, or cause significant damage to, designated airline(s) of the other Contracting Party; and
- d. behaviour indicating an abuse of dominant position on the route.

5. In the event that either aeronautical authority is dissatisfied with a tariff proposed or in effect for an airline of the other Contracting Party, the Aeronautical Authorities will endeavour to settle the matter through consultations, if so requested by either authority. In any event, the aeronautical authority of a Contracting Party shall not take unilateral action to prevent the coming into effect or continuation of a tariff of an airline of the other Contracting Party.

6. Notwithstanding the foregoing paragraph (2), the designated airlines of one Contracting Party shall provide, on request, to the Aeronautical Authorities of the other Contracting Party the information relating to the establishment of the tariffs, in a manner and format as specified by such authorities.

7. No Contracting Party shall impose on the other Contracting Party's designated airlines a first-refusal requirement, uplift ratio, no-objection fee, or any other requirement with respect to capacity, frequency or traffic that would be inconsistent with the purposes of this Agreement.

ARTICLE 7
TAXES, CUSTOMS DUTIES
AND OTHER CHARGES

1. Aircraft operated on international air services by the designated airline of either Contracting Party, as well as their regular equipment, spare parts (including engines), supplies of fuels and lubricants (including hydraulic

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- fluids), and aircraft stores (including food, beverages, liquor, tobacco and other products for sale to or use by passengers during flight) carried on board, such aircraft shall be exempt from all customs duties, inspection fees and other duties, or taxes on arriving in the territory of the other Contracting Party, provided such equipment and supplies remain on board the aircraft until such time as they are re-exported or are used on board aircraft on the part of the journey to be performed over that territory.
2. The following items shall also be exempt from the same duties and taxes, in relation with the exception of charges corresponding to the service performed;
    - a. aircraft stores taken on board in the territory of either Contracting Party, within limits fixed by the authorities of the said Contracting Party, and for use on board aircraft engaged in an international service of the Contracting Party,
    - b. spare parts (including engines) and regular airborne equipment entered into the territory of either Contracting Party for the maintenance or repair of aircraft used on international services by the designated airline(s) of the other Contracting Party,
    - c. fuel and lubricants (including hydraulic fluids) destined to supply aircraft operated on international services by the designated airline of the other Contracting Party, even when these supplies are to be used on the part of the journey to be performed over the territory of the Contracting Party in which they are taken on board,
    - d. printed ticket stock, airway bills any printed material bearing insignia of a designated airline of a Contracting Party and usual publicity material distributed without charge by that designated airline intended for use in the operation of international services until such time as they are re-exported,
  3. Materials referred to in paragraph (2) above shall be subject to supervision or control of customs authorities.
  4. The regular airborne equipment, spare parts (including engines), aircraft stores and supplies of fuels and lubricants (including hydraulic fluids) as well as the materials and supplies retained on board the aircraft of either Contracting Party may be unloaded in the territory of the other Contracting Party only with the approval of the customs authorities of such territory. In such case, they shall be placed under the supervision of the said authorities up to such time as they are re-exported or otherwise disposed of in accordance with customs regulations of that Contracting Party.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

5. The fees corresponding to the services performed in relation to storage and customs clearance will be charged in accordance with the national laws and regulations of the States of the Contracting Parties.

**ARTICLE 8
DIRECT TRANSIT**

Subject to the laws and regulations of each Contracting Party, passengers, baggage, cargo and mail in direct transit across the territory of one Contracting Party and not leaving the area of the airport reserved for such purpose shall only be subject to a very simplified control except in respect of security measures against violence, air piracy and smuggling of narcotics and psychotropic substances. Such baggage, cargo and mail shall be exempt from customs, exercise and similar duties, fees and charges that are not based on the cost of services provided on arrival.

**ARTICLE 9
USER CHARGES**

1. Airports, aviation security and other related facilities and services that are provided in the territory of one Contracting Party shall be available for use by the airlines of the other Contracting Party on terms no less favourable than the most favourable terms available to any airline engaged in similar international air services at the time arrangements for use are made.
2. The designated airline or airlines of one Contracting Party shall be permitted, in accordance with the national laws and regulations of both Contracting Parties, on the basis of reciprocity, to perform its own specified ground handling services in the territory of the other Contracting Party and, at its option, to have ground handling services provided in whole or in part by any agent authorized, if required by national laws and regulations, by the competent authorities of the other Contracting Party to provide such services.
3. The setting and collection of fees and charges imposed in the territory of one Contracting Party on an airline of the other Contracting Party for the use of airports, aviation security and other related facilities and services shall be just and fair. Any such fees and charges shall be assessed on an airline of the other Contracting Party on terms no less favourable than the most favourable terms available to any airline engaged in similar international air services at the time the fees or charges are imposed.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. Each Contracting Party shall encourage discussions between its competent charging authorities and the airlines using the services and facilities, or where practicable, through airlines' representative organizations. Users shall be informed, with as much notice as possible, of any proposals for changes in user charges, to enable them to express their views before the changes are made.

ARTICLE 10
NON- NATIONAL PERSONNEL AND
ACCESS TO LOCAL SERVICES

1. In accordance with the laws and regulations of the other Contracting Party relating to entry, residence and employment the designated airline or airlines of one Contracting Party shall be entitled to bring in and to maintain in the territory of the other Contracting Party their own administrative, commercial, sales, operational, technical and other specialist staff who are required for the operation of the agreed services.
2. These staff requirements may, at the option of the designated airline or airlines of one Contracting Party, be satisfied by its own personnel or by using the services and personnel of any other organization, company or airline operating in the territory of the other Contracting Party and which has been authorized to perform such services for other airlines.
3. The representatives and staff shall be subject to the laws and regulations in force of the other Contracting Party. Consistent with such laws and regulations each Contracting Party shall, on the basis of reciprocity and with the minimum of delay, grant the necessary employment authorizations, visitor visas or other similar documents to the representatives and staff referred to in paragraph (1) of this Article.

ARTICLE 11
CURRENCY CONVERSION AND
REMITTANCE OF EARNINGS

1. Each designated airline(s) shall have the right to sell and issue its own transportation documents in the territory of the other Contracting Party through its sales offices and, at its discretion, through its agents. Such airlines shall have the right to sell such transportation, and any person shall be free to purchase such transportation in accordance with the national laws of each Contracting Party.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Each designated airline(s) shall have the right to convert and remit to its country, on demand, at the official rate of exchange, the excess of receipts over expenditures achieved in connection with the carriage of traffic. In the absence of appropriate provisions of a payments agreement between the Contracting Parties, the above mentioned transfer shall be made in convertible currencies and in accordance with the national laws and foreign exchange regulations applicable.
3. The conversion and remittance of such revenues shall be permitted without restriction at the rate of exchange applicable to current transactions which is in effect at the time such revenues are presented for conversion and remittance, and shall not be subject to any charges except those normally made by banks for carrying out such conversion and remittance.
4. The designated airline(s) of each Contracting Party shall have the right at their discretion to pay for local expenses, including purchases of fuel, in the territory of the other Contracting Party in local currency or, provided this accords with local currency regulations, in freely convertible currencies.

ARTICLE 12
MUTUAL RECOGNITION OF CERTIFICATES AND LICENCES

1. Certificates of airworthiness, certificates of competency and licenses, issued or rendered valid by one Contracting Party and still in force shall be recognized as valid by the other Contracting Party for the purpose of operating the agreed services on the specified routes provided that the requirements under which such certificates or licenses were issued or rendered valid are equal to or above the minimum standards which are or may be established pursuant to the Convention. However, each Contracting Party reserves the right to refuse to recognize, for the purpose of flights above its own territory, certificates of competency and licenses granted to its own nationals or rendered valid for them by the other Contracting Party or any other State.
2. If the privileges or conditions of the licenses or certificates referred to in paragraph (1) above, issued by the Aeronautical Authorities of one Contracting Party to any person or designated airline or in respect of an aircraft used in the operation of the agreed services, should permit a difference from the minimum standards established under the Convention, and which difference has been filed with the International Civil Aviation Organization (ICAO), the other Contracting Party may request consultations between the Aeronautical Authorities with a view to clarifying

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

the practice in question. Failure to reach satisfactory agreement shall constitute grounds for the application of Article 4 (Revocation or Suspension of Operating Authorization) of this Agreement.

**ARTICLE 13
AVIATION SAFETY**

1. Each Contracting Party may request consultations at any time concerning safety standards in any area relating to aeronautical facilities and services, to aircrew, aircraft or their operation adopted by the other Contracting Party. Such consultations shall take place within thirty (30) days of that request.
2. If, following such consultations, one Contracting Party finds that the other Contracting Party does not effectively maintain and administer, in the aspects mentioned in paragraph 1 of this Article, safety standards in any such area that are at least equal to the minimum standards established at that time pursuant to the Convention, the first Contracting Party shall notify the other Contracting Party of those findings and the steps considered necessary to conform with those minimum ICAO standards, and that other Contracting Party shall take appropriate corrective action within an agreed period. Failure to take appropriate action within the agreed period shall be grounds for the application of Article 4 (Revocation or Suspension of Operating Authorization) of this Agreement.
3. Notwithstanding the obligations mentioned in Article 16 of the Convention, it is agreed that any aircraft operated by or on behalf of the airline of one Contracting Party on services to or from the territory of the State of the other Contracting Party may, while within the territory of the State of the other Contracting Party, be made subject to an examination (in this Article called "ramp inspection"), without causing unreasonable delay. This would be an inspection by the authorized representatives of the other Contracting Party, on board and around the aircraft. However, in accordance with the obligations mentioned in Article 33 of the Convention, the objective of this inspection will be to check both the validity of the aircraft documents and those of its crew and the apparent condition of the aircraft and its equipment, in accordance with the established effective norms based on the Convention.
4. If any such ramp inspection or series of ramp inspections gives rise to:
  - a. serious concerns that an aircraft or the operation of an aircraft does not comply with the minimum standards established at that time pursuant to the Convention, or

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- b. serious concerns that there is a lack of effective maintenance and administration of safety standards established at that time pursuant to the Convention,

the Contracting Party carrying out the inspection shall, for the purposes of Article 33 of the Convention, be free to conclude that the requirements under which the certificate or licenses in respect of that aircraft or in respect of the crew of that aircraft had been issued or rendered valid, or that the requirements under which that aircraft is operated, are not equal to or above the minimum standards established pursuant to the Convention.

5. In the event that access for the purpose of undertaking a ramp inspection of an aircraft operated by the designated airline of a Contracting Party in accordance with paragraph (3) above is denied by the representative of that airline, the other Contracting Party shall be free to infer that serious concerns of the type referred to in paragraph (4) above arise and draw the conclusions referred in that paragraph.
6. Each Party reserves the right to suspend or vary the operating authorization of the airline of the other Contracting Party immediately in the case the first Contracting Party concludes, whether as a result of a ramp inspection, the denial of an access to a ramp inspection or a series of ramp inspection, consultation or otherwise, that immediate action is essential to the safety of an airline operation.
7. Any action by one Contracting Party in accordance with paragraphs (2) or (6) above shall be discontinued once the basis for the taking of that action ceases to exist.

ARTICLE 14
AVIATION SECURITY

1. Consistent with their rights and obligations under international law, the Contracting Parties reaffirm that their obligation to each other to protect the security of civil aviation against acts of unlawful interference forms an integral part of this Agreement. Without limiting the generality of their rights and obligations under international law, the Contracting Parties shall in particular act in conformity with the provisions of the Convention on Offences and Certain Other Acts Committed on Board Aircraft, signed at Tokyo on 14 September 1963, the Convention for the Suppression of Unlawful Seizure of Aircraft, signed at the Hague on 16 December 1970, the Convention for the Suppression of Unlawful Acts Against the Safety of

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Civil Aviation, signed at Montreal on 23 September 1971 and Protocol for the Suppression of Unlawful Acts of Violence at Airports serving International Civil Aviation, signed at Montreal on 24 February 1988 or any other Convention on aviation security to which the Contracting Parties are parties.

2. Upon request, the Contracting Parties shall provide all necessary assistance to each other to prevent acts of unlawful seizure of civil aircraft and other unlawful acts against the safety of such aircraft, their passengers and crew, of airports and air navigation facilities, and to address any other threat to the security of civil aviation.
3. The Contracting Parties, in their mutual relations, shall act in conformity with all aviation security standards and appropriate recommended practices established by ICAO and designated as Annexes to the Convention on International Civil Aviation to the extent that such security provisions are applicable to the Contracting Parties. They shall require that operators of aircraft of their registry or operators of aircraft who have their principal place of business or permanent residence in their territory and the operators of airports in their territory act in conformity with such aviation security provisions as are applicable to the Contracting Parties. Accordingly each Contracting Party shall advise the other Contracting Party of any difference between its national regulations and practices and the aviation security standards of the Annexes referred to above. Either Contracting Party may request immediate consultations with the other Contracting Party at any time to discuss any such differences which will be held in accordance with paragraph 2 of Article 18 of the present Agreement.
4. Each Contracting Party agrees that such operators of aircraft may be required to observe the aviation security provisions referred to in paragraph (3) above required by the other Contracting Party for entry into, departure from, or while within, the territory of that other Contracting Party. Each Contracting Party shall secure that adequate measures are effectively applied within its territory to protect the aircraft and to inspect passengers, crew, carry-on items, baggage, cargo and aircraft stores prior to and during boarding or loading. Each Contracting Party shall also give sympathetic consideration to any request from the other Contracting Party for reasonable special security measures to meet a particular threat.
5. When an incident or threat of an incident of unlawful seizure of civil aircraft or other unlawful acts against the safety of such aircraft, their passengers and crew, airports or air navigation facilities occurs, the Contracting Parties shall assist each other by facilitating communications and other

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

appropriate measures intended to terminate rapidly and safely such incident or threat thereof, with minimum risk to life.

6. Each Contracting Party shall take such measures, as it may find practicable, to ensure that an aircraft subject to an act of unlawful seizure or other acts of unlawful interference, which has landed in the territory of the respective State is detained on the ground unless its departure is necessitated by the overriding duty to protect human life. Wherever practicable, such measures shall be taken on the basis of mutual consultations.

ARTICLE 15
FLIGHT SCHEDULE SUBMISSION

1. The designated airline(s) of each Contracting Party shall submit its envisaged flight schedules for approval to the Aeronautical Authorities of the other Contracting Party on each schedule period (summer and winter) at least thirty (30) days prior to the operation of the agreed services.
2. For supplementary flights which the designated airline of one Contracting Party wishes to operate on the agreed services outside the approved flight schedule, that airline has to request prior permission from the Aeronautical Authorities of the other Contracting Party. Such requests shall be submitted in accordance with the national laws and regulations of the Contracting Parties. The same procedure shall be applied to any modification thereof.

ARTICLE 16
STATISTICS

The Aeronautical Authorities of either Contracting Party shall supply to the Aeronautical Authorities of the other Contracting Party at their request, such periodic or other statements of statistics as may be reasonably required for the purpose of reviewing the capacity provided on the agreed services by the designated airlines of the first Contracting Party. Such statements shall include all information required to determine the amount of traffic carried by that airline on the agreed services and the origins and destinations of such traffic.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

**ARTICLE 17
APPLICATION OF NATIONAL LAWS AND REGULATIONS**

1. The laws and the regulations of a Contracting Party relating to the entry into, sojourn in or departure from its territory of aircraft engaged in international air services, or to the operation and navigation of such aircraft or flights of such aircraft over that territory shall be applied to aircraft of the airline designated by the other Contracting Party.
2. The laws and the regulations of one Contracting Party governing entry into, sojourn in or departure from its territory of passengers, crew, baggage or cargo, including mail, such as formalities relating to entry, exit, clearance, emigration and immigration, aviation security, passports, customs, currency, postal, health and quarantine shall be complied with by or on behalf of such passengers, crew, baggage, cargo or mail carried by the aircraft of the designated airlines of the other Contracting Party while they are within the said territory.
3. Each Contracting Party shall, upon request of the other Contracting Party, supply the copies of the relevant laws, regulations and procedures referred to in this Agreement.

**ARTICLE 18
CONSULTATIONS AND AMENDMENT**

1. In a spirit of close co-operation, the Aeronautical Authorities of the Contracting Parties shall consult each other from time to time with a view to the implementation, interpretation, application or amendment of this Agreement and the Annexes thereto.
2. Should one Contracting Party request consultations with a view to modify the present Agreement or its Annexes, such consultations shall begin at the earliest possible date but not later than sixty (60) days from the date the other Contracting Party receives the written request, unless otherwise agreed by the Contracting Parties. Such consultations may be conducted through discussion or by correspondence. Each Contracting Party shall prepare and present during such consultations relevant evidence in support of its position in order to facilitate rational and economic decisions to be taken.
3. If either of the Contracting Parties considers it desirable to amend any provision of this Agreement, such modification enters into force when the Contracting Parties will have notified to each other the fulfilment of their constitutional procedures.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

4. Amendments to the Annex may be made by direct agreement between the Aeronautical Authorities of the Contracting Parties. They shall be applied provisionally from the date they have been agreed upon and enter into force when confirmed by an exchange of diplomatic notes.

**ARTICLE 19
SETTLEMENT OF DISPUTES**

1. If any dispute arises between the Contracting Parties relating to the interpretation or application of this Agreement, the Contracting Parties shall in the first place endeavour to settle their dispute by negotiations between Aeronautical Authorities of the States of both Contracting Parties.
2. If the said Aeronautical Authorities fail to reach a settlement by negotiation, the dispute shall be settled through diplomatic channels.
3. If the Contracting Parties fail to reach a settlement pursuant to paragraphs (1) and (2) above, either Contracting Party may in accordance with its relevant laws and regulations refer the dispute to an arbitral tribunal of three arbitrators, one to be named by each Contracting Party and the third arbitrator, who shall be the umpire, to be agreed upon by the two arbitrators so chosen, provided that such arbitrator shall not be a national of the State of either Contracting Party and shall be a national of a State having diplomatic relations with each of the Contracting Parties at the time of appointment.

Each Contracting Party shall nominate its arbitrator within a period of sixty (60) days from the date of receipt, through registered mail, of a notice of arbitration. The umpire shall be appointed within a further period of sixty (60) days following the appointment of the arbitrator by each of the Contracting Parties.

If a Contracting Party fails to nominate its arbitrator within the specified period or in case the chosen arbitrators fail to agree on the umpire within the mentioned period, each Contracting Party may request the President of the Council of ICAO to appoint the umpire or the arbitrator representing the party in default, as the case may require.

4. The Vice-President or a senior member of the ICAO Council, not being a national of either of the Contracting Parties, as the case may be, shall replace the President of ICAO in its arbitral duties, as mentioned in paragraph (3) of this Article, in case of absence or incompetence of the latter.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

5. The arbitral tribunal shall determine its procedures and the place of arbitration subject to provisions agreed upon between the Contracting Parties.
6. The decisions of the arbitral tribunal shall be final and binding upon the Contracting Parties to the dispute.
7. If either Contracting Party or the designated airline of either Contracting Party fails to comply with the decision provided for in paragraph (2) of this Article, the other Contracting Party may limit, suspend or revoke any rights or privileges which have been granted by virtue of this Agreement to the Contracting Party in default.
8. Each Contracting Party shall bear the expenses of its own arbitrator. The expenses of the umpire, including his fees and any expenses incurred by ICAO in connection with the appointment of the umpire and/or the arbitrator of the party in default as referred to in paragraph (3) of this Article shall be shared equally by the Contracting Parties.
9. Pending the submission to arbitration and there after until the arbitral tribunal publishes its award, the Contracting Parties shall, except in the event of termination, continue to perform all their obligations under this Agreement without prejudice to a final adjustment in accordance with the said award.

**ARTICLE 20
REGISTRATION**

This Agreement, its Annexes and all amendments thereto shall be registered with ICAO.

**ARTICLE 21
MULTILATERAL AGREEMENTS**

In the event of conclusion of a multilateral convention or agreement concerning air transport to which both Contracting Parties adhere, this Agreement shall be modified to conform with the provisions of such convention or agreement.

**ARTICLE 22
VALIDITY and TERMINATION**

This Agreement is concluded for an unlimited period of time.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Either Contracting Party may at any time give notice to the other Contracting Party of its decision to terminate this Agreement; such notice shall simultaneously be communicated to ICAO.

In such case, the Agreement shall terminate twelve (12) months after the date of receipt of the notice by the other Contracting Party unless the notice to terminate is withdrawn by mutual agreement before the expiry of this period. In the absence of acknowledgement of receipt of the notice by the other Contracting Party, the notice shall be deemed to have been received fourteen (14) working days after the date on which ICAO will have received communication thereof.

**ARTICLE 23
ENTRY INTO FORCE**

This Agreement shall enter into force on the date of receipt of the last notification by which the Contracting Parties have notified each other, by diplomatic channels, on the fulfilment of their legal formalities with regard to the conclusion and entering into force of international agreements.

Upon entry into force, this Agreement shall supersede the Agreement between the Republic of Macedonia and the Republic of Turkey relating to scheduled air services, dated 9 December 1994.

In witness thereof, the undersigned plenipotentiaries, duly authorized by their respective Governments, have signed this Agreement and have affixed their seals thereto.

Done at Skopje this 19th day of August the year 2011 in duplicate, in the Macedonian, Turkish and English languages, all texts being equally authentic. In case of any divergence of implementation, interpretation or application, the English text shall prevail.

Mr. Mile Janakieski
Minister
Ministry of Transport
and Communications

For the Government of the
Republic of Macedonia

Mr. Binali Yildirim
Minister
Ministry of Transport
and Communications

For the Government of the
Republic of Turkey

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ANNEX
ROUTE SCHEDULE

1. The airlines designated by the Republic of Macedonia shall be entitled to operate air services in both directions as follows:

From	Intermediate Points	To	Beyond Points
Points in Macedonia	Any point (*)	Ankara Antalya Istanbul	Any point (*)

2. The airlines designated by the Republic of Turkey shall be entitled to operate air services in both directions as follows:

From	Intermediate Points	To	Beyond Points
Points in Turkey	Any point (*)	Skopje Ohrid one point to be specified later	Any point (*)

Notes:

(*) The intermediate points and beyond points on the above routes, and 5th freedom traffic rights which may be exercised at such points by the designated airlines, shall be jointly determined between the Aeronautical Authorities of both Contracting Parties.

(*) Intermediate and beyond points may be omitted by the designated airline(s) on any or all flights at their discretion provided that such services on this route shall start and terminate in the territory of the Contracting Party designating the airline.

Член 3

Министерството за транспорт и врски и Агенцијата за цивилно воздухопловство се определуваат како надлежни органи што ќе се грижат за извршување на оваа спогодба.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

L I G J
PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES PËR KOMUNIKACION TË RREGULLT AJROR
NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE QEVERISË SË
REPUBLIKËS SË TURQISË

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja për komunikacion të rregullt ajror ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Qeverisë së Republikës së Turqisë, e lidhur në Shkup më 19 gusht 2011.

Neni 2

Marrëveshja në origjinal në gjuhën maqedonase, turke dhe angleze, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Transportit dhe Lidhjeve dhe Agjencia e Aviacionit Civil caktohen si organe kompetente që do të kujdesen për zbatimin e kësaj marrëveshje.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

17.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РОМАНИЈА ЗА ЕКОНОМСКА, НАУЧНА И ТЕХНИЧКА СОРАБОТКА**

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Романија за економска, научна и техничка соработка, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 март 2012 година.

Бр. 07-1350/1
20 март 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н**ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА РОМАНИЈА ЗА ЕКОНОМСКА, НАУЧНА И ТЕХНИЧКА СОРАБОТКА**

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Романија за економска, научна и техничка соработка, потпишан во Букурешт на 6 октомври 2011 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, романски и на англиски јазик гласи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ДОГОВОР

МЕЃУ

ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

ВЛАДАТА НА РОМАНИЈА

ЗА

ЕКОНОМСКА, НАУЧНА И ТЕХНИЧКА СОРАБОТКА

ПРЕАМБУЛА

Владата на Република Македонија и Владата на Романија, (во понатамошниот текст „Страните“);

Свесни за своите традиционални и силни економски врски, како и за заедничките гледишта на разни теми од взаемен интерес што се развиваат преку плодна и заемно корисна соработка;

Со желба да воспостават соодветна правна рамка за постојан дијалог имајќи ја предвид формулацијата за погодни мерки за унапредување на економските, научните и технички односи, во полза на двете земји;

Решени да ги консолидираат, продлабочат и диверзифицираат своите економски, научни и технички односи во полна мерка на нивниот растечки капацитет врз основа на заемна корист;

Потенцирајќи дека економското партнерство ќе создаде динамичен дијалог за различни економски аспекти од заемен интерес, одржување на економскиот развој на двете земји, подобрување на економската ефикасност и благосостојбата на потрошувачите;

Уверени дека зајакнати врски меѓу Страните ќе обезбедат поголеми можности и регулирани околности за економска, научна и техничка соработка;

Се согласија за следното:

Поглавје I

Општи одредби

Член 1

Страните во поглед на своите можности и долгорочни економски аспирации ќе ја охрабруваат билатералната соработка во сите области што се сметаат за неопходни, особено во економските, научните и техничките сектори.

Меѓу целите на таквата соработка ќе бидат:

- развојот и просперитетот на сопствените индустрии;
- охрабрување на економската соработка, како и научниот и техничкиот прогрес;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- заштита и унапредување на животната средина;
- општ придонес кон развојот на сопствените економии и животни стандарди.

Член 2

Економските односи ќе се развиваат според овој Договор со промовирање на активностите поврзани со економски, научни и технички сектори, особено и без ограничување, на следните сектори:

- секторот за челик
- енергетскиот сектор
- електро - техничката индустрија
- транспорт и транспортни возила
- градежништво
- земјоделство
- комуникации

Размена на експерти од јавниот и приватниот сектор, технички лица, инвеститори и деловни претставници ќе биде олеснета, како и трансферот на материјали, опрема и know-how потребни за исполнување на активностите што спаѓаат во опсегот на овој Договор.

Поглавје II**Мешовита Комисија
за економска, научна и техничка соработка****Член 3**

Страните ќе формираат Мешовита Комисија за економска, научна и техничка соработка, во понатамошниот текст „Мешовита Комисија,“ како основен инструмент за примената на овој Договор, со цел да се промовираат и следат различните економски активности.

За извршување на своите задачи, Мешовитата Комисија може да побара поддршка и совет од административни тела и владини институции од земјите на Страните, како и да формира ad-hoc или постојани експертски работни групи и комитети, на кои може да се назначат или делегираат посебни одговорности.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 4

Мешовитата Комисија ќе одржува состаноци на годишна основа, или кога ќе се појави потреба, наизменично во секоја од земјите на барање на една од Страните.

Член 5

Со цел олеснување на примената и продлабочување на општите цели на овој Договор, Мешовитата Комисија, меѓу другото:

а) ќе ги истражува развојот и гледиштата на билатералните економски односи;

б) ќе ја охрабрува соработката во области од заемен интерес преку олеснување на договори склучени помеѓу компаниите од земјите на Страните и со идентификување на специфични проекти и сектори со потенцијален интерес за меѓусебна соработка;

в) ќе ги информира своите деловни заедници за инвестиционите можности кај другата Страна, меѓусебно да се информираат за законите и регулативите што се во сила и се релевантни за примената на овој Договор;

г) ќе ги промовира и унапредува приватните и јавните сектори за економска, научна и техничка соработка, вклучувајќи и трансфер на технологија, согласно меѓународните обврски на Страните, со целосно почитување на правата за интелектуална сопственост и согласно со економските и развојни политики на Страните и нивните соодветни приоритети;

д) ќе предлага мерки на Страните за прашања врзани со економската, индустриската, научната и техничка соработка и ќе ги охрабрува Страните да прифатат соодветни мерки кои ќе водат кон подобрување на билатералните односи, како што е наведено во овој Договор;

ѓ) периодично ќе ја проценуваат примената на овој Договор.

Член 6

Со цел да се идентификуваат и олеснат деловните можности и нови форми на економска, научна и техничка соработка, Мешовитата Комисија, ќе:

а) помогне во основањето и работата на претставништва, подружници, заеднички стопански комори и други стопански субјекти согласно законодавството на Страните;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

б) ги промовира и поддржува економските и инвестициони мисии, саеми, изложби, семинари, симпозиуми и други слични активности;

в) ги поддржува финансиските институции и банки од земјите на Страните со цел да воспостави контакти или зајакнување на нивната соработка, промоција на учеството на мали и средни претпријатија за исполнување на целите на овој Договор, охрабрување на инвестиционите активности и создавање на мешовити претпријатија и подружници.

Поглавје III

Консултации

Член 7

За целите на решавање на спорови, засегнатата Страна може да поднесе писмено барање за консултации.

Консултациите ќе се одржат во рок непокасно од триесет дена од датумот на прием на писменото барање.

Поглавје IV

Финални одредби

Член 8

Овој Договор влегува во сила од датумот на кој Владата на Република Македонија и Владата на Романија меѓусебно ќе се известат за исполнувањето на внатрешните процедури потребни за негово влегување во сила.

Овој Договор останува во сила за неограничен временски период.

Од датумот на влегување во сила на овој Договор, Договорот помеѓу Владата на Социјалистичка Република Романија и Владата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија за економска, техничка и научна соработка, како и долгорочната соработка и специјализацијата во производство, потпишан во Букурешт, на 11 јули 1974 година, и Договорот помеѓу Романската Влада и Македонската Влада за трговска и економска соработка, потпишан во Букурешт, на 27 септември 1996, ќе престанат да важат помеѓу двете Страни.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 9

Секоја од Страните може да го откаже Договорот со писмено известување за таквата намера до другата Страна. Во таков случај, Договорот ќе се раскине по истекувањето на шест месеци од датумот на прием на писменото известување од другата Страна.

Откажувањето на овој Договор нема да влијае на проекти кои се договорени за време на неговата важност.

Член 10

Овој Договор може да биде изменет со заемна согласност на Страните, искажана во писмена форма.

Член 11

Одредбите од овој Договор нема да се однесуваат на примената на меѓународните обврски на Страните. Ќе се применува без да влијае на обврските што произлегуваат од членството на Романија во Европската Унија.

Овој Договор не може да се толкува или да се повикува на начин на кој ќе се отповикаат или на друг начин да влијае на обврските што произлегуваат од било кои договори склучени помеѓу Европската Заедница/Европска Унија или помеѓу Европските Заедници/Европската Унија и нејзините земји членки од една страна и Република Македонија од друга.

Склучен во Буквешт на 16.10.2011 во два оригинали на македонски, романски и англиски јазик, при што сите текстови се еднакво важни. Во случај на какви било разлики во врска со толкувањето, англискиот текст ќе преовлада.

ЗА ВЛАДАТА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

НА ЗА ВЛАДАТА
НА РОМАНИЈА

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ACORD

ÎNTRE GUVERNUL

REPUBLICII MACEDONIA

ȘI

GUVERNUL ROMÂNIEI

CU PRIVIRE LA COOPERAREA ECONOMICĂ ȘI TEHNICO-ȘTIINȚIFICĂ

PREAMBUL

Guvernul Republicii Macedonia și Guvernul României, denumite în continuare „Părți”,

Conștiente de solidele relații economice tradiționale, precum și de viziunea comună asupra problematicilor de interes reciproc, dezvoltate printr-o cooperare fructuoasă și reciproc avantajoasă;

Dorind să stabilească un cadru legal propice unui dialog constant pentru adoptarea măsurilor adecvate în scopul dezvoltării relațiilor economice, științifice și tehnice în beneficiul ambelor state;

Hotărâte să consolideze, să adâncească și să diversifice relațiile economice, științifice și tehnice astfel încât acestea să atingă un potențial optim, în beneficiul reciproc;

Recunoscând faptul că parteneriatul economic are rolul de a dinamiza dialogul pe diferite aspecte economice de interes comun, susținând dezvoltarea economică a ambelor țări, îmbunătățirea eficienței economice și a nivelului de trai;

Convînse de faptul că întărirea cooperării dintre Părți va crea noi oportunități, precum și un mediu stabil, favorabil colaborării economice, științifice și tehnice;

Au convenit asupra celor ce urmează:

Capitolul I

Dispoziții generale

Articolul 1

Părțile, având în vedere potențialul lor și aspirațiile economice pe termen lung, vor încuraja cooperarea bilaterală în toate domeniile de interes, în special în sectoarele economic, științific și tehnic.

Obiectivele acestei cooperări includ, printre altele:

- dezvoltarea și prosperitatea propriilor industrii de profil,
- încurajarea cooperării economice și a progresului tehnico-științific,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- protecția și ameliorarea mediului înconjurător,
- contribuția la dezvoltarea de ansamblu a propriilor economii, precum și a nivelului de trai.

Articolul 2

În conformitate cu prevederile prezentului Acord relațiile economice se vor dezvolta prin promovarea activităților cu caracter economic, științific și tehnic, fără însă a se limita la:

- industria siderurgică
- industria energetică
- industria electrotehnică.
- transporturi și mijloace de transport
- construcții
- agricultură
- comunicații

Se va facilita schimbul de experiență între experți din sectorul public și privat, tehnicieni, investitori și reprezentanți ai mediului de afaceri, precum și transferul de echipamente, materiale și know-how necesare pentru implementarea activităților la care face referire prezentul Acord.

Capitolul II

Comisia Mixtă pentru cooperare economică
și tehnico-științifică

Articolul 3

Părțile înființează Comisia Mixtă pentru cooperare economică și tehnico-științifică, denumită în continuare „Comisia Mixtă”, acționând ca instrument principal în implementarea prezentului Acord, în vederea promovării și evaluării diverselor activități economice.

În îndeplinirea atribuțiilor sale, Comisia Mixtă poate solicita asistență și consultanță din partea instituțiilor guvernamentale și a organelor administrative ale statelor Părților, poate înființa grupuri de lucru și comitete, ad-hoc sau permanente, la nivel de experți, cărora le poate atribui și delega responsabilități specifice.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Articolul 4

Comisia Mixtă se va reuni anual sau de câte ori este necesar, alternativ, în fiecare stat, la solicitarea oricăreia dintre Părți.

Articolul 5

Pentru a facilita implementarea și îndeplinirea obiectivelor prezentului Acord, Comisia Mixtă, printre altele:

- a) va examina evoluția și perspectivele relațiilor economice bilaterale;
- b) va încuraja cooperarea în domenii de interes reciproc prin facilitarea contactelor între operatorii economici din statele Părților, precum și prin identificarea proiectelor specifice și a domeniilor de cooperare de interes reciproc;
- c) va informa comunitățile de afaceri cu privire la oportunitățile de investiții în țara celeilalte Părți, respectiv cu privire la cadrul legal în vigoare relevant pentru aplicarea prezentului Acord;
- d) va promova și dezvolta cooperarea economică și tehnico-științifică în domeniul public și privat, inclusiv în privința transferului de tehnologie, cu respectarea obligațiilor internaționale ale Părților, cu respectarea drepturilor de proprietate intelectuală, precum și în concordanță cu prioritățile și cu politica economică și de dezvoltare ale Părților;
- e) va propune Părților măsuri privind cooperarea economică, industrială și tehnico-științifică, încurajând Părțile să adopte măsurile adecvate pentru îmbunătățirea relațiilor bilaterale, așa cum sunt ele definite în prezentul Acord,
- f) va evalua periodic implementarea prezentului Acord.

Articolul 6

În vederea identificării și facilitării oportunităților de afaceri, precum și a unor noi forme de cooperare economică și tehnico-științifică, Comisia Mixtă:

- a) încurajează înființarea și funcționarea de reprezentanțe comerciale, sucursale, camere de comerț mixte, precum și a altor entități economice, în conformitate cu legislația Părților;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- b) promovează și încurajează misiunile economice și de investiții, organizarea de târguri, expoziții, seminarii, simpozioane și alte activități similare;
- c) sprijină instituțiile financiare și băncile din statele Părților în vederea stabilirii de contacte și pentru îmbunătățirea cooperării între ele, încurajează participarea întreprinderilor mici și mijlocii la îndeplinirea obiectivelor prezentului Acord, încurajează activitățile de investiții, precum și crearea de întreprinderi mixte și sucursale.

Capitolul III

Consultări

Articolul 7

În vederea soluționării divergențelor, Partea interesată poate solicita, în scris, organizarea unor consultări.

Consultările se vor desfășura într-un interval de maximum treizeci de zile de la data primirii solicitării scrise.

Capitolul IV

Dispoziții finale

Articolul 8

Prezentul Acord intră în vigoare la data primirii ultimei notificări prin care Guvernul Republicii Macedonia și Guvernul României își notifică reciproc îndeplinirea procedurilor interne pentru intrarea sa în vigoare.

Prezentul Acord se încheie pentru o perioadă nedeterminată.

La data intrării în vigoare a prezentului Acord, Acordul între Guvernul Republicii Socialiste Federative Iugoslavia și Guvernul Republicii Socialiste România privind cooperarea economică, tehnică și științifică, precum și cooperarea și specializarea în producție pe termen lung, semnat la București, la 11 iulie 1974 și Acordul între Guvernul macedonean și Guvernul român privind comerțul și cooperarea economică, semnat la București, la 27 septembrie 1996, își încetează valabilitatea între cele două Părți.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Articolul 9

Fiecare Parte poate denunța Acordul printr-o notificare scrisă transmisă celeilalte Părți. În acest caz, Acordul iese din vigoare în prima zi după expirarea unei perioade de șase luni de la data primirii notificării scrise.

Denunțarea prezentului Acord nu va afecta proiectele și contractele convenite în timpul perioadei sale de valabilitate.

Articolul 10

Prezentul Acord poate fi modificat prin consimțământul reciproc al Părților, exprimat în formă scrisă.

Articolul 11

Prevederile prezentului Acord se aplică fără a aduce atingere obligațiilor internaționale ale Părților. Prezentul Acord se aplică fără a aduce atingere obligațiilor ce decurg din statutul României de membru al Uniunii Europene.

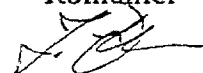
Prezentul Acord nu poate fi interpretat sau invocat cu scopul de a desființa sau afecta, în vreun fel, obligațiile ce decurg din orice acord încheiat între Comunitatea Europeană / Uniunea Europeană, sau Comunitatea Europeană / Uniunea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de o parte și Republica Macedonia, pe de alta.

Semnat la București, la data de 06.10.2011, în două exemplare originale în, macedoneană, română și engleză, toate textele având valoare autentică egală. În cazul unor divergente de interpretare, textul în limba engleză prevalează.

Pentru Guvernul
Republicii Macedonia

Pentru Guvernul
României

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

AGREEMENT

BETWEEN

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF MACEDONIA

AND

THE GOVERNMENT OF ROMANIA

ON

ECONOMIC, SCIENTIFIC AND TECHNICAL COOPERATION

PREAMBLE

The Government of the Republic of Macedonia and the Government of Romania hereinafter referred to as "the Parties",

Conscious of their traditional and strong economic ties as well as shared perceptions on various issues of joint interest that have developed through fruitful and mutually beneficial cooperation;

Willing to establish an appropriate framework for constant dialogue having in view the formulation of apposite measures for enhancing the economic, scientific and technical relations, in the benefit of both States;

Resolved to consolidate, deepen and diversify their economic, scientific and technical relations to the full extent of their growing capacity on the basis of mutual benefit;

Recognizing that the economic partnership would create a dynamic dialogue on various economic aspects of joint interest, sustaining the economic development of both countries, improving economic efficiency and consumer welfare;

Convinced that stronger links between Parties would provide greater opportunities and a regulated environment for economic, scientific and technical cooperation;

Have agreed upon the following:

Chapter I

General Provisions

Article 1

The Parties, in the light of their capabilities and long-term economic aspirations, shall encourage bilateral cooperation in all fields deemed suitable, especially in the economic, scientific and technical sectors.

Among the objectives of such cooperation shall be:

- the development and prosperity of their respective industries;
- the encouragement of economic cooperation, as well as scientific and technological progress;
- the protection and improvement of the environment;
- generally to contribute to the development of their respective economies and standards of living.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 2

The economic relations shall be developed under this Agreement by promoting the activities related to economic, scientific and technical sectors, especially and without limitation to, as far as the following sectors are concerned:

- steel sector
- energy sector
- electro-technical industry
- transports and transport vehicles
- constructions
- agriculture
- communications

The exchange of public and private sector experts, technicians, investors and business representatives will be facilitated as well as the transfer of materials, equipment and know-how necessary for the fulfillment of the activities falling within the scope of this Agreement.

Chapter II

Joint Commission
for Economic, Scientific and Technical Cooperation

Article 3

The Parties shall establish Joint Commission for Economic, Scientific and Technical Cooperation, hereinafter referred to as „the Joint Commission,, as main instrument for the implementation of the present Agreement in order to promote and monitor various economic activities.

In the performance of its tasks, the Joint Commission may request assistance and advise from administrative bodies and government institutions of the States of the Parties as well as establish ad-hoc or standing expert working groups and committees to which it may assign or delegate specific responsibilities.

Article 4

The Joint Commission shall hold its sessions on an annual basis, or when the need arises, alternately in each State upon the request of one of the Parties.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 5

In order to facilitate the implementation and to contribute to the achievement of the general goals of the present Agreement, the Joint Commission shall, among others:

- a) examine the evolution and prospects of bilateral economic relations;
- b) encourage cooperation in areas of mutual interest by facilitating contacts between companies from the States of the Parties and by identifying specific projects and sectors of potential interest for joint cooperation;
- c) inform their respective business communities of investment opportunities in the state of the other Party, inform each other on the laws and regulations in force which are relevant for the application of this Agreement;
- d) promote and enhance private and public sectors' economic, scientific and technological cooperation, including transfer of technology, in accordance with the international obligations of the Parties, fully respecting intellectual property rights and in compliance with the economic and development policies of the Parties and their respective priorities;
- e) propose measures to the Parties with regard to economic, industrial, scientific and technological cooperation matters and encourage the Parties to adopt appropriate measures that will lead to improve bilateral relations as mentioned in this Agreement;
- f) assess, periodically, the implementation of this Agreement.

Article 6

In order to identify and facilitate business opportunities and new forms of economic, scientific and technical cooperation, the Joint Commission shall:

- a) assist the establishment and operation of representative offices, branch offices, joint chambers of commerce and other economic entities in conformity with the legislation of the Parties;
- b) promote and support economic and investment missions, fairs, exhibitions, seminars, symposiums and other similar activities;
- c) support financial institutions and banks from the states of the Parties in order to establish contacts or strengthen their cooperation, promote the involvement of small and medium-sized enterprises conducive to accomplishing the goals of this Agreement, encourage investment activities and the creation of joint-stock enterprises and branch offices.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Chapter III

Consultations

Article 7

For the purpose of settling disputes, the Party concerned may submit a written request for consultations.

Consultations shall take place within 30 days at the most following the date of receipt of the written request.

Chapter IV

Final Provisions

Article 8

This Agreement shall enter into force on the date of which the Government of the Republic of Macedonia and the Government of Romania shall notify each other on the fulfillment of their internal procedures necessary for its entering into force.

This Agreement shall remain in force for an unlimited period of time.

On the date of the entry into force of the present Agreement, the Agreement between the Government of the Socialist Federative Republic of Yugoslavia and the Government of the Socialist Republic of Romania concerning the economic, technical and scientific cooperation, as well as on the long term cooperation and specialization in production, signed in Bucharest, on the 11th of July 1974, and the Agreement between the Macedonian Government and the Romanian Government on commerce and economic cooperation, signed in Bucharest, on the 27th of September 1996 shall cease their validity between the two Parties.

Article 9

Each Party may terminate the Agreement by giving a written notice of such intention to the other Party. In such case, the Agreement shall be terminated upon the expiration of six months from the date of the receipt of the written notice by the other Party.

Denunciation of this Agreement shall not affect the projects agreed upon during its validity.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 10

This Agreement may be amended by mutual consent of the Parties, expressed in written form.

Special provisions

Article 11

The provisions of the present Agreement shall be without prejudice to the international obligations of the Parties. It shall apply without prejudice to the obligations which will flow from the membership of Romania in the European Union.

This Agreement can not be interpreted or invoked in a way so as to rescind or otherwise affect the obligations arising from any agreements concluded between the European Community/European Union or the European Communities and its Member States on the one part, and the Republic of Macedonia, on the other.

Done in BUCHAREST on 06.10.2011 in two originals in Macedonian, Romanian and English, all texts being equally authentic. In the event of any difference regarding interpretation, the English text shall prevail.

For the Government of the
Republic of Macedonia

For the Government
of Romania

Член 3

Министерството за економија се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на овој договор.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

L I G J
PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË
MAQEDONISË DHE QEVERISË SË RUMANISË PËR BASHKËPUNIM EKONOMIK,
SHKENCOR DHE TEKNIK

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Qeverisë së Rumanisë për bashkëpunim ekonomik, shkencor dhe teknik, e nënshkruar në Bukuresht më 6 tetor 2011.

Neni 2

Marrëveshja në origjinal në gjuhën maqedonase, rumune dhe angleze, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Ekonomisë caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e kësaj marrëveshje.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

18.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ ЗА СОРАБОТКА МЕЃУ
ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА ЦРНА ГОРА ВО КОНТЕКСТ НА
ПРОЦЕСОТ НА ПРИСТАПУВАЊЕ ВО ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот за соработка меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Црна Гора во контекст на процесот на пристапување во Европската унија, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 март 2012 година.

Бр. 07-1351/1
20 март 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ ЗА СОРАБОТКА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА И ВЛАДАТА НА ЦРНА ГОРА ВО КОНТЕКСТ НА ПРОЦЕСОТ НА
ПРИСТАПУВАЊЕ ВО ЕВРОПСКАТА УНИЈА

Член 1

Се ратификува Договорот за соработка меѓу Владата на Република Македонија и Владата на Црна Гора во контекст на процесот на пристапување во Европската унија, потпишан на 14 октомври 2011 година, во Подгорица, Црна Гора.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, црногорски и англиски јазик гласи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Договор за соработка
помеѓу
Владата на Република Македонија
и
Владата на Црна Гора
во контекст на процесот на пристапување
во Европската унија

Владата на Република Македонија и Владата на Црна Гора (во понатамошниот текст како: Договорните страни),

ПОАЃАЈКИ од стратешката цел да се стекнат со полноправно членство во Европската унија,

СВЕСНИ за важноста на политичките, демократските, економските, правните и институционалните реформи за да се обезбеди стабилност, економски напредок и постепена интеграција на државите од Југоисточна Европа во Европската унија,

ИСТАКНУВАЈКИ ја важноста на поединечниот пристап на Договорните страни во евалуацијата на нивните достигнувања во исполнувањето на Копенхагенските критериуми, како и последователните релевантни одлуки на Европскиот совет и на Советот на Европската унија,

ПОТСЕТУВАЈКИ на Заклучоците на Претседателството на Европскиот совет од Солун и Самитот помеѓу Европската унија и земјите од Процесот на стабилизација и асоцијација од јуни 2003 година,

ОХРАБРЕНИ со обновениот консензус за проширување, како што е договорено во Заклучоците на Претседателството на Европскиот совет од Брисел од декември 2006 година,

ИМАЈКИ ЈА ПРЕДВИД Спогодбата за стабилизација и асоцијација помеѓу Европските заедници и нивните држави-членки и Република Македонија потпишана на 09 април 2001 година, а која влезе во сила на 01 април 2004 година, и Спогодбата за стабилизација и асоцијација помеѓу Европските заедници и нивните држави-членки и Република Црна Гора потпишана на 15 октомври 2007 година, а која влезе во сила на 1 мај 2010 година

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ПОЗДРАВУВАЈКИ ја одлуката на Европскиот совет од 16 декември 2005 година со која на Република Македонија и се додели статус на земја-кандидат, како и одлуката на Европскиот совет од 17 декември 2010 година со која на Црна Гора и се додели статус на земја-кандидат,

ПОЗДРАВУВАЈКИ ја препораката на Европската комисија од 14 октомври 2009 за отворање на пристапни преговори со Република Македонија,

ПОЗДРАВУВАЈКИ ја препораката на Европската комисија од 12 октомври 2011 за отворање на пристапни преговори со Црна Гора,

ПОТСЕТУВАЈКИ особено на нивната заложба со Спогодбата за стабилизација и асоцијација да работат заедно за постигнување траен мир, стабилност и економски развој во регионот, активно да промовираат регионална соработка и да склучат ваков вид на договор,

РЕШЕНИ да унапредуваат натамошен развој на добри односи и да ја зајакнат постојната соработка во полињата на заедничките интереси, особено во економијата, трговијата, правдата и внатрешните работи, а со цел да се забрза процесот на институционалните прилагодувања за олеснување на усвојувањето на законодавството и праксите на Европската унија,

ПОТЕНЦИРАЈКИ ја важноста на заложбата на Европската унија да даде придонес во развојот на државите во регионот преку разни програми, и инструменти за финансиска и техничка помош,

ИМАЈКИ ја предвид нивната заложба за слободна трговија конзистентна со правата и обврските кои потекнуваат од Договорот за изменување и пристапување кон Централноевропскиот договор за слободна трговија,

СВЕСНИ за важноста на билатералната соработка во достигнување на целите на Работната програма на Советот за регионална соработка,

ИМАЈКИ ЈА ПРЕДВИД важноста на регионалната соработка во разните сектори,

СО ЖЕЛБА да се засили редовниот политички дијалог за билатералните и мултилатералните прашања со посебен осврт на соработката која има за цел интеграција во Европските и Евро-Атлантските организации,

ИМАЈКИ ГИ ПРЕДВИД сите билатерални договори кои се склучени помеѓу Договорните страни,

СЕ ДОГОВОРИЈА ЗА СЛЕДНОТО:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Глава I

Политички дијалог

Член 1

Договорните страни со ова се сложуваат да го интензивираат нивниот политички дијалог, да ја унапредуваат и да ја зајакнат соработката помеѓу Република Македонија и Црна Гора во контекст на нивното пристапување во Европската унија.

Член 2

Политичкиот дијалог ќе се реализира преку годишни состаноци на Министерите за надворешни работи.

Дијалогот посебно треба да ја унапредува соработката по следниве прашања:

- прашања од интерес за Договорните страни во рамките на Процесот за стабилизација и асоцијација,
- прашања од заемен интерес во рамките на процесите на нивното пристапување во Европската унија,
- прашања кои се релевантни за имплементацијата на Заедничката надворешна и безбедносна политика на Европската унија,
- прашања кои се релевантни во борбата против тероризмот и организираниот криминал,
- прашања кои се релевантни за мирот и стабилноста во регионот и за унапредување на регионалната соработка,
- прашања кои се релевантни за политиките на енергетска безбедност во регионот и Европа, борба против глобалното затоплување и климатските промени и заштита на животната средина,
- други прашања од заеднички интерес.

Дијалогот исто така може да се реализира преку состаноци на високи претставници на Министерствата за надворешни работи.

Договорните страни ќе промовираат соработка помеѓу двете Министерства за надворешни работи.

Договорните страни се отворени за политички дијалог со другите држави инволвирани во Процесот на стабилизација и асоцијација, како и со другите држави во процесот на пристапување во Европската унија.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 3

Договорните страни исто така ќе го засилат дијалогот и соработката помеѓу државните органи кои се надлежни за европската интеграција, особено Секретаријатот за европски прашања на Владата на Република Македонија и Министерството за надворешни работи и европската интеграција на Црна Гора, вклучително и преку годишни состаноци на соодветните Министри за европска интеграција.

Во рамките на овој дијалог и соработка, Договорните страни ќе се консултираат една со друга и ќе разменуваат:

- информации за законодавните реформи и усогласувањето на националното законодавство со правото на Европската унија – праксата и промени во праксата,
- информации за процесот на преводот на правото на Европската унија – методи и терминологија,
- информации за тековните и развојните трендови и достигнувања во процесот на приближување и пристапување во Европската унија,
- информации за управување со Инструментот за претпристапна помош и друга соодветна помош од Европската унија,
- експерти во полиња од заеднички интерес,
- техничка и административна помош.

Член 4

Договорните страни ќе охрабруваат редовна соработка помеѓу Парламентите, особено нивните Комисии за надворешна политика и евроинтеграција.

Глава II

Економска и трговска соработка

Член 5

Договорните страни ќе соработуваат за да се обезбеди усогласување со сите одредби предвидени за усвојување во полето на слободната трговија и да се обезбеди усогласување на царинскиот систем, така помагајќи ја имплементацијата на Договорот за изменување и пристапување кон Централноевропскиот договор за слободна трговија склучен во Букурешт на 19 декември 2006 година.

Соработката особено ќе ги вклучува следниве работи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- можната интероперабилност на Царинските ИТ системи на Република Македонија и на Република Црна Гора, како и употребата на Единствениот административен документ (ЕАД),
- развој и имплементација на стандардизиран Систем на рано предупредување (СРП) за следење на движењето на осетлива стока (на пример, тутун, алкохол, нафта и нафтени деривати),
- подобрување и поедноставување на инспекциите и формалности кои се однесуваат на превоз на стока,
- размена на офицери за врска за ограничен период на време, според реципрочно прифатени модалитети,
- обука на царински работници.

Без влијание на натамошната соработка предвидена со овој Договор, и особено чл. 9, 10 и 11 од истиот, заемната соработка помеѓу соодветните царински органи на Договорните страни ќе се одвива според одредбите на Анексот 5 за Заемната административна помош во царински работи спомната во чл. 14, ст. 2 и 3 од Договорот за изменување и пристапување кон Централноевропскиот договор за слободна трговија склучен во Букурешт на 19 декември 2006 година.

Член 6

Договорните страни ќе ги разгледуваат потенцијалите за јакнење на економската соработка и истите ќе тежнеат да ги унапредуваат во следниве полиња од заемен интерес:

- индустрија, особено градежната и хемиската индустрија, и фармацевтската индустрија,
- замјоделската и прехранбената индустрија, особено на полето на взаемната трговија со свежо овошје и зеленчук, месо и месни производи, вино и алкохолни производи, и тутунската индустрија.
- соработка помеѓу претпријатија од енергетскиот сектор, надоградба и проширување на националните мрежи за пренос на електрична енергија и на гасоводните и на нафтоводните мрежи, нивното поврзување со транс-регионалните и транс-европските мрежи, трансфер на технологија и знаење, разгледување на влијанието на производството и трошењето на енергијата во однос на животната средина, енергетска ефикасност и употребата на обновливи енергетски извори,
- соработка во секторот на транспортот, особено во областа на меѓународниот патен и железнички превоз на патници и стоки, надоградба и продолжување на постоечката патна и железничка мрежа и инфраструктура, нивното поврзување со транс-регионалните и транс-европските мрежи,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- соработка во секторот на туризмот, со цел зголемување на бројот на туристи помеѓу двете земји, преку размена на информации и знаење, инвестиции во туристичка инфраструктура, подобри транспортни поврзувања, организација на заеднички настани и развој на заеднички програми и проекти за развој на туризмот.

Член 7

Договорните страни ќе обезбедат заштита на правата од интелектуална сопственост, вклучувајќи мерки за доделување и спроведување на такви права кои соодветствуваат на меѓународните стандарди.

За целите на овој Договор, заштитата на правата на интелектуална и трговска сопственост ќе се спроведува согласно Член 37, Член 38 и Член 39 од Договорот за изменување и пристапување кон Централноевропскиот Договор за слободна трговија.

Глава III

Движење на труд и капитал, формирање и давање услуги

Член 8

Во однос на движењето на трудот и капиталот, формирањето и давањето услуги, Договорните страни ќе си доделуваат една на друга еднакво ниво на концесии, во согласност со нивните посебни договори.

Движењето на труд ќе се регулира со билатерален договор, земајќи ги предвид опциите за вработување определени со ситуацијата на пазарот на трудот во секоја Договорна страна.

Работниците-мигранти кои се легално вработени на териториите на Договорните страни нема да подлежат на дискриминација на која било основа, во однос на статусот на нивното вработување, работните услови, плати или отпуштања.

Правата од социјалното осигурување кои се однесуваат на осигурување против ризици (здравствено осигурување, пензиско и инвалидско осигурување, осигурување против невработеност) ќе се регулираат со Договор за социјално осигурување помеѓу Договорните страни.

Одговорноста за договарање на посебни договори ќе биде кај надлежните државни органи.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 9

Договорните страни ќе го олеснат слободното движење на капитал и примената на правото на основање, и за таа цел ќе дадат соодветни иницијативи и заштита. Тековните плаќања помеѓу Договорните страни ќе се извршуваат според одредбите на Статутот на Меѓународниот монетарен фонд, во конвертибилна валута во согласност со вообичаената меѓународна банкарска пракса.

Член 10

Договорните страни се сложуваат да ја охрабрат заемната соработка во давањето услуги според соодветните одредби на Општата спогодба за трговија со услуги (ГАТС) и на Светската трговска организација.

Глава IV

Усогласување на законодавството со правото на Европската унија

Член 11

Имајќи го предвид процесот на нивното пристапување во Европската унија, Договорните страни ја потенцираат важноста на усогласување на нивните сегашни и идни закони со правото на Европската унија, и ќе соработуваат преку:

- размена на информации за процесот на усогласување на законодавството со правото на Европската унија,
- размена на информации за националното законодавство и законодавната пракса,
- размена на информации за процесот на преводот на правото на Европската унија,
- организација на експертски средби, обуки, семинари и други форми на професионална обука и размена на експертизи.

Глава V

Соработка во полего на правдата и внатрешните работи

Член 12

Договорните страни се согласуваат да ја интензивираат соработката на полето на правдата и внатрешните работи, особено во поглед на политиката на азил, миграција, реадмисија, трговија со луѓе, визниот режим, перење пари, корупција, криумчарење, илегална трговија со дрога и оружје, борба против меѓународниот тероризам, судска реформа, и владеење на правото. Во рамките на оваа соработка Договорните страни заемно ќе се консултираат и разменуваат:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- информации за законодавството, законодавната реформа - пракса и промени во праксата;
- информации за тековните и развојните трендови;
- експерти во областите од заемен интерес;
- техничка и административна помош.

Со цел унапредување на соработката во горенаведените области, Договорните страни може да основаат заеднички работни групи.

Член 13

Договорните страни се согласуваат да соработуваат:

- на полето на системите на азил, со цел унапредување на законодавните и административни стандарди во согласност со нивните меѓународни обврски, посебно од Конвенцијата за правниот статус на бегалците од 1951, нејзиниот Протокол за правен статус на бегалците од 1967 и од Конвенција за заштита на човековите права и основните слободи на Советот на Европа. Оваа соработка исто така ќе вклучи периодична размена на информации за статистиката на барателите на азил;
- на полето на справување со миграциите, со цел продолжување на постепеното придружување на нивната легислатива кон *acquis communautaire*. Договорните страни особено ќе разменуваат информации за реформата на законодавството и ќе одржуваат редовна размена на информации за легалната миграција како и размена на информации за илегална миграција, вклучувајќи нелегално вработување и транзитна миграција.
- на полето на превенцијата и на контролата на илегалната миграција, Договорните страни ќе склучат и применуваат Договор за превземање на лица чиј престој е илегален;
- на полето на интегрираното гранично управување, за да се продолжи со постепено усогласување на нивното соодветно законодавство со правото на Европската унија и обезбедување на високо стандардно ниво на гранично управување и контрола. Договорните страни ќе продолжат да ги применуваат одредбите од постоечките договори и ќе ја унапредуваат соработката.

Член 14

Договорните страни се согласни да соработуваат во превенција на употреба на нивните финансиски системи за перење на приходи од криминални активности, особено приходи од организиран криминал.

Соработката на ова поле ќе се фокусира врз имплементацијата на регулативата и ефикасното функционирање на релевантните меѓународни стандарди и механизми за борба против перењето пари.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 15

Договорните страни ќе воспостават рамка за соработка насочена кон борба и превенција на криминални и илегални активности, особено организираниот криминал, како:

- трговија со луѓе;
- криминални активности во областа на економскиот криминал, особено корупција и криумчарење кое вклучува стока како опасен отпад, радиоактивни материјали, фалсификувани пиратски производи;
- недозволена трговија со дроги и психотропни супстанции;
- криумчарење на акцизна стока;
- криумчарење на мигранти;
- криумчарење на украдени луксузни возила;
- недозволена трговија со оружје;
- тероризам;
- фалсификување на документи;
- фалсификување на платежни средства и хартии од вредност.
- измами со фалсификувани платежни картички;
- фалсификувани евра.

Член 16

Во рамките на нивните респективни овластувања и компетенции, Договорните страни ќе соработуваат во зголемување на ефикасноста на политиките и мерките за спречување на недозволено снабдување и трговија со наркотици и психотропни супстанции и прекурзори, како и во намалување на злоупотребата на наркотици и други психотропни супстанции.

Член 17

Во поглед на изградбата на капацитетот на административните и правосудните системи и консолидирање на владеењето на правото и независноста на судството, Договорните страни може да соработуваат на полето на обучувањето на професионалци од правната област.

Глава VI

Соработка во други полиња

Член 18

Договорните страни ќе превземаат мерки насочени кон борба против климатските промени и ќе ја унапредуваат соработката на полето на заштитата на животната средина, особено во заедничкото управување на меѓународните води, заштита на биолошката разновидност, заштита на воздухот, спречување на нелегалната трговија со отпад и усогласување на

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

законодавството со законодавството на Европската унија со цел постигнување на унифицирана правна рамка за заштита и унапредување на животната средина.

Договорните страни ќе ја унапредуваат соработката помеѓу единиците на локалната самоуправа на полето на функционирањето на локалната самоуправа, подготовка на единиците на локалната самоуправа за пристапување во Европската унија, пристап и искористување на фондовите од финансиските инструменти на Европската унија, промовирање на регионалниот развој и територијалната соработка, соработка помеѓу планските региони и помеѓу регионалните институции и тела.

Договорните страни ќе ја унапредуваат соработката во други области од заеднички интерес по потреба.

Глава VII

Институционални механизми и општи одредби

Член 19

Овој Договор ги утврдува институционалните механизми како што следи:

- состанок на Министрите за надворешни работи и европска интеграција во рамките на политичкиот дијалог, вклучително и развојот на соработка, каде се разгледуваат прашања кои се однесуваат на пристапувањето на Договорните страни во Европската унија, како и прашања од интерес за регионот, и прашања од Заедничката надворешна и безбедносна политика на Европската унија,
- Заеднички комитет составен од претставници на соодветните Министерства за надворешни работи, кои на оперативно ниво ќе ја разгледуваат имплементацијата на овој Договор и ќе ги прават неопходните подготовки за состаноците на Министрите за надворешните работи, во соработка со претставници од другите Министерства,
- заеднички работни групи за унапредување на соработката во конкретните полиња.

Член 20

Договорните страни ќе се консултираат и советуваат со Европската унија за јакнењето на нивната соработка.

Европската комисија може да биде поканета да присуствува на состаноците организирани според овој Договор како набљудувач.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Глава VIII

Завршни одредби

Член 21

Овој Договор се склучува на неопределено време.

Секоја од Договорните страни може да се откаже од овој Договор со известување до другата Договорна страна, преку дипломатски канали, најмалку шест месеци однапред.

Член 22

Сите споровите кои ќе произлезат од спроведувањето и толкувањето на овој Договор ќе бидат решени преку дипломатски канали.

Член 23

Овој Договор влегува во сила на датумот на приемот на дипломатските ноти со кои Договорните страни се информираат една со друга дека условите предвидени со нивните национални законодавства за негово влегување во сила се исполнети.

Член 24

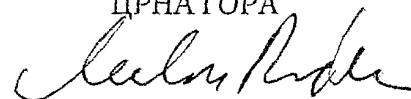
Овој Договор нема влијание врз правата и обврските кои произлегуваат од договорите во сила за Договорните страни.

Склучено во Подгорица, на 14.10.2011, во два оригинални примероци, секој на македонски, црногорски и англиски јазик, а сите текстови се еднакво автентични. Во случај на разлики во толкувањето, англискиот текст има предност.

ЗА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЗА ВЛАДАТА НА
ЦРНА ГОРА

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Sporazum o saradnji
između
Vlade Republike Makedonije
i
Vlade Crne Gore
u kontekstu pristupanja Evropskoj uniji

Vlada Republike Makedonije i Vlada Crne Gore (u daljem tekstu: Ugovorne strane);

POLAZEĆI od strateškog cilja ostvarivanja punopravnog članstva u Evropskoj uniji;

SVJESNE važnosti koju imaju političke, demokratske, ekonomske, pravne i institucionalne reforme za obezbjeđivanje stabilnosti, ekonomskog napretka i postepene integracije država Jugoistočne Evrope u Evropsku uniju;

NAGLAŠAVAJUĆI značaj individualnog pristupa Ugovornih strana pri vrijednovanju njihovih dostignuća u ispunjavanju kriterijuma iz Kopenhagena, kao i budućih relevantnih odluka Evropskog savjeta i Savjeta Evropske unije;

PRISJEĆAJUĆI se Zaključaka predsjedništva Evropskog savjeta u Solunu i Samita Evropske unije i zemalja Procesu stabilizacije i pridruživanja iz juna 2003. godine;

OHRABRENE obnovljenim konsenzusom o proširenju, kako je utvrđeno u Zaključcima predsjedništva Evropskog savjeta u Briselu iz decembra 2006. godine;

UZIMAJUĆI U OBZIR Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njenih država članica i Republike Makedonije koji je potpisan 9. aprila 2001. godine i stupio na snagu 1. aprila 2004. i Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njenih država članica i Republike Crne Gore koji je potpisan 15. oktobra 2007. godine i stupio na snagu 1. maja 2010. godine;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

POZDRAVLJAJUĆI odluku Evropskog savjeta od 16. decembra 2005 da dodijeli status kandidata Republici Makedoniji kao i odluku Evropskog savjeta od 17. decembra 2010 da dodijeli status kandidata Crnoj Gori;

POZDRAVLJAJUĆI preporuku Evropske komisije od 14. oktobra 2009. za započinjanje pregovora o pristupanju sa Republikom Makedonijom;

POZDRAVLJAJUĆI preporuku Evropske komisije od 12. oktobra 2011. za započinjanje pregovora o pristupanju sa Crnom Gorom;

PRISJEĆAJUĆI se posebno obaveze Ugovornih strana iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju da zajedno rade na postizanju trajnog mira, stabilnosti i ekonomskog razvoja u regionu, kako bi se aktivno promovisala regionalna saradnja i zaključio evakav sporazum;

ODLUČNE da podstiču dalji razvoj dobrih odnosa i da jačaju postojeću saradnju na područjima od obostranog interesa, a posebno u oblasti ekonomije, trgovine, pravde i unutrašnjih poslova, sa ciljem ubrzanja postupka institucionalnih prilagođavanja kako bi se omogućilo usvajanje zakonodavstva i prakse Evropske unije;

NAGLAŠAVAJUĆI važnost opredijeljenosti Evropske unije da doprinosi razvoju država u regionu kroz razne programe, i instrumente za finansijsku i stručnu pomoć;

IMAJUĆI NA UMU svoju opredijeljenost za slobodnu trgovinu u skladu sa pravima i obavezama koje proizilaze iz Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini;

SVJESNE značaja bilateralne saradnje u ostvarivanju ciljeva Programa rada Savjeta za regionalnu saradnju;

UZIMAJUĆI U OBZIR značaj regionalne saradnje u različitim sektorima;

U ŽELJI da se unaprijedi redovni politički dijalog o bilateralnim i multilateralnim pitanjima sa posebnim naglaskom na saradnju koja ima za cilj integracije u evropske i evroatlanske organizacije;

UZIMAJUĆI U OBZIR sve bilateralne sporazume zaključene između Ugovornih strana;

SAGLASILE SU SE U SLEDEĆEM:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Poglavlje I

Politički dijalog

Član 1

Ugovorne strane su se dogovorile da intenziviraju redovni politički dijalog, da unaprijede i ojačaju saradnju između Republike Makedonije i Crne Gore u kontekstu njihovog pristupanja Evropskoj uniji.

Član 2

Politički dijalog će se odvijati kroz sastanke ministara vanjskih poslova na godišnjem nivou.

Dijalog treba naročito da podstiče saradnju u sljedećim pitanjima:

- pitanja od uzajamnog interesa za Ugovorne strane u okviru Procesu stabilizacije i pridruživanja;
- pitanja koja su relevantna za sprovođenje Zajedničke vanjske i bezbjednosne politike Evropske unije;
- pitanja koja su relevantna za borbu protiv terorizma i organizovanog kriminala;
- pitanja koja su relevantna za mir i stabilnost u regionu i unaprijeđivanje regionalne saradnje;
- pitanja koja su relevantna za politike energetske sigurnosti u regionu i u Evropi, borbu protiv globalnog zagrijavanja i klimatskih promjena i za zaštitu životne sredine;
- ostala pitanja od uzajamnog interesa.

Dijalog bi takođe mogao da se odvija kroz sastanke predstavnika ministarstava vanjskih poslova na visokom nivou.

Ugovorne strane će podsticati saradnju između dva ministarstva vanjskih poslova.

Ugovorne strane su otvorene za politički dijalog sa drugim državama koje su uključene u Proces stabilizacije i pridruživanja, kao i sa drugim državama u procesu pristupanja Evropskoj uniji.

Član 3

Ugovorne strane će takođe jačati dijalog i saradnju između državnih organa nadležnih za evropske integracije, posebno između Sekretarijata za evropske poslove

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Vlade Republike Makedonije i Ministarstva za vanjske poslove i evropske integracije Crne Gore , obuhvatajući sastanke odnosnih ministara za integracije na godišnjem nivou.

U okviru ovog dijaloga i saradnje, Ugovorne strane će se savjetovati i razmjenjivati:

- informacije o reformi zakonodavstva i usklađivanju domaćeg zakonodavstva sa praksom i izmjenama prakse u EU *acquis*;
- informacije o procesu prevođenja EU *acquis* – o metodama i terminologiji;
- informacije o trenutnim i razvojnim trendovima i postignućima u procesu približavanja i pristupanja EU;
- informacije o upravljanju Instrumentom za predpristupnu pomoć i drugom stranom pomoći povezanom sa EU;
- eksperte u oblastima od zajedničkog interesa;
- stručnu i administrativnu pomoć.

Član 4

Ugovorne strane ohrabruju redovnu saradnju između parlamenata, naročito između njihovih odbora za međunarodne odnose i evropske integracije.

Poglavlje II

Privredna i trgovinska saradnja

Član 5

Ugovorne strane će saradivati kako bi osigurale usklađenost sa svim odredbama koje su predviđene za usvajanje u oblasti slobodne trgovine, i kako bi postigle usklađivanje carinskog sistema, time pomažući time sprovođenje Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini potpisanom u Bukureštu, 19. decembra 2006. godine.

Saradnja će naročito obuhvatati:

- moguću interoperabilnost carinskih IT sistema Republike Makedonije i Crne Gore kao i upotrebu jedinstvenog administrativnog dokumenta;
- izradu i implementaciju standardizovanog sistema ranog upozorenja u svrhu posmatranja kretanja osjetljivih roba (tj. duvana, alkohola, nafte i naftnih derivata);
- poboljšanje i pojednostavljenje inspekcija i formalnosti u vezi sa prevozom robe;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- razmjenu oficira za vezu na ograničeni vremenski period, u skladu sa recipročno prihvaćenim modalitetima;
- obuku carinskih službenika.

Ne dovodeći u pitanje dalju saradnju predviđenu ovim Sporazumom, naročito u čl 9, 10 i 11 istog, uzajamna pomoć između odnosnih carinskih organa Ugovornih strana se odvija u skladu sa odredbama Aneksa 5 o uzajamnoj administrativnoj pomoći u carinskim stvarima iz čl. 14, st. 2 i 3 Sporazuma o izmjenama i pristupanju Cetnralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini potpisanom u Bukureštu, 19. decembra 2006. godine.

Član 6

Ugovorne strane razmatraće potencijale za jačanje ekonomske saradnje i nastojaće da ostvare napredak naročito u sljedećim oblastima od uzajamnog interesa:

- industrija, naročito građevinska i hemijska industrija i farmaceutska industrija;
- poljoprivredna i prehrambena industrija, naročito u oblasti uzajamne trgovine svježim voćem i povrćem, mesom i mesnim proizvodima, proizvodnje vina i žestokih alkoholnih pića i industriji duvana;
- saradnja među preduzećima u sektoru energetike, čime se modernizuju i šire domaće mreže za prenos električne energije, gasa i nafte, njihova međusobna povezanost u okviru trans-regionalnih i trans-evropskih mreža, prenos tehnologije i znanja i iskustva, ispitivanje uticaja proizvodnje i potrošnje energije na životnu sredinu, energetska efikasnost i korištenje izvora obnovljive energije;
- saradnja u sektoru saobraćaja, naročito u oblasti međunarodnog drumskog i željezničkog prevoza putnika i roba, modernizacija i širenje postojeće drumske i željezničke mreže i infrastrukture, njihova povezanost u sklopu trans-regionalnih i trans-evropskih mreža;
- saradnja u sektoru turizma sa ciljem povećanja broja turista razmijenjenih između dviju zemalja, razmjenom informacija i znanja i vještina, investicijama u turističku infrastrukturu, bolju saobraćajnu povezanost, organizovanje zajedničkih dešavanja i rad na zajedničkim razvojnim programima i projekatima u turizmu.

Član 7

Ugovorne strane će obezbijediti zaštitu prava intelektualne svojine, uključujući i mjere za osiguranje i ostvarivanje tih prava koja zadovoljavaju međunarodne standarde.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Za potrebe ovog sporazuma, zaštita prava intelektualne i komercijalne svojine se sprovodi u skladu sa članom 37, članom 38 i članom 39 Sporazuma o izmjeni i pristupanju Centralnoevropskom sporazumu o slobodnoj trgovini.

Poglavlje III

Kretanja radnika i kapitala, poslovno nastanjivanje i pružanje usluga

Član 8

U pogledu kretanja radnika i kapitala, poslovnog nastanjivanja i pružanja usluga, Ugovorne strane će jedna drugoj obezbijediti jednake ustupke u skladu sa svojim posebnim sporazumima.

Kretanje radnika će se regulisati bilateralnim sporazumom, uzimajući u obzir mogućnosti zapošljavanja određene situacijom na tržištu rada svake od Ugovornih strana.

Radnici migranti koji su legalno zaposleni na teritoriji bilo koje Ugovorne strane neće biti diskriminirani po bilo kojoj osnovi u odnosu na njihov radni status, uslove rada, platu, ili otkaz.

Pravo na socijalno osiguranje koje se tiče osiguranja od posebnih rizika (zdravstveno osiguranje, penzijsko i invalidsko osiguranje, osiguranje za slučaj nezaposlenosti) se reguliše Sporazumom o socijalnom osiguranju između Ugovornih strana.

Nadležne državni organi će biti odgovorni za vođenje pregovora po pitanju posebnih sporazuma.

Član 9

Ugovorne strane će omogućiti slobodno kretanje kapitala i ostvarivanje prava poslovnog nastanjivanja i u tom smislu pružiće adekvatne podsticaje i zaštitu. Tekuća plaćanja između Ugovornih strana će se izvršiti u skladu s odredbama Statuta Međunarodnog monetarnog fonda u konvertibilnoj valuti prema uobičajenoj praksi međunarodnog bankarstva.

Član 10

Ugovorne strane su saglasne da podstiču međusobne saradnje u pružanju usluga u skladu sa odgovarajućim odredbama Opšteg sporazuma o trgovini i uslugama (GATS) i Svjetske trgovinske organizacije.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Poglavlje IV

Usklađivanje zakonodavstva sa *acquis communautaire*

Član 11

S obzirom na proces pristupanja Evropskoj uniji, Ugovorne strane ističu značaj usklađivanja svojih postojećih i budućih zakona sa EU *acquis* i saradivaće kroz:

- Razmjenu informacija u vezi s procesom usklađivanja zakonodavstva sa EU *acquis*;
- Razmjenu informacija o domaćem zakonodavstvu i zakonskoj praksi;
- Razmjenu informacija o procesu prevođenja EU *acquis*;
- Organizovanje ekspertskih sastanaka, obuke, seminara i ostalih oblika stručnog usavršavanja i razmjene stručne pomoći.

Poglavlje V

Saradnja u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova

Član 12

Ugovorne strane su saglasne da o intenziviraju saradnju u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova, a naročito u pogledu politike o azilu, migracija, readmisije, trgovine ljudima, viznog režima, pranja novca, korupcije, krijumčarenja, ilegalne trgovine drogom i oružjem, borbe protiv međunarodnog terorizma, reforme sudstva, reforma javne uprave i vladavine prava. U okviru ove saradnje Ugovorne strane će se međusobno savjetovati i razmjenjivati:

- informacije o zakonodavstvu, zakonodavnim reformama - praksi i promjenama u praksi;
- informacije o postojećim i novim trendovima;
- stručnu pomoć u oblastima od obostranog značaja;
- tehničku i administrativnu pomoć.

U cilju podsticanja saradnje u gorenavedenim oblastima, Ugovorne strane mogu osnovati zajedničke radne grupe.

Član 13

Ugovorne strane su saglasne da saraduju:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- u oblastima sistema azila, kako bi se unaprijedile zakonske i administrativne standarde u skladu sa svojim međunarodnim obavezama koje nalaže posebno Konvencija o statusu izbjeglica iz 1951. godine, njen Protokol o zakonskom statusu izbjeglica iz 1967. i Konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda Savjeta Evrope. U ovu saradnju će takođe biti uključena periodična razmjena statističkih podataka o podnosiocima zahtjeva za azil;
- u oblasti upravljanja migracijama, kako bi nastavile sa postepenim usklađivanjem svojeg zakonodavstva sa EU *acquis*. Ugovorne strane će pogotovu dijeliti informacije o zakonodavnoj reformi i redovno razmjenjivati informacije o legalnim migracijama kao i podatke koji se odnose na ilegalnu migraciju, uključujući i ilegalno zapošljavanje i tranzitnu migraciju;
- u oblasti sprječavanja i kontrole ilegalne imigracije, Ugovorne strane će zaključiti i pridržavati se odredaba Sporazuma o readmisiji osoba s nezakonitim boravkom.
- u oblasti integrisanog upravljanja granicom, kako bi nastavile sa postepenim usklađivanjem svog zakonodavstva sa EU *acquis* i obezbijedile visok nivo standarda kontrole i upravljanja granicom. Ugovorne strane će nastaviti da se pridržavaju odredaba postojećih sporazuma i daljeg jačanja saradnje.

Član 14

Ugovorne strane su saglasne da saraduju u sprječavanju upotrebe svojih finansijskih sistema za pranje prihoda od kriminalnih aktivnosti, naročito prihoda stečenog bavljenjem organizovanim kriminalom.

Saradnja na ovom polju se fokusiraće se na implementaciju regulative i efikasno funkcionisanje relevantnih međunarodnih standarda i mehanizama za borbu protiv pranja novca.

Član 15

Ugovorne strane će uspostaviti okvir za saradnju koji ima za cilj suzbijanje i sprečavanje kriminalnih i ilegalnih aktivnosti, naročito organizovanog kriminala kao što je:

- trgovina ljudskim bićima;
- kriminalne aktivnosti iz oblasti ekonomskog kriminala, naročito korupcije, ilegalnih transakcija i krijumčarenje robom, kao što je opasni otpad, radioaktivni materijal, krivotvoreni i piratski proizvodi;
- nelegalna trgovina drogama i psihotropnim supstancama;
- krijumčarenje akcizne robe;
- krijumčarenje imigranata;
- krijumčarenje ukradenih luksuznih vozila;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- nelegalna trgovina oružjem;
- terorizam;
- krivotvorenje dokumenata;
- krivotvorenje sredstava plaćanja i vrijednosnih papira;
- zloupotreba krivotvorenih platnih kartica;
- krivotvorenje eura.

Član 16

U okviru svojih organa nadležnosti, Ugovorne strane će saradivati na povećanju efikasnosti politika i mjera za suzbijanje protivzakonite nabavke i trgovine narkoticima i psihotropnih supstanci i prekursora, te na smanjenju zloupotrebe narkotika i drugih psihotropnih supstanci.

Član 17

U cilju izgradnje kapaciteta administrativnog i sudskog sistema, te jačanja vladavine prava i nezavisnosti sudstva, Ugovorne strane mogu da saraduju u obučavanju pravnih stručnjaka.

Poglavlje VI

Saradnja u drugim oblastima

Član 18

Ugovorne strane će preduzeti mjere s ciljem borbe protiv klimatskih promjena i podsticati saradnju u oblasti zaštite životne sredine, naročito u zajedničkom upravljanju međunarodnim vodama, zaštiti biodiverziteta, zaštiti vazduha, sprečavanju trgovine otpadom i usaglašavanju zakonodavstva sa EU *acquis* da bi se postigao jedinstveni pravni okvir za zaštitu i unaprijeđenje životne sredine.

Ugovorne strane će podsticati saradnju između jedinica lokalne samouprave u oblasti funkcionisanja lokalne samouprave, pripreme jedinica lokalne samouprave za pristup Evropskoj uniji, pristupu i korišćenju fondova iz finansijskih instrumenata Evropske unije, unapređenju regionalnog razvoja i teritorijalne saradnje, saradnju između planskih regija i saradnji između regionalnih institucija i tijela.

Ugovorne strane će gdje je neophodno podsticati saradnju i u drugim oblastima koje su od zajedničkog interesa.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Поглавље VII

Институционални механизми и опште одредбе

Члан 19

Ovaj Sporazum uspostavlja institucionalne mehanizme kao što slijedi:

- Sastanak ministara vanjskih poslova i evropskih integracija u okviru političkog dijaloga, koji obuhvata razvoj saradnje, rješavanje pitanja u vezi sa pristupom Ugovornih strana Evropskoj uniji, kao i pitanja od interesa za region, i za zajedničku vanjsku i bezbjedonosnu politiku Evropske unije;
- Zajednički odbor sastavljen od predstavnika ministarstava vanjskih poslova Ugovornih strana, koji na operativnom nivou raspravlja o sprovođenju ovog Sporazuma i priprema sastanke ministara vanjskih poslova, zajedno sa predstavnicima drugih ministarstava;
- Zajedničke radne grupe za unapređenje saradnje u konkretnim oblastima.

Члан 20

Ugovorne strane će o jačanju svoje saradnje obavještavati i konsultovati se sa Evropskom unijom.

Evropska Komisija može biti pozvana da kao posmatrač prisustvuje sastancima koji se organizuju u okviru ovog Sporazuma.

Поглавље VIII

Завршне одредбе

Члан 21

Ovaj Sporazum se zaključuje na neodređeni period.

Svaka od Ugovornih strana može otkazati ovaj Sporazum tako što će o tome obavijestiti drugu Stranu, diplomatskim putem, najmanje šest mjeseci unaprijed.

Члан 22

Svaki spor koji nastane u tumačenju ili primjeni ovog sporazuma rješavaće se diplomatskim putem.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Član 23

Ovaj Sporazum stupa na snagu na dan prijema poslednje diplomatske note kojom Ugovorne strane obavještavaju jedna drugu da su ispunjeni zahtjevi predviđeni njihovim unutrašnjim zakonodavstvom za njegovo stupanje na snagu.

Član 24

Ovaj Sporazum ne dovodi u pitanje prava i obaveze koje proizilaze iz ugovora koji su na snazi za Ugovorne strane.

Sačinjeno u Podgorici, dana, 14.10.2011, u dva originalna primjerka, svaki na makedonskom, crnogorskom i engleskom jeziku pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni. U slučaju razlika u tumačenju, mjerodavan je tekst na engleskom jeziku.

ZA VLADU
REPUBLIKE MAKEDONIJE

ZA VLADU
CRNE GORE

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Agreement on Co-operation

between

the Government of the Republic of Macedonia

and

the Government of Montenegro

in the context of the process of accession to the European Union

The Government of the Republic of Macedonia and the Government of Montenegro (hereinafter referred to as: the Contracting Parties);

PROCEEDING from the strategic objective to attain fully-fledged membership to the European Union;

AWARE of the importance of political, democratic, economic, legal and institutional reforms to secure stability, economic progress and gradual integration of the States of South-eastern Europe into the European Union;

POINTING out to the significance of an individual approach to the Contracting Parties in evaluating their achievements in fulfilling the Copenhagen Criteria, as well as subsequent relevant decisions of the European Council and the Council of the European Union;

RECALLING the Presidency Conclusions of the Thessaloniki European Council and the Summit of the European Union and the Stabilisation and Association Process countries in June 2003;

ENCOURAGED by the renewed consensus on enlargement, as agreed in the Presidency Conclusions of the Brussels European Council of December 2006;

TAKING INTO ACCOUNT the Stabilisation and Association Agreement between the European Communities and its Member States and the Republic of Macedonia signed on 9 April 2001 and entered into force on 1 April 2004 and the Stabilisation and Association Agreement between the European Communities and its Member States and the Republic of Montenegro signed on 15 October 2007, and entered into force on 1 May, 2010;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

WELCOMING the decision of the European Council of 16 December 2005 granting the Republic of Macedonia candidate country status as well as the decision of the European Council of 17 December 2010 granting Montenegro candidate country status;

WELCOMING the recommendation by the European Commission of 14 October 2009 for opening of accession negotiations with the Republic of Macedonia;

WELCOMING the recommendation by the European Commission of 12 October 2011 for opening accession negotiations with Montenegro;

RECALLING in particular their commitment under the Stabilisation and Association Agreement to work jointly on attaining lasting peace, stability and economic development in the region, to actively promote regional co-operation and to conclude this type of an agreement;

DETERMINED to promote further development of good relations and to strengthen the existing co-operation in the fields of mutual interests, and particularly in the economy, trade, justice and home affairs with a view to speeding up the process of institutional adjustments to facilitate the adoption of European Union legislation and practices;

UNDERLYING the importance of the European Union commitment to contribute to the development of the States in the region through various programmes, financial and technical assistance instruments;

CONSIDERING their commitment to free trade consistent with the rights and obligations arising out of the Agreement on Amendment of and Accession to the Central European Free Trade Agreement;

AWARE of the significance of bilateral co-operation for achieving the goals of the Work Programme of the Regional Cooperation Council;

TAKING INTO ACCOUNT the importance of regional cooperation in different sectors;

DESIRING to enhance regular political dialogue on bilateral and multilateral issues with special emphasis on co-operation aimed at integration into European and Euro-Atlantic organisations;

TAKING INTO ACCOUNT all the bilateral agreements concluded between the Contracting Parties;

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Chapter I

Political dialogue

Article 1

The Contracting Parties hereto agree to intensify their regular political dialogue, to promote and strengthen co-operation between the Republic of Macedonia and Montenegro in the context of their accession to the European Union.

Article 2

Political dialogue will proceed through annual meetings of Foreign Ministers.

The dialogue should in particular promote co-operation in the following issues:

- issues of interest to the Contracting Parties within the Stabilisation and Association Process;
- issues of mutual interest within the processes of their accession to the European Union;
- issues relevant for implementation of the Common Foreign and Security Policy of the European Union;
- issues relevant for the fight against terrorism and organised crime;
- issues relevant for peace and stability in the Region and enhancement of regional cooperation;
- issues relevant for policies of energy security in the Region and Europe, fight against global warming and climate change and environment protection;
- other issues of mutual interest.

The dialogue could also proceed through the meetings of high level Foreign Ministry representatives.

The Contracting Parties will promote co-operation between the two Foreign Ministries.

The Contracting Parties are open for political dialogue with other States involved in the Stabilisation and Association Process, as well as other States in the process of accession to the European Union.

Article 3

The Contracting Parties shall also strengthen the dialogue and cooperation between the state authorities in charge of European Integration, notably the Secretariat for European Affairs of the Government of the Republic of Macedonia

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

and the Ministry of Foreign Affairs and European Integration of Montenegro, including by annual meetings of the respective European Integration Ministers.

Within the framework of this dialogue and co-operation, the Contracting Parties shall consult each other and exchange:

- information on legislative reform and harmonization of national legislation with the EU Acquis – practice and changes in practice;
- information on the process of translation of EU Acquis – methods and terminology;
- information on current and evolving trends and achievements in the process of rapprochement and accession to the EU;
- information on the management of Instrument for Pre-accession Assistance and other EU related foreign assistance;
- experts in the fields of mutual interest;
- technical and administrative assistance.

Article 4

The Contracting Parties shall encourage regular co-operation between Parliaments, notably their Foreign Policy and European Integration Committees.

Chapter II

Economic and Trade Co-operation

Article 5

The Contracting Parties shall co-operate to ensure compliance with all the provisions scheduled for adoption in the area of free trade, and to achieve customs system harmonisation, thus helping the implementation of the Agreement on Amendment of and Accession to the Central European Free Trade Agreement done in Bucharest on 19 December 2006.

Co-operation shall in particular include the following:

- possible interoperability of the Customs IT systems of the Republic of Macedonia and Montenegro as well as the use of the Single Administrative Document (SAD);
- development and implementation of a standardised Early Warning System (EWS) for the purpose of monitoring the movements of sensitive goods (i.e., tobacco, alcohol, petroleum and petroleum products);
- improvement and simplification of inspections and formalities related to the carriage of goods;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- exchange of liaison officers for a limited period of time, according to reciprocally accepted modalities;
- training of customs officers.

Without prejudice to further co-operation envisaged in this Agreement, and in particular Articles 9, 10 and 11 hereof, mutual assistance between the respective customs authorities of the Contracting Parties shall proceed in accordance with the provisions of Annex 5 on Mutual Administrative Assistance in Customs Matters referred to Article 14, paragraph 2 and 3 of the Agreement on Amendment of and Accession to the Central European Free Trade Agreement done in Bucharest on 19 December 2006.

Article 6

The Contracting Parties shall consider the potentials for strengthening economic co-operation, and seek to advance particularly in the following fields of mutual interest:

- industry, particularly construction and chemical industry, and pharmaceutical industry;
- agriculture and food industry, especially in the field of mutual trade of fresh fruits and vegetables, meat and meat products, wine and spirits production, and tobacco industry;
- cooperation among enterprises in the energy sector, upgrading and extending the national electricity transmission and gas and oil pipeline networks, their interconnection within the Trans-Regional and Trans-European networks, transfer of technology and know-how, examination of the influence of the production and consumption of energy to the environment, energy efficiency and the use of renewable energy sources;
- cooperation in the transport sector, especially in the field of international road and rail transport of passengers and goods, upgrading and extending the existing road and rail network and infrastructure, their interconnection within the Trans-Regional and Trans-European networks;
- co-operation in tourism sector with a view to increasing the number of tourists exchanged between the two countries, by exchange of information and know-how, investments in tourist infrastructure, better transport connections, organization of joint events and development of joint tourism development programs and projects.

Article 7

The Contracting Parties shall ensure the protection of intellectual property rights, including measures for granting and enforcing such rights that comply with the international standards.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

For the purposes of this Agreement the protection of intellectual and commercial property rights shall be conducted in accordance with Article 37, Article 38 and Article 39 of the Agreement on Amendment of and Accession to the Central European Free Trade Agreement.

Chapter III

Movement of Labour and Capital, Establishment and Supply of Services

Article 8

With respect to the movement of labour and capital, the establishment and supply of services, the Contracting Parties shall grant each other equal level of concessions, in accordance with their special agreements.

The movement of labour shall be regulated by a bilateral agreement, taking into consideration the employment options determined by the situation on the labour market in each Contracting Party.

Migrant workers who are legally employed in the territories of the Contracting Parties shall not be discriminated against, on any grounds whatsoever, in relation to their employment status, working conditions, wages or lay-offs.

Social security rights related to insurance against particular risks (health insurance, pension and disability insurance, insurance against unemployment), shall be regulated with a Social Security Agreement between the Contracting Parties.

The responsibility for negotiation of special agreements shall lie with the competent State authorities.

Article 9

The Contracting Parties shall facilitate free movement of capital and exercising the right of establishment, and grant adequate incentives and protection to this end. Current payments between the Contracting Parties shall be effected pursuant to the provisions of the Statute of the International Monetary Fund, in a convertible currency according to the usual international banking practice.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 10

The Contracting Parties agree to encourage mutual co-operation in the supply of services in accordance with the corresponding provisions of the General Agreement on Trade in Services (GATS) and the World Trade Organisation.

Chapter IV

Harmonisation of Legislation with the *acquis communautaire*

Article 11

With a view to the process of their accession to the European Union, the Contracting Parties have highlighted the importance of harmonising their existing and future laws with the EU *acquis*, and shall co-operate through:

- exchange of information on the process of harmonisation of legislation with the EU Acquis;
- exchange of information on national legislation and legislative practice;
- exchange of information on the process of translation of EU Acquis;
- organisation of expert meetings, trainings, seminars and other forms of professional training and exchange of expertise.

Chapter V

Co-operation in the Fields of Justice, Home Affairs

Article 12

The Contracting Parties agree to intensify co-operation in the fields of justice, home affairs, in particular with regard to the asylum policy, migrations, readmission, trafficking in human beings, visa regime, money laundering, corruption, smuggling, illegal trade in drugs and arms, combating international terrorism, judiciary reform, public administration reform and rule of law. Within the framework of this co-operation the Contracting Parties shall consult each other and exchange:

- information on legislation, legislative reform – practice and changes in practice;
- information on current and evolving trends;
- experts in the fields of mutual interest;
- technical and administrative assistance.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

In order to promote co-operation in the above fields, the Contracting Parties can establish joint working groups.

Article 13

The Contracting Parties agree to co-operate:

- in the field of asylum systems, in order to raise legislative and administrative standards in conformance with their international obligations under, in particular, the 1951 Convention on the Legal Status of Refugees, its 1967 Protocol on the Legal Status of Refugees and the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms of the Council of Europe. This co-operation shall also involve periodical exchanges of information about statistics on asylum seekers;
- in the field of migrations management, in order to proceed to a gradual alignment of their respective legislation to the EU *acquis*. The Contracting Parties shall in particular share information on legislative reform and maintain a regular exchange of information on legal migration as well as on data concerning illegal migration, including illegal employment and transit migration;
- in the field of the prevention and control of illegal immigration, the Contracting Parties shall conclude and adhere to the provisions of an Agreement on the Readmission of Persons Whose Stay Is Illegal.
- In the field of integrated border management, in order to proceed to a gradual alignment of their respective legislation to the EU *acquis* and providing high standard level of border management and control. The Contracting Parties shall continue to adhere to the provisions of the existing Agreements and further strengthen cooperation.

Article 14

The Contracting Parties agree to co-operate in the prevention of the use of their financial systems for laundering of proceeds from criminal activities, notably of proceeds from organised crime.

Co-operation in this field shall focus on the implementation of regulations and efficient functioning of relevant international standards and mechanisms to combat money laundering.

Article 15

The Contracting Parties shall establish a framework of co-operation aimed at combating and preventing criminal and illegal activities, notably organised crime, such as:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- trafficking in human beings;
- criminal activities in the field of economic crime, particularly corruption, illegal transactions and smuggling involving goods such as hazardous waste, radioactive material, counterfeit and pirated products;
- illicit trafficking in drugs and psychotropic substances;
- smuggling of excise goods;
- smuggling of migrants;
- smuggling of stolen luxury vehicles;
- illicit arms trafficking;
- terrorism;
- documents forging;
- forging of means of payment and securities.
- fraud with counterfeit payment cards;
- counterfeiting euro.

Article 16

Within the scope of their respective powers and competencies, the Contracting Parties shall co-operate in increasing the efficiency of policies and measures to counter illicit supply and trafficking in narcotics and psychotropic substances and precursors, and in reducing the abuse of narcotics and other psychotropic substances.

Article 17

With a view to the capacity-building of the administrative and judiciary systems, and consolidating the rule of law and the independence of the judiciary, the Contracting Parties can co-operate in the field of training legal professionals.

Chapter VI

Co-operation in Other Fields

Article 18

The Contracting Parties shall take measures aimed at combating climate change and promote cooperation in the field of environmental protection, particularly in the joint management of international waters, biodiversity protection, air protection, prevention of waste trafficking and aligning of the legislation with the EU Acquis to achieve a unified legal framework for protection and improvement of the environment.

The Contracting Parties shall promote cooperation between local government units in the field of functioning of the local government, preparation of the local

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

government units for accession to the European Union, access and utilization of funds from the financial instruments of the European Union, promotion of regional development and territorial cooperation, cooperation between the planning regions and between the regional institutions and bodies.

The Contracting Parties shall promote co-operation in other fields of mutual interest as required.

Chapter VII**Institutional Mechanisms and General****Article 19**

This Agreement establishes the institutional mechanisms as follows:

- Meeting of Ministers of Foreign Affairs and European Integration in the framework of political dialogue, including the development of co-operation, addressing issues related to the accession of the Contracting Parties to the European Union, as well as issues of interest to the Region, and to the Common Foreign and Security Policy of the European Union;
- Joint Committee composed of the representatives of the respective Foreign Ministries, who shall on operational level review the implementation of this Agreement and make necessary arrangements for Foreign Ministers meetings, in conjunction with the representatives from other ministries;
- Joint working groups to promote co-operation in specific fields.

Article 20

The Contracting Parties shall consult and advise the European Union of the strengthening of their co-operation.

The European Commission may be invited to attend the meetings organised under this Agreement as an observer.

Chapter VIII**Final Provisions****Article 21**

This Agreement is hereby concluded for an indefinite period of time.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Either of the Contracting Parties may denounce this Agreement by informing the other Party through diplomatic channels at least six months in advance.

Article 22

Any disputes arising from the implementation and interpretation of this Agreement shall be resolved through diplomatic channels.

Article 23

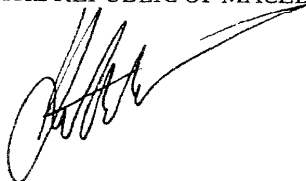
This Agreement enters into force on the date of receipt of the latter of the diplomatic notes by which the Contracting Parties inform each other that the requirements stipulated by their national legislation for its entry into force have been fulfilled.

Article 24

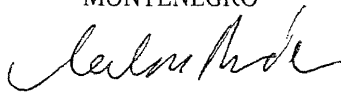
This Agreement is without prejudice to the rights and obligations deriving from the treaties in force for the Contracting Parties.

Done at PODGORICA, on this day of, 14.10.2011, in two originals, each in the Macedonian, Montenegrin and English languages, all texts being equally authentic. In case of divergences in interpretation, the English text shall prevail.

FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF MACEDONIA

FOR THE GOVERNMENT OF
MONTENEGRO

Член 3

Министерството за надворешни работи се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на овој договор.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

L I G J
PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES PËR BASHKËPUNIM NDËRMJET QEVERISË SË
REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE QEVERISË SË MALIT TË ZI NË KONTEKST TË PROCESIT
TË ADERIMIT NË BASHKIMIN EVROPIAN

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja për bashkëpunim ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Qeverisë së Malit të Zi në kontekst të procesit të aderimit në Bashkimin Evropian, e nënshkruar më 14 tetor 2011, në Podgoricë, Mali i Zi.

Neni 2

Marrëveshja në origjinal në gjuhën maqedonase, malazeze dhe angleze, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Punëve të Jashtme caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e kësaj marrëveshje.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

19.

Vrz основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И СОВЕТОТ НА МИНИСТРИ НА РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА ЗА
ИЗМЕНИ И ДОПОЛНУВАЊА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА
МАКЕДОНИЈА И СОВЕТОТ НА МИНИСТРИ НА РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА ЗА ЗАЕМНИ
ПАТУВАЊА НА ГРАЃАНИТЕ СКЛУЧЕНА НА 19 ФЕВРУАРИ 2008 ГОДИНА

Се прогласува Законот за ратификација на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Република Албанија за измени и дополнувања на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Република Албанија за заемни патувања на граѓаните склучена на 19 февруари 2008 година,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 март 2012 година.

Бр. 07-1354/1
20 март 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И
СОВЕТОТ НА МИНИСТРИ НА РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНУВАЊА НА
СПОГОДБАТА МЕЃУ ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И СОВЕТОТ НА МИНИСТРИ
НА РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА ЗА ЗАЕМНИ ПАТУВАЊА НА ГРАЃАНИТЕ СКЛУЧЕНА НА 19
ФЕВРУАРИ 2008 ГОДИНА

Член 1

Се ратификува Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Република Албанија за измени и дополнувања на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Република Албанија за заемни патувања на граѓаните склучена на 19 февруари 2008 година, склучена во Тирана на 14 декември 2011 година.

Член 2

Спогодбата во оригинал на македонски, албански и англиски јазик гласи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Спогодба
меѓу Владата на Република Македонија
и Советот на министри на Република Албанија
за измени и дополнувања на
Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија
и Советот на министри на Република Албанија
за заемни патувања на граѓаните,
склучена на 19 февруари 2008 година

Владата на Република Македонија и Советот на министрите на Република Албанија, во натамошниот текст "Договорните страни",

Со желба за натамошно продлабочување на билатералните односи и соработка меѓу Република Македонија и Република Албанија,

Во согласност со член 12 од Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министрите на Република Албанија за заемни патувања на граѓаните, склучена на 19 февруари 2008 година,

Со цел да се воспостави дополнително олеснување во режимот на заемните патувања на граѓаните на државите на Договорните страни,

Се договорија Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министрите на Република Албанија за заемни патувања на граѓаните која е во сила од 27 август 2008 година, да биде изменета и дополнета како што следи: :

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 1

Во членот 1, во ставот 1., по зборот “службени” сврзникот “или” се заменува со сврзникот “и”, а по зборовите “национални пасоши” се додаваат зборовите “или валидни биометриски лични карти”.

Во истиот член, во ставот 2., по зборовите “патен документ” се додаваат зборовите “или валидна биометриска лична карта”.

Член 2

Во членот 4, зборовите “подолг период” се бришат и по зборовите “на територијата на другата Договорна страна” се додаваат зборовите “подолго од 90 дена во период од 180 дена”.

Член 3

Во членот 9, по зборовите “соодветен патен документ” се додава запирка и зборовите “или биометриската лична карта”.

Член 4

Во членот 10, во ставот 1., по зборовите “важечки патни документи” се додаваат зборовите “и важечки биометриски лични карти”.

Во истиот член, во ставот 2., по зборовите “нов тип на патен документ,” се додаваат зборовите “или биометриска лична карта”.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 5

Во Прилогот кон Спогодбата, во точката 1, по под - точката е), како нова под - точка се додава текстот "ж) биометриска лична карта."

Во истиот Прилог, во точката 2 по под - точката г) како нова под - точка се додава текстот "е) биометриска лична карта."

Член 6

Оваа Спогодба меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Република Албанија за измени и дополнувања на Спогодбата меѓу Владата на Република Македонија и Советот на министри на Република Албанија за заемни патувања на граѓаните, склучена во Тирана на 19 февруари 2008 година, ќе влезе во сила од датумот на приемот на последното писмено известување со кое Договорните страни заемно се известуваат по дипломатски пат, дека се исполнети нивните внатрешни правни услови за нејзино влегување во сила.

Сочинето во Тирана на 14 декември 2011 година, во два оригинални примерока, секој од нив на македонски, албански и англиски јазик, при што текстовите се еднакво автентични. Во случај на различности во толкувањето, ќе преовлада текстот на англиски јазик.

ЗА ВЛАДАТА НА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЗА СОВЕТОТ НА МИНИСТРИТЕ НА
РЕПУБЛИКА АЛБАНИЈА

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

MARRËVESHJE
NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË
DHE KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
PËR NDRYSHIMIN
E MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË
DHE KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
PËR LËVIZJEN E NDËRSJELLË TË SHTETASVE
TË NËNSHKRUAR MË 19 SHKURT 2008

Qeveria e Republikës së Maqedonisë dhe Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë, më tej të referuara si 'Palët',

Me dëshirën për të thelluar më tej marrëdhëniet dypalëshe dhe bashkëpunimin ndërmjet Republikës së Maqedonisë dhe Republikës së Shqipërisë,

Në përputhje me nenin 12 të Marrëveshjes për lëvizjen e ndërsjellë të shtetasve ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë të nënshkruar më 19 shkurt 2008,

Me qëllim për të lehtësuar më tej rregjimin e lëvizjes së ndërsjellë të shtetasve të Palëve,

Kanë rënë dakort që Marrëveshja për lëvizjen e ndërsjellë të shtetasve ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë, e cila ka hyrë në fuqi nga 27 gushti 2008, të ndryshohet si vijon:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Neni 1

Në nenin 1, paragrafi 1, fjala 'ose' që ndjek fjalën 'shërbimi' do të zëvendësohet me fjalën 'dhe' dhe fjalët 'karta identiteti biometrike të vlefshme' do të shtohen pas fjalëve 'pasaporta kombëtare'.

Në të njëjtin nen, paragrafi 2, fjalët 'ose karta identiteti biometrike të vlefshme' do të shtohen pas fjalëve 'dokumenta udhëtimi'.

Neni 2

Në nenin 4, fjalët 'një periudhë më e gjatë kohe' do të hiqen dhe fjalët 'për më tepër se 90 ditë brenda një periudhë prej 180 ditësh' do të shtohen pas fjalëve 'në territorin e Palës tjetër Kontraktuese'.

Neni 3

Në nenin 9, një presje dhe fjalët 'kartë identiteti biometrike' do të shtohen pas fjalëve 'dokumenta të përshtatshme udhëtimi'.

Neni 4

Në nenin 10, paragrafi 1, fjalët 'dhe kartë identiteti biometrike e vlefshme' do të shtohen pas fjalëve 'dokumenta udhëtimi të vlefshme'.

Në të njëjtin nen, paragrafi 2, fjalët 'ose karta identiteti biometrike' do të shtohen pas fjalëve 'një model i ri i dokumentit të udhëtimit'.

Neni 5

Në pikën 1 të Shtojcës së Marrëveshjes të shtohet teksti h) karta identiteti biometrike pas pikës g).

Në pikën 2 të Shtojcës të shtohet teksti g) kartë identiteti biometrike pas pikës f).

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Neni 6

Kjo Marrëveshje ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë që ndryshon Marrëveshjen ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë mbi lëvizjen e ndërsjellë të shtetasve, e nënshkruar në Tiranë më 19 shkurt 2008, do të hyjë në fuqi ditën e marrjes së njoftimit të fundit me shkrim ku palët informojnë njëra-tjetrën nëpërmjet kanaleve diplomatike se janë plotësuar kushtet ligjore për hyrjen në fuqi.

Bërë në TIRANË më 14 DHJATOR 2011, në dy kopje origjinale në gjuhët maqedonase, shqipe, angleze, të gjithë tekstet të vlefshme në mënyrë të barabartë. Në rast të mospërputhjeve në interpretim, teksti në gjuhën angleze do të ketë përparësi.

PËR QEVERINË E
REPUBLIKËS SË MAQEDONISË

PËR KËSHILLIN E MINISTRAVE
TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Agreement
between the Government of the Republic of Macedonia
and the Council of Ministers of the Republic of Albania
Amending the Agreement between
the Government of the Republic of Macedonia
and the Council of Ministers of the Republic of Albania
on Mutual Travel of Citizens
concluded on 19 February 2008

The Government of the Republic of Macedonia and the Council of Ministers of the Republic of Albania, hereinafter referred to as "Contracting Parties",

Desiring to further deepen the bilateral relations and cooperation between the Republic of Macedonia and the Republic of Albania,

Pursuant to Article 12 of the Agreement on Mutual Travels of Citizens between the Government of the Republic of Macedonia and the Council of Ministers of the Republic of Albania concluded on 19 February 2008,

Aiming to further facilitate the regime of mutual travels of citizens of the Contracting Parties,

Have agreed that the Agreement on Mutual Travels of Citizens between the Government of the Republic of Macedonia and the Council of Ministers of the Republic of Albania, which has been in force since 27 August 2008, be amended as follows:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 1

In Article 1, paragraph 1, the conjunction “or” following the word “service” shall be replaced by the conjunction “and”, and the words “or valid biometric identity cards” shall be added after the words “national passports”.

In the same article, paragraph 2, the words “or valid biometric identity card” shall be added after the words “travel document”.

Article 2

In Article 4, the words “a longer period of time” shall be deleted and the words “for more than 90 days within a period of 180 days” shall be added after the words “in the territory of the other Contracting Party”.

Article 3

In Article 9, a comma and the words “or biometric identity card,” shall be added after the words “appropriate travel document”.

Article 4

In Article 10, paragraph 1, the words “and valid biometric identity cards” shall be added after the words “valid travel documents”.

In the same article, paragraph 2, the words “or biometric identity card” shall be added after the words “a new model of a travel document”.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 5

In item 1 of the Addendum to the Agreement, the text "h) biometric identity card." shall be added as a new subitem after subitem g).

In item 2 of the same Addendum, the text "g) biometric identity card." shall be added as a new subitem after subitem f).

Article 6

This Agreement between the Government of the Republic of Macedonia and the Council of Ministers of the Republic of Albania Amending the Agreement between the Government of the Republic of Macedonia and the Council of Ministers of the Republic of Albania on Mutual Travels of Citizens concluded in Tirana on 19 February 2008 shall enter into force on the day of receipt of the last written notification whereby the Contracting Parties inform each other via diplomatic channels that their respective national legal conditions for its entry into force have been fulfilled.

Done in TIRANA on 14 DECEMBER 2011, in two original copies in the Macedonian, Albanian and English languages, all texts being equally authentic. In the event of differences in the interpretation, the English text shall prevail.

FOR THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF MACEDONIA

FOR THE COUNCIL OF MINISTERS OF
THE REPUBLIC OF ALBANIA

Член 3

Министерството за внатрешни работи се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на оваа спогодба.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

L I G J

PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË PËR NDRYSHIME DHE PLOTËSIME TË MARRËVESHJES NDËRMJET QEVERISË SË REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË PËR UDHËTIME TË NDËRSJELLA TË QYTETARËVE TË LIDHUR MË 19 SHKURT 2008

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshja ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë për ndryshime dhe plotësime të Marrëveshjes ndërmjet Qeverisë së Republikës së Maqedonisë dhe Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë për udhëtime të ndërsjella të qytetarëve të lidhur më 19 shkurt 2008, e lidhur në Tiranë më 14 dhjetor 2011.

Neni 2

Marrëveshja në origjinal në gjuhën maqedonase, shqipe dhe angleze, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Punëve të Brendshme caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e kësaj marrëveshje.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

20.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ВРШЕЊЕ НА РАБОТА ДОМА

Се прогласува Законот за ратификација на Конвенцијата за вршење на работа дома, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 март 2012 година.

Бр. 07-1355/1
20 март 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ВРШЕЊЕ НА РАБОТА ДОМА

Член 1

Се ратификува Конвенцијата за вршење на работа дома, усвоена во Женева на 20 јуни 1996 година.

Член 2

Конвенцијата за вршење на работа дома во оригинал на англиски јазик, со превод на македонски јазик, гласи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Home Work Convention

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Eighty-third Session on 4 June 1996, and

Recalling that many international labour Conventions and Recommendations laying down standards of general application concerning working conditions are applicable to homeworkers, and

Noting that the particular conditions characterizing home work make it desirable to improve the application of those Conventions and Recommendations to homeworkers, and to supplement them by standards which take into account the special characteristics of home work, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to home work, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention;

adopts, this twentieth day of June of the year one thousand nine hundred and ninety-six, the following Convention, which may be cited as the Home Work Convention, 1996:

Article 1

For the purposes of this Convention:

- (a) the term home work means work carried out by a person, to be referred to as a homeworker,
  - (i) in his or her home or in other premises of his or her choice, other than the workplace of the employer;
  - (ii) for remuneration;
  - (iii) which results in a product or service as specified by the employer, irrespective of who provides the equipment, materials or other inputs used,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

unless this person has the degree of autonomy and of economic independence necessary to be considered an independent worker under national laws, regulations or court decisions;

(b) persons with employee status do not become homeworkers within the meaning of this Convention simply by occasionally performing their work as employees at home, rather than at their usual workplaces;

(c) the term employer means a person, natural or legal, who, either directly or through an intermediary, whether or not intermediaries are provided for in national legislation, gives out home work in pursuance of his or her business activity.

Article 2

This Convention applies to all persons carrying out home work within the meaning of Article 1.

Article 3

Each Member which has ratified this Convention shall adopt, implement and periodically review a national policy on home work aimed at improving the situation of homeworkers, in consultation with the most representative organizations of employers and workers and, where they exist, with organizations concerned with homeworkers and those of employers of homeworkers.

Article 4

1. The national policy on home work shall promote, as far as possible, equality of treatment between homeworkers and other wage earners, taking into account the special characteristics of home work and, where appropriate, conditions applicable to the same or a similar type of work carried out in an enterprise.

2. Equality of treatment shall be promoted, in particular, in relation to:

(a) the homeworkers' right to establish or join organizations of their own choosing and to participate in the activities of such organizations;

(b) protection against discrimination in employment and occupation;

(c) protection in the field of occupational safety and health;

(d) remuneration;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(e) statutory social security protection;

(f) access to training;

(g) minimum age for admission to employment or work; and

(h) maternity protection.

Article 5

The national policy on home work shall be implemented by means of laws and regulations, collective agreements, arbitration awards or in any other appropriate manner consistent with national practice.

Article 6

Appropriate measures shall be taken so that labour statistics include, to the extent possible, home work.

Article 7

National laws and regulations on safety and health at work shall apply to home work, taking account of its special characteristics, and shall establish conditions under which certain types of work and the use of certain substances may be prohibited in home work for reasons of safety and health.

Article 8

Where the use of intermediaries in home work is permitted, the respective responsibilities of employers and intermediaries shall be determined by laws and regulations or by court decisions, in accordance with national practice.

Article 9

1. A system of inspection consistent with national law and practice shall ensure compliance with the laws and regulations applicable to home work.

2. Adequate remedies, including penalties where appropriate, in case of violation of these laws and regulations shall be provided for and effectively applied.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 10

This Convention does not affect more favourable provisions applicable to homeworkers under other international labour Conventions.

Article 11

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 12

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organization whose ratifications have been registered with the Director-General of the International Labour Office.
2. It shall come into force 12 months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.
3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member 12 months after the date on which its ratification has been registered.

Article 13

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.
2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 14

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organization of the registration of all ratifications and denunciations communicated by the Members of the Organization.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. When notifying the Members of the Organization of the registration of the second ratification, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organization to the date upon which the Convention shall come into force.

Article 15

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations, for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations, full particulars of all ratifications and acts of denunciation registered by the Director-General in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 16

At such times as it may consider necessary, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 17

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides -

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 13 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force, this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 18

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Конвенција за вршење на работа дома

Генералната Конференција на Меѓународната Организација на Трудот, која беше одржана во Женева од страна на Управниот Одбор на Меѓународната канцеларија на трудот, се состана на своето 83-то Заседание на 04 јуни 1996 година, и

потсетувајќи се на големиот број на конвенции и препораки за меѓународниот труд кои ги поставуваат стандардите за општа примена, а се однесуваат на условите на работа и можат да бидат применливи и за работниците/чките кои вршат работа дома, и

забележувајќи дека одредени услови кои ја карактеризираат работата дома можат да се унапредат со примена на овие конвенции и препораки за работниците/чките дома и да се дополнат со стандардите кои ги имаат предвид карактеристиките на работата која се врши дома, и

решавајќи да усвојат одредени предлози во врска со вршење на работа дома а кои се четвртта точка на Дневен ред на ова Заседание и

одлучувајќи дека овие предлози ќе добијат облик на Меѓународна Конвенција на 20 Јуни 1996 година, ја усвоиле следната Конвенција која може да се нарече Конвенција за вршење на работа дома 1996:

Член I

За потребите на оваа Конвенција:

(a) Терминот *работа дома* означува работа која лицето, во понатамошен текст работник/чка кој/а врши работа дома, ја врши

(i) во својот дом или во други простории по сопствен избор, а кои не се работното место кај работодавецот;

(ii) за приход;

(iii) чиј резултат од работата е производ или услуга прецизиран од работодавецот, без разлика на тоа кој ја обезбедува опремата, материјалите или други инпути кои се користат,

освен ако лицето има степен на автономија или економска независност кои се потребни за да се смета за независен работник/чка според националните закони, одредби или судски одлуки;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(б) Лица кои имаат статус на вработено лице не стануваат работници/чки кои вршат работа дома во рамките на значењето на оваа Конвенција, само затоа што повремено работат како вработени лица дома наместо на вообичаеното работно место;

(в) Терминот *работодавец* означува лице, физичко или правно кое директно или преку посредник, без разлика дали посредниците се предвидени со националните закони, даваат работа за вршење дома заради исполнување на работните задачи.

Член 2

Оваа Конвенција се применува на сите лица кои вршат работа дома, опфатени со член 1.

Член 3

Секоја членка која ја ратификува оваа Конвенција, ќе ја усвои, применува и периодично ќе врши преглед на националната политика за вршење на работа дома, со цел подобрување на ситуацијата на работниците/чките дома, во консултации со најрепрезентативните организации на работодавачи и работници, со организации кои работат со работници/чки дома и оние кои работат со работодавачи кои даваат работа за вршење дома, онаму каде постојат.

Член 4

1. Националната политика за вршење работа дома, ќе настојува што е можно повеќе, да промовира еднаков однос спрема работниците/чките кои работат дома и останатите кои работат за плата, имајќи ги во предвид посебните карактеристики на вршење на работа дома и каде е можно, примена на условите на ист или сличен вид на работа, која се врши во некоја фирма.

2. Еднаков однос ќе се промовира особено за:

(а) правото на работниците/чките дома да основаат организација или се вклучат во слична организација по сопствен избор и да учествуваат во активностите на таквите организации;

(б) заштита против дискриминацијата при вработување и работата;

(в) заштита во областа на безбедност и здравје при работа

(г) наградување

(д) статутарно социјално осигурување и заштита

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(f) пристап до обуки

(e) минимална возраст за да се дозволи едно лице да се вработи;

(ж) заштита на мајчинство

Член 5

Националната политика за вршење работа дома ќе се применува согласно законот и прописите, колективните договори, одлуки на арбитражниот суд или на било кој друг начин согласно националната пракса.

Член 6

Ќе се преземат соодветни мерки за водење статистика и за работата која се врши дома.

Член 7

Националните закони и прописите за безбедност и здравје при работа ќе се применуваат и на работата која се врши дома, имајќи ги во предвид нејзините посебните карактеристики и ќе се воспостават услови со кои ќе може да се забрани употреба на одредени супстанции и одредени видови на работа дома, заради безбедносни и здравствени причини.

Член 8

Таму каде е дозволено користење на посредници за вршење на работа дома, одговорностите на работодавецот и на посредникот ќе се одредува според законот и прописите или со помош на судски одлуки, во согласност со националната практика.

Член 9

1. Системот на инспекција во согласност со националниот закон и пракса ќе обезбеди усогласување со законите и прописите кои се применуваат на работата која се врши дома.

2. Во случај на кршење на тие закони и прописи ќе се предвидат и ефикасно ќе се применуваат соодветни правни постапки, вклучувајќи и казна, онаму каде што е соодветна нивната примена.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 10

Оваа Конвенција нема влијание на поповолните одредби кои можат да се применуваат на работниците/чките кои вршат работа дома, а кои се наоѓаат во другите меѓународни конвенции за трудот.

Член 11

Официјалните ратификации на оваа Конвенција ќе бидат доставени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на труд за регистрација.

Член 12

1. Оваа Конвенција е обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација на трудот, чишто ратификации се регистрирани од страна на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот.
2. Оваа Конвенција влегува во сила 12 месеци по датумот на регистрирање на ратификациите на две членки од страна на Генералниот директор.
3. Потоа, Конвенцијата влегува во сила за сите членки, 12 месеци од датумот на регистрирање на нивните ратификации.

Член 13

1. Членката што ќе ја ратификува оваа Конвенција може да ја откаже истата по истекот на десет години од датумот на којшто Конвенцијата за прв пат влегла во сила, со акт доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот заради регистрација. Ова откажување нема да има ефект пред истекот на една година од датумот на којшто истото е регистрирано.
2. Секоја членка што ја ратификувала оваа Конвенција и којашто, во временски период од една година по истекот на периодот од десет години наведен во претходниот став, а не го искористи правото за откажување дадено со овој член, ќе биде обврзана за дополнителен период од десет години и потоа може да се откаже од оваа Конвенција по истекот на секој период од десет години, во согласност со условите предвидени со овој член.

Член 14

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги известува сите земји - членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и откажувања, коишто му се доставени од страна на членките на Организацијата.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. При известувањето на членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација, Генералниот директор ќе им обрне внимание на земјите - членки на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата ќе влезе во сила.

Член 15

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги доставува до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, согласно членот 102 од Повелбата на Обединетите нации, целосните податоци за сите ратификации и акти на откажување, регистрирани од него, согласно со одредбите од претходните членови.

Член 16

Кога тоа ќе го смета за неопходно, Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, ќе поднесе извештај до Генералната конференција за примената на оваа Конвенција и ќе ја испита потребата за ставање на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија на дневен ред на Конференцијата.

Член 17

1. Доколку Конференцијата усвои нова конвенција која делумно или целосно ја ревидира оваа конвенција, тогаш, освен ако со новата конвенција не се предвидува поинаку:

(а) ратификацијата на новата ревидирана конвенција од членка ќе значи ipso iure откажување од оваа Конвенција, без разлика на одредбите од член 13, ако и кога новата ревидирана конвенција ќе влезе во сила;

(б) од датумот кога новата ревидирана конвенција ќе влезе во сила, оваа Конвенција престанува да биде отворена за ратификација од страна на членките.

2. Оваа Конвенција во секој случај останува во сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние членки коишто ја ратификувале, а не ја ратификувале ревидираната конвенција.

Член 18

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво важечки.

Член 3

Министерството за труд и социјална политика се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

L I G J
PËR RATIFIKIMIN E KONVENTËS PËR KRYERJE TË PUNËS NË SHTËPI

Neni 1

Ratifikohet Konventa për kryerje të punës në shtëpi, e miratuar në Gjenevë më 20 qershor 1996.

Neni 2

Konventa për kryerje të punës në shtëpi në origjinal në gjuhën angleze, me përkthim në gjuhën maqedonase, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Punës dhe Politikës Sociale caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

21.

Vrz основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ПРОМОТИВНА РАМКА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА**

Се прогласува Законот за ратификација на Конвенцијата за промотивна рамка за безбедност и здравје при работа, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 март 2012 година.

Бр. 07-1356/1
20 март 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Горге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н
ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ПРОМОТИВНА РАМКА ЗА БЕЗБЕДНОСТ И
ЗДРАВЈЕ ПРИ РАБОТА

Член 1

Се ратификува Конвенцијата за промотивна рамка за безбедност и здравје при работа, усвоена во Женева на 15 јуни 2006 година.

Член 2

Конвенцијата за промотивна рамка за безбедност и здравје при работа, во оригинал на англиски јазик, со превод на македонски јазик, гласи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Promotional Framework for Occupational Safety and Health Convention

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Ninety-fifth Session on 31 May 2006,

Recognizing the global magnitude of occupational injuries, diseases and deaths, and the need for further action to reduce them, and

Recalling that the protection of workers against sickness, disease and injury arising out of employment is among the objectives of the International Labour Organization as set out in its Constitution, and

Recognizing that occupational injuries, diseases and deaths have a negative effect on productivity and on economic and social development, and

Noting paragraph III(g) of the Declaration of Philadelphia, which provides that the International Labour Organization has the solemn obligation to further among the nations of the world programmes which will achieve adequate protection for the life and health of workers in all occupations, and

Mindful of the ILO Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-Up, 1998, and

Noting the Occupational Safety and Health Convention, 1981 (No. 155), the Occupational Safety and Health Recommendation, 1981 (No. 164), and other instruments of the International Labour Organization relevant to the promotional framework for occupational safety and health, and

Recalling that the promotion of occupational safety and health is part of the International Labour Organization's agenda of decent work for all, and

Recalling the Conclusions concerning ILO standards-related activities in the area of occupational safety and health - a global strategy, adopted by the International Labour Conference at its 91st Session (2003), in particular relating to ensuring that priority be given to occupational safety and health in national agendas, and

Stressing the importance of the continuous promotion of a national preventative safety and health culture, and

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to occupational safety and health, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention;

adopts this fifteenth day of June of the year two thousand and six the following Convention, which may be cited as the Promotional Framework for Occupational Safety and Health Convention, 2006.

I. DEFINITIONS

Article 1

For the purpose of this Convention:

(a) the term **national policy** refers to the national policy on occupational safety and health and the working environment developed in accordance with the principles of Article 4 of the Occupational Safety and Health Convention, 1981 (No. 155);

(b) the term **national system for occupational safety and health** or **national system** refers to the infrastructure which provides the main framework for implementing the national policy and national programmes on occupational safety and health;

(c) the term **national programme on occupational safety and health** or **national programme** refers to any national programme that includes objectives to be achieved in a predetermined time frame, priorities and means of action formulated to improve occupational safety and health, and means to assess progress;

(d) the term **a national preventative safety and health culture** refers to a culture in which the right to a safe and healthy working environment is respected at all levels, where government, employers and workers actively participate in securing a safe and healthy working environment through a system of defined rights, responsibilities and duties, and where the principle of prevention is accorded the highest priority.

II. OBJECTIVE

Article 2

1. Each Member which ratifies this Convention shall promote continuous improvement of occupational safety and health to prevent occupational injuries, diseases and deaths, by

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

the development, in consultation with the most representative organizations of employers and workers, of a national policy, national system and national programme.

2. Each Member shall take active steps towards achieving progressively a safe and healthy working environment through a national system and national programmes on occupational safety and health by taking into account the principles set out in instruments of the International Labour Organization (ILO) relevant to the promotional framework for occupational safety and health.

3. Each Member, in consultation with the most representative organizations of employers and workers, shall periodically consider what measures could be taken to ratify relevant occupational safety and health Conventions of the ILO.

III. NATIONAL POLICY

Article 3

1. Each Member shall promote a safe and healthy working environment by formulating a national policy.

2. Each Member shall promote and advance, at all relevant levels, the right of workers to a safe and healthy working environment.

3. In formulating its national policy, each Member, in light of national conditions and practice and in consultation with the most representative organizations of employers and workers, shall promote basic principles such as assessing occupational risks or hazards; combating occupational risks or hazards at source; and developing a national preventative safety and health culture that includes information, consultation and training.

IV. NATIONAL SYSTEM

Article 4

1. Each Member shall establish, maintain, progressively develop and periodically review a national system for occupational safety and health, in consultation with the most representative organizations of employers and workers.

2. The national system for occupational safety and health shall include among others:

(a) laws and regulations, collective agreements where appropriate, and any other relevant instruments on occupational safety and health;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(b) an authority or body, or authorities or bodies, responsible for occupational safety and health, designated in accordance with national law and practice;

(c) mechanisms for ensuring compliance with national laws and regulations, including systems of inspection; and

(d) arrangements to promote, at the level of the undertaking, cooperation between management, workers and their representatives as an essential element of workplace-related prevention measures.

3. The national system for occupational safety and health shall include, where appropriate:

(a) a national tripartite advisory body, or bodies, addressing occupational safety and health issues;

(b) information and advisory services on occupational safety and health;

(c) the provision of occupational safety and health training;

(d) occupational health services in accordance with national law and practice;

(e) research on occupational safety and health;

(f) a mechanism for the collection and analysis of data on occupational injuries and diseases, taking into account relevant ILO instruments;

(g) provisions for collaboration with relevant insurance or social security schemes covering occupational injuries and diseases; and

(h) support mechanisms for a progressive improvement of occupational safety and health conditions in micro-enterprises, in small and medium-sized enterprises and in the informal economy.

V. NATIONAL PROGRAMME

Article 5

1. Each Member shall formulate, implement, monitor, evaluate and periodically review a national programme on occupational safety and health in consultation with the most representative organizations of employers and workers.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. The national programme shall:

- (a) promote the development of a national preventative safety and health culture;
- (b) contribute to the protection of workers by eliminating or minimizing, so far as is reasonably practicable, work-related hazards and risks, in accordance with national law and practice, in order to prevent occupational injuries, diseases and deaths and promote safety and health in the workplace;
- (c) be formulated and reviewed on the basis of analysis of the national situation regarding occupational safety and health, including analysis of the national system for occupational safety and health;
- (d) include objectives, targets and indicators of progress; and
- (e) be supported, where possible, by other complementary national programmes and plans which will assist in achieving progressively a safe and healthy working environment.

3. The national programme shall be widely publicized and, to the extent possible, endorsed and launched by the highest national authorities.

VI. FINAL PROVISIONS

Article 6

This Convention does not revise any international labour Conventions or Recommendations.

Article 7

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

Article 8

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organization whose ratifications have been registered with the Director-General of the International Labour Office.

2. It shall come into force twelve months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member twelve months after the date on which its ratification is registered.

Article 9

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention within the first year of each new period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 10

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organization of the registration of all ratifications and denunciations that have been communicated by the Members of the Organization.

2. When notifying the Members of the Organization of the registration of the second ratification that has been communicated, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organization to the date upon which the Convention will come into force.

Article 11

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations for registration in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations full particulars of all ratifications and denunciations that have been registered.

Article 12

At such times as it may consider necessary, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 13

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention, then, unless the new Convention otherwise provides:

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 9 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force, this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 14

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Конвенција за промотивна рамка за безбедност и здравје при работа

Генералната Конференција на Меѓународната организација на трудот,

Која беше одржана во Женева од страна на Управниот Одбор на Меѓународната канцеларија на трудот, се состана на своето Осумдесет и петто заседание на 31 мај 2006 година, и

забележувајќи го глобалниот размер на колективни повреди, заболувања и смртни случаи, како и потребата за понатамошни дејства за да ги намали истите, и

потсетувајќи се дека заштитата на работниците од болести, заболувања и повреди кои произлегуваат од работата е една од целите на Меѓународната организација на труд, како што е наведено во нејзиниот Устав, и

препознавајќи го фактот дека професионалните повреди, заболувања и смртни случаи имаат негативен ефект врз продуктивноста и врз економскиот и социјалниот развој, и

забележувајќи го став III(e) од Декларацијата на Филадельфија, во која е наведено дека Меѓународната организација на труд има сериозна обврска на нациите во светот да промовира програми со кои ќе се постигне соодветна заштита на животот и здравјето на работниците во сите занимања, и

земајќи ја во предвид Декларацијата за основни принципи и права на работа на МОТ и нејзиното продолжение, 1998, и

забележувајќи ја Конвенцијата за безбедност и здравје при работа, 1981 (Бр. 155), Препораката за безбедност и здравје при работа, 1981 (Бр. 164), и други инструменти на Меѓународната организација на труд кои се релевантни за промотивната рамка на безбедност и здравје при работа, и

потсетувајќи се дека подобрувањето на безбедноста и здравјето при работа е дел од агендата за пристојна работа за сите на Меѓународната организација на трудот, и

Потсетувајќи се на заклучоците кои се однесуваат на стандардите на МОТ – поврзани со активности во областа на безбедност и здравје при работа – глобална стратегија, усвоена од Меѓународната конференција на труд на нејзиното 91-во Заседание (2003), особено во однос на давање приоритет на безбедноста и здравјето при работа во националните агенди, и

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

нагласувајќи ја важноста за постојано унапредување на националната култура за превентивна безбедност и здравје, и

решавајќи да усвојат одредени предлози во однос на безбедност и здравје при работа, а кои се четврта точка на Дневен ред на ова Заседание, и

одлучувајќи дека овие предлози ќе добијат облик на Меѓународна Конвенција;

на петнаесетиот ден од јуни во две илјади и шестата година, ја усвојува следната Конвенција која може да се нарече Конвенција за Промотивна рамка за безбедност и здравје при работа, 2006.

I. ДЕФИНИЦИИ**Член 1**

За целите на оваа Конвенција:

(а) терминот *национална политика* се однесува на националната политика за безбедност и здравје при работа и работната средина развиена во согласност со принципите на член 4 од Конвенцијата за безбедност и здравје при работа, 1981 (бр. 155);

(б) терминот *национален систем за безбедност и здравје при работа* или *национален систем* се однесува на инфраструктурата која ја обезбедува главната рамка за имплементација на националната политика и националните програми за безбедност и здравје при работа;

(в) терминот *национална програма за безбедност и здравје при работа* или *национална програма* се однесува на било која национална програма која вклучува цели кои треба да бидат достигнати во претходно одредена временска рамка, приоритети и средства за акција, создадени со цел да се подобри безбедноста и здравјето при работа, како и средства за оценување на напредокот;

(г) терминот *национална превентивна култура за безбедност и здравје при работа* се однесува на култура во која правото на безбедна и здрава работна средина е почитувано на сите нивоа, каде владата, работниците и работодавачите активно учествуваат во обезбедување на безбедна и здрава работна средина преку систем на дефинирани права, одговорности и задачи, и каде на принципот на заштита му е даден најголем приоритет.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

II. ЦЕЛИ**Член 2**

1. Секоја членка која ја ратификувала оваа Конвенција ќе промовира постојан напредок на безбедноста и здравјето при работа со цел спречување професионални повреди, заболувања, и смртни случаи, преку развоток на националната политика, националниот систем и националната програма, по консултација со најрепрезентативните организации на работници и работодавачи.
2. Секоја членка ќе преземе активни чекори за успешно постигнување на безбедна и здрава работна средина преку националниот систем и националните програми за безбедност и здравје при работа земајќи ги предвид принципите поставени во инструментите на Меѓународната организација на труд (МОТ) релевантни за промотивната рамка на безбедност и здравје при работа.
3. Секоја членка, по консултација со најрепрезентативните организации на работници и работодавачи периодично ќе разгледува кои мерки можат да се преземат за да се ратификуваат релевантни Конвенции за безбедност и здравје на МОТ.

III. НАЦИОНАЛНА ПОЛИТИКА**Член 3**

1. Секоја членка ќе промовира безбедна и здрава работна средина преку формулирање на национална политика.
2. Секоја членка ќе го промовира и унапреди, на сите релевантни нивоа, правото на работниците на безбедна и здрава работна околина.
3. При формулирање на националната политика, секоја членка, според националните услови и практики, по консултација со најрепрезентативните организации на работници и работодавачи, ќе ги промовира основните принципи како проценка на ризици и опасности при работа; соочување со ризиците и опасностите при работа и развоток на национална превентивна култура за безбедност и здравје што вклучува информации, консултации и обуки.

IV. НАЦИОНАЛЕН СИСТЕМ**Член 4**

1. Секоја членка ќе воспостави, одржува, развива и периодично ревидира национален систем за безбедност и здравје при работа, по консултација со најрепрезентативните организации на работници и работодавачи.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. Националниот систем за безбедност и здравје при работа, покрај другото, ќе вклучува и:

(а) Закони и прописи, колективни договори на места каде е соодветно, и било кои други инструменти, релевантни за безбедност и здравје при работа;

(б) орган или тело, или органи или тела, одговорни за безбедноста и здравјето при работа, формирани во согласност со националниот закон и практика;

(в) механизми за проверка за усогласување со националните закони и прописи, вклучувајќи ги и системите за инспекција, и

(г) договори за унапредување, на ниво на претпријатие, на соработката помеѓу управата, работниците и нивните претставници како основен елемент на мерките за заштита на работното место.

3. Националниот систем за безбедност и здравје при работа, каде е соодветно, ќе вклучува:

(а) национално трипатитно советодавно тело, или тела, кои се занимаваат со проблемите на безбедноста и здравјето при работа;

(б) информативни и советодавни служби за безбедност и здравје при работа;

(в) одредба за обука за безбедност и здравје при работа;

(г) служби за здравје при работа сообразно со националниот закон и практика;

(д) истражување на безбедноста и здравјето при работа;

(е) механизам за прибирање и анализирање на податоци за повреди и заболувања при работа, земајќи ги предвид релевантните инструменти на МОТ;

(е) одредби за соработка со релевантни мрежи за осигурување и социјална сигурност кои опфаќаат повреди и болести при работа; и

(ж) механизми за поддршка за прогресивно подобрување на условите на безбедност и здравје при работа во микро, мали и средни претпријатија како и во неформалната економија.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

V. НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА

Член 5

1. Секоја членка ќе формулира, спроведе, надгледува, проценува и периодично ревидира национална програма за безбедност и здравје при работа со консултација на најрепрезентативните организации на работници и работодавачи.

2. Националната програма:

(а) ќе го поттикне развитокот на националната превентивна култура за безбедност и здравје;

(б) ќе придонесе за заштита на работниците преку елиминирање или минимизирање на опасностите и ризиците при работа, колку што е можно, во согласност со националниот закон и практика, со цел спречување повреди, болести и смртни случаи при работа и промовирање на безбедноста и здравје на работното место;

(в) ќе се формулира и испитува врз база на анализите на националната состојба во поглед на безбедноста и здравјето при работа, вклучувајќи ги и анализите на националниот систем на безбедност и здравје при работа;

(г) ќе вклучува цели, намери и индикатори за напредок; и

(д) ќе биде поддржана, онаму каде е возможно, од страна на други дополнителни национални програми и планови кои постепено ќе потпомогнат во постигнување на здрава и безбедна работна средина.

3. Националната програма ќе биде нашироко објавена и, до степен до кој е можно, поддржана и претставена од страна на највисоките национални органи.

VI. ФИНАЛНИ ОДРЕДБИ

Член 6

Оваа Конвенција не ревидира меѓународни конвенции или препораки на труд.

Член 7

Официјалните ратификации на оваа Конвенција ќе бидат доставени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на труд за регистрација.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 8

1. Оваа Конвенција е обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација на трудот, чиешто ратификации се регистрирани од страна на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот.
2. Оваа Конвенција влегува во сила дванаесет месеци по датумот на регистрирање на ратификациите на две членки од страна на Генералниот директор.
3. Потоа, Конвенцијата влегува во сила за сите членки, дванаесет месеци од датумот на регистрирање на нивните ратификации.

Член 9

1. Членката што ќе ја ратификува оваа Конвенција може да ја откаже истата по истекот на десет години од датумот на којшто Конвенцијата за прв пат влегла во сила, со акт доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот за регистрација. Ова откажување нема да има ефект пред истекот на една година од датумот на којшто истото е регистрирано.
2. Секоја членка што ја ратификувала оваа Конвенција и којашто, во временски период од една година по истекот на периодот од десет години наведен во претходниот став, не го искористи правото за откажување дадено со овој член, ќе биде обврзана за дополнителен период од десет години и потоа може да се откаже од оваа Конвенција по истекот на секој период од десет години, во согласност со условите предвидени со овој член.

Член 10

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги известува сите земји - членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и откажувања, коишто му се доставени од страна на членките на Организацијата.
2. При известувањето на членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација, Генералниот директор ќе им обрне внимание на земјите - членки на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата ќе влезе во сила.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 11

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги доставува до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, согласно членот 102 од Повелбата на Обединетите нации, целосните податоци за сите ратификации и акти на откажување, регистрирани од него, согласно со одредбите од претходните членови.

Член 12

Кога тоа ќе го смета за неопходно, Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, ќе поднесе извештај до Генералната конференција за примената на оваа Конвенција и ќе ја испита потребата за ставање на прашањето за нејзина ревизија на дневен ред на Конференцијата.

Член 13

1. Доколку Конференцијата усвои нова конвенција која ја ревидира оваа конвенција, тогаш, освен ако со новата конвенција не се предвидува поинаку:

(а) ратификацијата на новата ревидирана конвенција од членка ќе значи *ipso jure* откажување од оваа Конвенција, без разлика на одредбите од член 9, ако и кога новата ревидирана конвенција ќе влезе во сила;

(б) од датумот кога новата ревидирана конвенција ќе влезе во сила, оваа Конвенција престанува да биде отворена за ратификација од страна на членките.

2. Оваа Конвенција во секој случај останува во сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние членки коишто ја ратификувале, а не ја ратификувале ревидираната конвенција.

Член 14

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво веродостојни

Член 3

Министерството за труд и социјална политика се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

L I G J
PËR RATIFIKIMIN E KONVENTËS PËR KORNIZË PROMOVIMI PËR SIGURI DHE
SHËNDET GJATË PUNËS

Neni 1

Ratifikohet Konventa për kornizë promovimi për siguri dhe shëndet gjatë punës, e miratuar në Gjenevë më 15 qershor 2006.

Neni 2

Konventa për kornizë promovimi për siguri dhe shëndet gjatë punës në origjinal në gjuhën angleze, me përkthim në gjuhën maqedonase, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Punës dhe Politikës Sociale caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

22.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА**
МАЈЧИНСТВОТО

Се прогласува Законот за ратификација на Конвенцијата за заштита на мајчинството, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 март 2012 година.

Бр. 07-1357/1
20 март 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н
ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ЗАШТИТА НА МАЈЧИНСТВОТО

Член 1

Се ратификува Конвенцијата за заштита на мајчинството, усвоена во Женева на 15 јуни 2000 година.

Член 2

Конвенцијата за заштита на мајчинството, во оригинал на англиски јазик, со превод на македонски јазик, гласи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Maternity Protection Convention

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its 88th Session on 30 May 2000, and

Noting the need to revise the Maternity Protection Convention (Revised), 1952, and the Maternity Protection Recommendation, 1952, in order to further promote equality of all women in the workforce and the health and safety of the mother and child, and in order to recognize the diversity in economic and social development of Members, as well as the diversity of enterprises, and the development of the protection of maternity in national law and practice, and

Noting the provisions of the Universal Declaration of Human Rights (1948), the United Nations Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women (1979), the United Nations Convention on the Rights of the Child (1989), the Beijing Declaration and Platform for Action (1995), the International Labour Organization's Declaration on Equality of Opportunity and Treatment for Women Workers (1975), the International Labour Organization's Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work and its Follow-up (1998), as well as the international labour Conventions and Recommendations aimed at ensuring equality of opportunity and treatment for men and women workers, in particular the Convention concerning Workers with Family Responsibilities, 1981, and

Taking into account the circumstances of women workers and the need to provide protection for pregnancy, which are the shared responsibility of government and society, and

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the revision of the Maternity Protection Convention (Revised), 1952, and Recommendation, 1952, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention;

adopts this fifteenth day of June of the year two thousand the following Convention, which may be cited as the Maternity Protection Convention, 2000.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

SCOPE

Article 1

For the purposes of this Convention, the term *woman* applies to any female person without discrimination whatsoever and the term *child* applies to any child without discrimination whatsoever.

Article 2

1. This Convention applies to all employed women, including those in atypical forms of dependent work.
2. However, each Member which ratifies this Convention may, after consulting the representative organizations of employers and workers concerned, exclude wholly or partly from the scope of the Convention limited categories of workers when its application to them would raise special problems of a substantial nature.
3. Each Member which avails itself of the possibility afforded in the preceding paragraph shall, in its first report on the application of the Convention under article 22 of the Constitution of the International Labour Organization, list the categories of workers thus excluded and the reasons for their exclusion. In its subsequent reports, the Member shall describe the measures taken with a view to progressively extending the provisions of the Convention to these categories.

HEALTH PROTECTION

Article 3

Each Member shall, after consulting the representative organizations of employers and workers, adopt appropriate measures to ensure that pregnant or breastfeeding women are not obliged to perform work which has been determined by the competent authority to be prejudicial to the health of the mother or the child, or where an assessment has established a significant risk to the mother's health or that of her child.

MATERNITY LEAVE

Article 4

1. On production of a medical certificate or other appropriate certification, as determined by national law and practice, stating the presumed date of childbirth, a

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

woman to whom this Convention applies shall be entitled to a period of maternity leave of not less than 14 weeks.

2. The length of the period of leave referred to above shall be specified by each Member in a declaration accompanying its ratification of this Convention.

3. Each Member may subsequently deposit with the Director-General of the International Labour Office a further declaration extending the period of maternity leave.

4. With due regard to the protection of the health of the mother and that of the child, maternity leave shall include a period of six weeks' compulsory leave after childbirth, unless otherwise agreed at the national level by the government and the representative organizations of employers and workers.

5. The prenatal portion of maternity leave shall be extended by any period elapsing between the presumed date of childbirth and the actual date of childbirth, without reduction in any compulsory portion of postnatal leave.

LEAVE IN CASE OF ILLNESS OR COMPLICATIONS

Article 5

On production of a medical certificate, leave shall be provided before or after the maternity leave period in the case of illness, complications or risk of complications arising out of pregnancy or childbirth. The nature and the maximum duration of such leave may be specified in accordance with national law and practice.

BENEFITS

Article 6

1. Cash benefits shall be provided, in accordance with national laws and regulations, or in any other manner consistent with national practice, to women who are absent from work on leave referred to in Articles 4 or 5.

2. Cash benefits shall be at a level which ensures that the woman can maintain herself and her child in proper conditions of health and with a suitable standard of living.

3. Where, under national law or practice, cash benefits paid with respect to leave referred to in Article 4 are based on previous earnings, the amount of such benefits

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

shall not be less than two-thirds of the woman's previous earnings or of such of those earnings as are taken into account for the purpose of computing benefits.

4. Where, under national law or practice, other methods are used to determine the cash benefits paid with respect to leave referred to in Article 4, the amount of such benefits shall be comparable to the amount resulting on average from the application of the preceding paragraph.

5. Each Member shall ensure that the conditions to qualify for cash benefits can be satisfied by a large majority of the women to whom this Convention applies.

6. Where a woman does not meet the conditions to qualify for cash benefits under national laws and regulations or in any other manner consistent with national practice, she shall be entitled to adequate benefits out of social assistance funds, subject to the means test required for such assistance.

7. Medical benefits shall be provided for the woman and her child in accordance with national laws and regulations or in any other manner consistent with national practice. Medical benefits shall include prenatal, childbirth and postnatal care, as well as hospitalization care when necessary.

8. In order to protect the situation of women in the labour market, benefits in respect of the leave referred to in Articles 4 and 5 shall be provided through compulsory social insurance or public funds, or in a manner determined by national law and practice. An employer shall not be individually liable for the direct cost of any such monetary benefit to a woman employed by him or her without that employer's specific agreement except where:

(a) such is provided for in national law or practice in a member State prior to the date of adoption of this Convention by the International Labour Conference; or

(b) it is subsequently agreed at the national level by the government and the representative organizations of employers and workers.

Article 7

1. A Member whose economy and social security system are insufficiently developed shall be deemed to be in compliance with Article 6, paragraphs 3 and 4, if cash benefits are provided at a rate no lower than a rate payable for sickness or temporary disability in accordance with national laws and regulations.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. A Member which avails itself of the possibility afforded in the preceding paragraph shall, in its first report on the application of this Convention under article 22 of the Constitution of the International Labour Organization, explain the reasons therefor and indicate the rate at which cash benefits are provided. In its subsequent reports, the Member shall describe the measures taken with a view to progressively raising the rate of benefits.

EMPLOYMENT PROTECTION AND NON-DISCRIMINATION

Article 8

1. It shall be unlawful for an employer to terminate the employment of a woman during her pregnancy or absence on leave referred to in Articles 4 or 5 or during a period following her return to work to be prescribed by national laws or regulations, except on grounds unrelated to the pregnancy or birth of the child and its consequences or nursing. The burden of proving that the reasons for dismissal are unrelated to pregnancy or childbirth and its consequences or nursing shall rest on the employer.

2. A woman is guaranteed the right to return to the same position or an equivalent position paid at the same rate at the end of her maternity leave.

Article 9

1. Each Member shall adopt appropriate measures to ensure that maternity does not constitute a source of discrimination in employment, including - notwithstanding Article 2, paragraph 1 - access to employment.

2. Measures referred to in the preceding paragraph shall include a prohibition from requiring a test for pregnancy or a certificate of such a test when a woman is applying for employment, except where required by national laws or regulations in respect of work that is:

(a) prohibited or restricted for pregnant or nursing women under national laws or regulations; or

(b) where there is a recognized or significant risk to the health of the woman and child.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

BREASTFEEDING MOTHERS

Article 10

1. A woman shall be provided with the right to one or more daily breaks or a daily reduction of hours of work to breastfeed her child.

2. The period during which nursing breaks or the reduction of daily hours of work are allowed, their number, the duration of nursing breaks and the procedures for the reduction of daily hours of work shall be determined by national law and practice. These breaks or the reduction of daily hours of work shall be counted as working time and remunerated accordingly.

PERIODIC REVIEW

Article 11

Each Member shall examine periodically, in consultation with the representative organizations of employers and workers, the appropriateness of extending the period of leave referred to in Article 4 or of increasing the amount or the rate of the cash benefits referred to in Article 6.

IMPLEMENTATION

Article 12

This Convention shall be implemented by means of laws or regulations, except in so far as effect is given to it by other means such as collective agreements, arbitration awards, court decisions, or in any other manner consistent with national practice.

FINAL PROVISIONS

Article 13

This Convention revises the Maternity Protection Convention (Revised), 1952.

Article 14

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 15

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organization whose ratifications have been registered with the Director-General of the International Labour Office.

2. It shall come into force 12 months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.

3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member 12 months after the date on which its ratification has been registered.

Article 16

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.

2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article, will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 17

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organization of the registration of all ratifications and acts of denunciation communicated by the Members of the Organization.

2. When notifying the Members of the Organization of the registration of the second ratification, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organization to the date upon which the Convention shall come into force.

Article 18

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations, for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations, full particulars of all ratifications and acts

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

of denunciation registered by the Director-General in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 19

At such times as it may consider necessary, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 20

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides:

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 16 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force, this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 21

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Конвенција за заштита на мајчинство

Генералната Конференција на Меѓународната Организација на Трудот,

која беше одржана во Женева од страна на Управниот Одбор на Меѓународната канцеларија на трудот се состана на своето 88 Заседание на 30 мај 2000 година, и

забележувајќи ја потребата за ревизија на Конвенцијата за заштита на мајчинство (Ревидирана), 1952, и Препораката за заштита на мајчинство, 1952, со цел понатамошно подобрување на еднаквоста на жените на работното место и здравјето и безбедноста на мајката и детето, и со цел да се прифати различноста на економскиот и социјален развој на членките, како и разновидноста на претпријатијата, и развојот на заштита на мајчинството во националното законодавство и практика, и

забележувајќи ги одредбите од Универзалната декларација за човекови права (1948), Конвенцијата на Обединетите нации за елиминација на сите форми на дискриминација на жените (1979), Конвенцијата на Обединетите нации за правата на децата (1989), Пекиншката декларацијата и Платформата за акција (1995), Декларацијата за еднаквост на третман и можност за жените на Меѓународната организација на труд (1975), Декларацијата за фундаментални принципи и права на работа и нејзиното продолжение, (1998), како и Конвенциите и Препораките на Меѓународната организација на труд наменети за обезбедување еднаквост на можности и третман на мажите и жените работници, особено Конвенцијата за Работници со семејни одговорности, 1981, и

земајќи ги предвид околностите на жените работнички и потребата за обезбедување на заштита во однос на бременоста, кои се заеднички одговорности на владата и општеството, и

решавајќи да усвојат одредени предлози во врска со ревизијата на Конвенцијата за заштита на мајчинство (Ревидирана), 1952, и Препораката, 1952, а кои се четврта точка на Дневен ред на ова Заседание, и

и одлучувајќи дека овие предлози ќе добијат облик на Меѓународна Конвенција; на петнаесеттиот ден од јуни во 2000 година,

ја усвоиле следната Конвенција која може да се нарече Конвенција за заштита на мајчинство, 2000

ОПСЕГ

Член 1

За целите на оваа Конвенција, терминот *жена* се однесува на било кое женско лице без исклучок и дискриминација, а терминот *дете* се однесува на секое дете без исклучок и дискриминација.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 2

1. Оваа Конвенција се однесува на сите вработени жени, вклучувајќи ги и оние во атипични форми на зависна работа.

2. Сепак, секоја членка која ја ратификува оваа Конвенција може, по консултација со репрезентативните организации на работодавачи и работници, да исклучи целосно или делумно, ограничени категории на работници од опсегот на Конвенцијата, кога нивната примена би се предизвикала посебни проблеми од суштински карактер.

3. Секоја членка која се користи со можноста дадена во претходниот став, во својот прв извештај за примената на Конвенцијата во согласност со член 22 од Уставот на Меѓународната организација на трудот, ќе наведе листа на категориите на работници кои се исклучени на овој начин како и причините за нивното исклучување. Во своите наредни извештаи, членките ќе ги опишуваат мерките преземени со цел постепено проширување на одредбите на Конвенцијата за овие категории.

ЗАШТИТА НА ЗДРАВЈЕТО

Член 3

Секоја членка, по консултација со репрезентативните организации на работодавачите и работниците, донесува соодветни мерки за да се осигура дека бремените жени или жените - доилки не се обврзани да вршат работа која од надлежниот орган е одредена како штетна за здравјето на мајката или на детето, или каде што е проценето дека постои значителен ризик за здравјето на мајката или на детето.

ПОРОДИЛНО ОТСУСТВО

Член 4

1. Со донесувањето на лекарско уверение или други соодветни сертификати, во зависност од тоа како што е определено со националниот закон и практика, со почетокот од датумот на породување, жената на која се однесува оваа Конвенција ќе има право на период на породилното отсуство, на не помалку од 14 недели.

2. Должината на периодот на отсуство наведен погоре ќе биде специфициран од страна на секоја членка во декларацијата придружна на ратификацијата на оваа Конвенција.

3. Секоја членка потоа може да испрати друга декларација за продолжување на периодот на породилното отсуство до Генералниот директор на Меѓународната Канцеларија на Труд.

4. Со должно внимание на заштитата на здравјето на мајката и на детето, породилното отсуство треба да вклучува период на задолжително отсуство во

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

траење од шест недели по породувањето, освен ако не е поинаку договорено на национално ниво од страна на Владата и репрезентативните организации на организации на работодавачи и работници.

5. Пренаталниот дел од породилното отсуство се продолжува за било кој период што истекува помеѓу претпоставениот и вистинскиот датум на раѓање, без никакво намалување на задолжителниот дел од постнаталното отсуство.

ОТСУСТВО ВО СЛУЧАЈ НА БОЛЕСТ ИЛИ КОМПЛИКАЦИИ

Член 5

Со донесувањето на лекарско уверение, отсуството во случај на болест, компликации или ризик од компликации кои произлегуваат од бременоста или раѓањето, ќе биде обезбедено пред или после периодот на породилно отсуство. Природата и максималното времетраење на таквите отсуства може да биде одредено во согласност со националното право и практика.

НАДОМЕСТОЦИ

Член 6

1. Парични надоместоци се обезбедуваат во согласност со националните закони и прописи или на било кој друг начин којшто е во согласност со националната практика, на жени кои се на отсуство од работа наведено во членовите 4 или 5.
2. Парични надоместоци ќе бидат на ниво кое е доволно за жената да може да се одржува себеси и нејзиното дете во пристојни услови на здравје и со соодветен стандард на живеење.
3. Онаму каде што, според националниот закон или практика, паричните надоместоци платени за отсуството наведено во член 4 се базирани на претходните заработувачки, износот на ваквите надоместоци нема да биде помалку од две - третини од претходните заработувачки на жената или заработувачките кои се земени предвид за пресметка на надоместокот.
4. Онаму каде што, според националниот закон или практика, се користат други методи за да се одреди висината на паричниот надомест кој се плаќа за отсуството наведено во член 4, износот на ваквите надоместоци треба да е споредлив со просечниот износ што резултира од примената на претходниот став.
5. Секоја членка ќе се осигура дека условите за добивање на парични надоместоци можат да бидат исполнети од страна на големо мнозинство на жени за кои важи оваа Конвенција.
6. Кога жената не ги исполнува условите за добивање на паричен надомест според националните закони и прописи или на кој било друг начин во согласност со националната практика, таа ќе има право на соодветен надомест од фондовите за

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

социјална помош, во зависност од проверката на материјалната состојба која е потребна за давање на таква помош.

7. Медицински надоместоци ќе бидат обезбедени за жената и нејзиното дете во согласност со националните закони и прописи или на кој било друг начин во согласност со националната практика. Медицинските надоместоци вклучуваат нега за време на пренаталниот период, раѓањето и постнаталниот период, како и хоспитализација кога е потребно.

8. Со цел да се заштити позицијата на жените во пазарот на труд, надоместоците за отсуството наведени во членовите 4 и 5, се обезбедуваат преку задолжително социјално осигурување или јавни фондови, или на начин утврден со националниот закон и практика. Работодавачот нема да биде индивидуално одговорен за директните расходи за било кој таков паричен надомест на жената вработена од негова/нејзина страна без одреден специфичен договор, освен кога:

(а) е така предвидено со националниот закон или практика во една членката пред датумот на усвојување на оваа Конвенција на Меѓународната конференција за труд; или

(б) последователно е така усогласено на национално ниво од страна на Владата и репрезентативни организации на работодавачи и работници.

Член 7

1. Една членка чија економија и систем за социјална заштита се недоволно развиени, се смета дека е во согласност со член 6, став 3 и 4, доколку парични надоместоци се обезбедуваат по стапка не помала од стапката која се плаќа за болест или привремена спреченост, во согласност со националните закони и прописи.

2. Една членка која ја користи можноста дадена во претходниот став, во својот прв извештај за примената на оваа Конвенција во согласност со член 22 од Уставот на Меѓународната организација на трудот, ќе ги објасни причините за таквата примена и ќе укаже на стапката по која се даваат парични надоместоци. Во своите наредни извештаи, членките ќе ги опишуваат мерките преземени со цел постепено зголемување на стапката на надомест.

ЗАШТИТА ПРИ ВРАБОТУВАЊЕ И НЕДИСКРИМИНАЦИЈА

Член 8

1. Ќе биде противзаконски доколку работодавачот го прекине работниот однос на жената за време на нејзината бременост или породилно отсуство, наведени во членовите 4 или 5, или во текот на периодот по нејзиното враќање на работа пропишано со националните закони или прописи, освен врз основа на причини кои не се поврзани со бременоста, раѓањето на детето и последиците од тоа или негувањето. Товарот за докажување дека причините за разрешување не се

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

поврзани со бременоста, раѓањето на детето и последиците од тоа или негувањето, ќе му припадне на работодавачот.

2. На жените им се гарантира правото, после нивното породилно отсуство, да се вратат на истата позиција или еквивалентна позиција платена по иста стапка.

Член 9

1. Секоја членка усвојува соодветни мерки за да се осигура дека мајчинството не претставуваат извор на дискриминација при вработување, вклучувајќи - без оглед на член 2, став 1 - пристап до вработување.

2. Мерките наведени во претходниот став вклучуваат забрана за барање тест за бременост или уверение за таков тест, кога една жена бара да се вработи, освен онаму каде што е потребно според националните закони или прописи во поглед на работата, а тоа е :

(а) кога е забрането или ограничено за бремени жени или жени доилки според националните закони или регулативи; или

(б) кога постои познат и значителен ризик за здравјето на жената и детето.

МАЈКИ - ДОИЛКИ

Член 10

1. На секоја жена треба да и биде овозможено правото на една или повеќе дневни паузи или намалување на дневните часови на работа за доење на нејзиното дете.

2. Периодот во кој се дозволени паузите за доење или намалувањето на дневните часови на работа, нивниот број, времетраењето на паузите за доење и постапките за намалување на дневните часови на работа, се утврдуваат со националниот закон и практика. Овие прекини или намалувања на дневните часови на работа ќе се сметаат како работно време и ќе бидат платени соодветно.

ПЕРИОДИЧЕН ПРЕГЛЕД

Член 11

Секоја членка периодично ќе ја испитува, во консултација со репрезентативните организации на работодавачи и работници, соодветноста за продолжување на периодот на отсуство наведен во член 4 или за зголемување на износот или стапката на парични надоместоци наведени во член 6.

СПРОВЕДУВАЊЕ

Член 12

Оваа Конвенција ќе се спроведува преку законите или прописите, освен доколку спроведување се изведува преку колективните договори, арбитражни одлуки,

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

судски одлуки, или преку било кој друг начин во согласност со националната практика.

ДЕЛ V. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 13**

Оваа Конвенција ја ревидира Конвенцијата за Заштита на мајчинство (Ревидирана), 1952.

Член 14

Официјалните ратификации на оваа Конвенција за регистрација ќе бидат доставени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на труд.

Член 15

1. Оваа Конвенција е обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација на трудот, чиешто ратификации се регистрирани од страна на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот.

2. Оваа Конвенција влегува во сила 12 месеци по датумот на регистрирање на ратификациите на две членки од страна на Генералниот директор.

3. Потоа, Конвенцијата влегува во сила за сите членки, 12 месеци од датумот на регистрирање на нивните ратификации

Член 16

1. Членката што ќе ја ратификува оваа Конвенција може да ја откаже истата по истекот на десет години од датумот на којшто Конвенцијата за прв пат влегла во сила, со акт доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот заради регистрација. Ова откажување нема да има ефект пред истекот на една година од датумот на којшто истото е регистрирано.

2. Секоја членка што ја ратификувала оваа Конвенција и којашто, во временски период од една година по истекот на периодот од десет години наведен во претходниот став, а не го искористи правото за откажување дадено со овој член, ќе биде обврзана за дополнителен период од десет години и потоа може да се откаже од оваа Конвенција по истекот на секој период од десет години, во согласност со условите предвидени со овој член.

Член 17

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги известува сите земји - членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и откажувања, коишто му се доставени од страна на членките на Организацијата.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

2. При известувањето на членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација, Генералниот директор ќе им обрне внимание на земјите - членки на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата ќе влезе во сила.

Член 18

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги доставува до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, согласно членот 102 од Повелбата на Обединетите нации, целосните податоци за сите ратификации и акти на откажување, регистрирани од него, согласно со одредбите од претходните членови.

Член 19

Кога тоа ќе го смета за неопходно, Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, ќе поднесе извештај до Генералната конференција за примената на оваа Конвенција и ќе ја испита потребата за ставање на прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија, на дневен ред на Конференцијата.

Член 20

1. Доколку Конференцијата усвои нова конвенција која делумно или целосно ја ревидира оваа конвенција, тогаш, освен ако со новата конвенција не се предвидува поинаку:

(а) ратификацијата на новата ревидирана Конвенција од членка ќе значи *ipso jure* откажување од оваа Конвенција, без разлика на одредбите од член 16, ако и кога новата ревидирана конвенција ќе влезе во сила;

(б) од датумот кога новата ревидирана конвенција ќе влезе во сила, оваа Конвенција престанува да биде отворена за ратификација од страна на членките.

2. Оваа Конвенција во секој случај останува во сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние членки коишто ја ратификувале, а не ја ратификувале ревидираната конвенција.

Член 21

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво важечки.

Член 3

Министерството за труд и социјална политика се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

L I G J
PËR RATIFIKIMIN E KONVENTËS PËR MBROJTJE TË AMËSISË

Neni 1

Ratifikohet Konventa për mbrojtje të amësisë, e miratuar në Gjenevë më 15 qershor 2000.

Neni 2

Konventa për mbrojtje të amësisë, në origjinal në gjuhën angleze me përkthim në gjuhën maqedonase, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Punës dhe Politikës Sociale caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

23.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З**ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА
ПРИВАТНИТЕ АГЕНЦИИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ**

Се прогласува Законот за ратификација на Конвенцијата за приватните агенции за вработување, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 март 2012 година.

Бр. 07-1358/1
20 март 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н**ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА КОНВЕНЦИЈАТА ЗА ПРИВАТНИТЕ АГЕНЦИИ ЗА
ВРАБОТУВАЊЕ**

Член 1

Се ратификува Конвенцијата за приватните агенции за вработување, усвоена во Женева на 19 јуни 1997 година.

Член 2

Конвенцијата за приватните агенции за вработување, во оригинал на англиски јазик, со превод на македонски јазик, гласи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Private Employment Agencies Convention

The General Conference of the International Labour Organization,

Having been convened at Geneva by the Governing Body of the International Labour Office, and having met in its Eighty-fifth Session on 3 June 1997, and

Noting the provisions of the Fee-Charging Employment Agencies Convention (Revised), 1949, and

Being aware of the importance of flexibility in the functioning of labour markets, and

Recalling that the International Labour Conference at its 81st Session, 1994, held the view that the ILO should proceed to revise the Fee-Charging Employment Agencies Convention (Revised), 1949, and

Considering the very different environment in which private employment agencies operate, when compared to the conditions prevailing when the above-mentioned Convention was adopted, and

Recognizing the role which private employment agencies may play in a well-functioning labour market, and

Recalling the need to protect workers against abuses, and

Recognizing the need to guarantee the right to freedom of association and to promote collective bargaining and social dialogue as necessary components of a well-functioning industrial relations system, and

Noting the provisions of the Employment Service Convention, 1948, and

Recalling the provisions of the Forced Labour Convention, 1930, the Freedom of Association and the Protection of the Right to Organise Convention, 1948, the Right to Organise and Collective Bargaining Convention, 1949, the Discrimination (Employment and Occupation) Convention, 1958, the Employment Policy Convention, 1964, the Minimum Age Convention, 1973, the Employment Promotion and Protection against Unemployment Convention, 1988, and the provisions relating to recruitment and placement in the Migration for Employment Convention (Revised), 1949, and the Migrant Workers (Supplementary Provisions) Convention, 1975, and

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Having decided upon the adoption of certain proposals with regard to the revision of the *Fee-Charging Employment Agencies Convention (Revised), 1949*, which is the fourth item on the agenda of the session, and

Having determined that these proposals shall take the form of an international Convention;

adopts, this nineteenth day of June of the year one thousand nine hundred and ninety-seven, the following Convention, which may be cited as the *Private Employment Agencies Convention, 1997*:

Article 1

1. For the purpose of this Convention the term private employment agency means any natural or legal person, independent of the public authorities, which provides one or more of the following labour market services:

(a) services for matching offers of and applications for employment, without the private employment agency becoming a party to the employment relationships which may arise therefrom;

(b) services consisting of employing workers with a view to making them available to a third party, who may be a natural or legal person (referred to below as a "user enterprise") which assigns their tasks and supervises the execution of these tasks;

(c) other services relating to jobseeking, determined by the competent authority after consulting the most representative employers and workers organizations, such as the provision of information, that do not set out to match specific offers of and applications for employment.

2. For the purpose of this Convention, the term workers includes jobseekers.

3. For the purpose of this Convention, the term processing of personal data of workers means the collection, storage, combination, communication or any other use of information related to an identified or identifiable worker.

Article 2

1. This Convention applies to all private employment agencies.

2. This Convention applies to all categories of workers and all branches of economic activity. It does not apply to the recruitment and placement of seafarers.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. One purpose of this Convention is to allow the operation of private employment agencies as well as the protection of the workers using their services, within the framework of its provisions.

4. After consulting the most representative organizations of employers and workers concerned, a Member may:

(a) prohibit, under specific circumstances, private employment agencies from operating in respect of certain categories of workers or branches of economic activity in the provision of one or more of the services referred to in Article 1, paragraph 1;

(b) exclude, under specific circumstances, workers in certain branches of economic activity, or parts thereof, from the scope of the Convention or from certain of its provisions, provided that adequate protection is otherwise assured for the workers concerned.

5. A Member which ratifies this Convention shall specify, in its reports under article 22 of the Constitution of the International Labour Organization, any prohibition or exclusion of which it avails itself under paragraph 4 above, and give the reasons therefor.

Article 3

1. The legal status of private employment agencies shall be determined in accordance with national law and practice, and after consulting the most representative organizations of employers and workers.

2. A Member shall determine the conditions governing the operation of private employment agencies in accordance with a system of licensing or certification, except where they are otherwise regulated or determined by appropriate national law and practice.

Article 4

Measures shall be taken to ensure that the workers recruited by private employment agencies providing the services referred to in Article 1 are not denied the right to freedom of association and the right to bargain collectively.

Article 5

1. In order to promote equality of opportunity and treatment in access to employment and to particular occupations, a Member shall ensure that private

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

employment agencies treat workers without discrimination on the basis of race, colour, sex, religion, political opinion, national extraction, social origin, or any other form of discrimination covered by national law and practice, such as age or disability.

2. Paragraph 1 of this Article shall not be implemented in such a way as to prevent private employment agencies from providing special services or targeted programmes designed to assist the most disadvantaged workers in their jobseeking activities.

Article 6

The processing of personal data of workers by private employment agencies shall be:

(a) done in a manner that protects this data and ensures respect for workers privacy in accordance with national law and practice;

(b) limited to matters related to the qualifications and professional experience of the workers concerned and any other directly relevant information.

Article 7

1. Private employment agencies shall not charge directly or indirectly, in whole or in part, any fees or costs to workers.

2. In the interest of the workers concerned, and after consulting the most representative organizations of employers and workers, the competent authority may authorize exceptions to the provisions of paragraph 1 above in respect of certain categories of workers, as well as specified types of services provided by private employment agencies.

3. A Member which has authorized exceptions under paragraph 2 above shall, in its reports under article 22 of the Constitution of the International Labour Organization, provide information on such exceptions and give the reasons therefore.

Article 8

1. A Member shall, after consulting the most representative organizations of employers and workers, adopt all necessary and appropriate measures, both within its jurisdiction and, where appropriate, in collaboration with other Members, to provide adequate protection for and prevent abuses of migrant workers recruited or

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

placed in its territory by private employment agencies. These shall include laws or regulations which provide for penalties, including prohibition of those private employment agencies which engage in fraudulent practices and abuses.

2. Where workers are recruited in one country for work in another, the Members concerned shall consider concluding bilateral agreements to prevent abuses and fraudulent practices in recruitment, placement and employment.

Article 9

A Member shall take measures to ensure that child labour is not used or supplied by private employment agencies.

Article 10

The competent authority shall ensure that adequate machinery and procedures, involving as appropriate the most representative employers and workers organizations, exist for the investigation of complaints, alleged abuses and fraudulent practices concerning the activities of private employment agencies.

Article 11

A Member shall, in accordance with national law and practice, take the necessary measures to ensure adequate protection for the workers employed by private employment agencies as described in Article 1, paragraph 1(b) above, in relation to:

- (a) freedom of association;
- (b) collective bargaining;
- (c) minimum wages;
- (d) working time and other working conditions;
- (e) statutory social security benefits;
- (f) access to training;
- (g) occupational safety and health;
- (h) compensation in case of occupational accidents or diseases;
- (i) compensation in case of insolvency and protection of workers claims;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

(j) maternity protection and benefits, and parental protection and benefits.

Article 12

A Member shall determine and allocate, in accordance with national law and practice, the respective responsibilities of private employment agencies providing the services referred to in paragraph 1(b) of Article 1 and of user enterprises in relation to:

- (a) collective bargaining;
- (b) minimum wages;
- (c) working time and other working conditions;
- (d) statutory social security benefits;
- (e) access to training;
- (f) protection in the field of occupational safety and health;
- (g) compensation in case of occupational accidents or diseases;
- (h) compensation in case of insolvency and protection of workers claims;
- (i) maternity protection and benefits, and parental protection and benefits.

Article 13

1. A Member shall, in accordance with national law and practice and after consulting the most representative organizations of employers and workers, formulate, establish and periodically review conditions to promote cooperation between the public employment service and private employment agencies.

2. The conditions referred to in paragraph 1 above shall be based on the principle that the public authorities retain final authority for:

- (a) formulating labour market policy;
- (b) utilizing or controlling the use of public funds earmarked for the implementation of that policy.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. Private employment agencies shall, at intervals to be determined by the competent authority, provide to that authority the information required by it, with due regard to the confidential nature of such information:

(a) to allow the competent authority to be aware of the structure and activities of private employment agencies in accordance with national conditions and practices;

(b) for statistical purposes.

4. The competent authority shall compile and, at regular intervals, make this information publicly available.

Article 14

1. The provisions of this Convention shall be applied by means of laws or regulations or by any other means consistent with national practice, such as court decisions, arbitration awards or collective agreements.

2. Supervision of the implementation of provisions to give effect to this Convention shall be ensured by the labour inspection service or other competent public authorities.

3. Adequate remedies, including penalties where appropriate, shall be provided for and effectively applied in case of violations of this Convention.

Article 15

This Convention does not affect more favourable provisions applicable under other international labour Conventions to workers recruited, placed or employed by private employment agencies.

Article 16

This Convention revises the Fee-Charging Employment Agencies Convention (Revised), 1949, and the Fee-Charging Employment Agencies Convention, 1933.

Article 17

The formal ratifications of this Convention shall be communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Article 18

1. This Convention shall be binding only upon those Members of the International Labour Organization whose ratifications have been registered with the Director-General of the International Labour Office.
2. It shall come into force 12 months after the date on which the ratifications of two Members have been registered with the Director-General.
3. Thereafter, this Convention shall come into force for any Member 12 months after the date on which its ratification has been registered.

Article 19

1. A Member which has ratified this Convention may denounce it after the expiration of ten years from the date on which the Convention first comes into force, by an act communicated to the Director-General of the International Labour Office for registration. Such denunciation shall not take effect until one year after the date on which it is registered.
2. Each Member which has ratified this Convention and which does not, within the year following the expiration of the period of ten years mentioned in the preceding paragraph, exercise the right of denunciation provided for in this Article will be bound for another period of ten years and, thereafter, may denounce this Convention at the expiration of each period of ten years under the terms provided for in this Article.

Article 20

1. The Director-General of the International Labour Office shall notify all Members of the International Labour Organization of the registration of all ratifications and acts of denunciation communicated by the Members of the Organization.
2. When notifying the Members of the Organization of the registration of the second ratification, the Director-General shall draw the attention of the Members of the Organization to the date upon which the Convention shall come into force.

Article 21

The Director-General of the International Labour Office shall communicate to the Secretary-General of the United Nations, for registration in accordance with article 102 of the Charter of the United Nations, full particulars of all ratifications and acts

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

of denunciation registered by the Director-General in accordance with the provisions of the preceding Articles.

Article 22

At such times as it may consider necessary, the Governing Body of the International Labour Office shall present to the General Conference a report on the working of this Convention and shall examine the desirability of placing on the agenda of the Conference the question of its revision in whole or in part.

Article 23

1. Should the Conference adopt a new Convention revising this Convention in whole or in part, then, unless the new Convention otherwise provides -

(a) the ratification by a Member of the new revising Convention shall ipso jure involve the immediate denunciation of this Convention, notwithstanding the provisions of Article 19 above, if and when the new revising Convention shall have come into force;

(b) as from the date when the new revising Convention comes into force, this Convention shall cease to be open to ratification by the Members.

2. This Convention shall in any case remain in force in its actual form and content for those Members which have ratified it but have not ratified the revising Convention.

Article 24

The English and French versions of the text of this Convention are equally authoritative.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Конвенција за приватните агенции за вработување

Генералната конференција на Меѓународната организација на трудот,

свикана во Женева, од страна на Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, се состана на осумдесет и петтата сесија на 3 јуни 1997 година и

имајќи ги предвид одредбите од Конвенцијата за агенциите за вработување што вршат наплата на надоместоци (ревидирана), 1949 година и

знаејќи ја важноста на флексибилноста во функционирањето на пазарите на трудот и

повикувајќи се на фактот дека Меѓународната конференција на трудот на нејзината 81-ва сесија, 1994 година, имаше став дека МОТ треба да помине кон ревидирање на Конвенцијата за агенциите за вработување што вршат наплата на надоместоци (ревидирана), од 1949 година и

имајќи ја предвид различната средина во којашто функционираат приватните агенции за вработување, во споредба со условите што преминале при донесувањето на горенаведената Конвенција и

препознавајќи ја улогата што може да ја имаат приватните агенции за вработување на добро функционирачкиот пазар на трудот и

повикувајќи се на потребата за заштита на работниците од злоупотреба и

препознавајќи ја потребата за гарантирање на правото на слобода за здружување и за унапредување на колективното договарање и социјалниот дијалог како неопходни компоненти на добро функционирачкиот систем на индустриски односи и

имајќи ги предвид одредбите од Конвенцијата за службите за вработување, 1948 година и

повикувајќи се на одредбите на Конвенцијата за принудна работа, 1930 година, Конвенцијата за слобода за здружување и заштита на правото за организирање, 1948 година, Конвенцијата за право на организирање и колективно договарање, 1949 година, Конвенцијата за дискриминација (вработување и професија), 1958 година, Конвенцијата за политиката за вработување, 1964 година, Конвенцијата за минималната возраст, 1973 година, Конвенцијата за унапредување на вработувањето и заштита од невработеност, 1988 година и одредбите што се однесуваат на ангажирањето и поставувањето на работно место од Конвенцијата за миграцијата

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

заради вработување (ревидирана), 1949 и Конвенцијата за мигрантските работници (дополнителни одредби), 1975 година и

одлучувајќи за донесување на одредени предлози во поглед на ревизијата на Конвенцијата за агенциите за вработување што вршат наплата на надоместок (ревидирана), 1949 година, коешто е четврта точка на агендата на сесијата и

утврдувајќи дека овие предлози ќе бидат во форма на меѓународна Конвенција;

ја донесе, на деветнаесетти јуни илјада деветстотини и деведесет и седма година, следната Конвенција, којашто може да се цитира како Конвенција за приватните агенции за вработување, 1997 година:

Член 1

1. За целите на оваа Конвенција, терминот "приватна агенција за вработување" значи секое физичко или правно лице, независно од јавните органи, коешто обезбедува една или повеќе од следните услуги на пазарот на трудот:

(а) услуги за изнаоѓање одговарачки понуди и барањата за вработување, без приватната агенција за вработување да стане страна во работниот однос којшто притоа може да произлезе;

(б) услуги за вработување работници, при што тие се ставаат на располагање на трета страна, којашто може да биде физичко или правно лице (во понатамошниот текст „претпријатие - корисник“), којашто ги дава нивните задачи и го надгледува спроведувањето на овие задачи;

(в) други услуги поврзани со барањето на вработување, одредени од страна на надлежниот орган по консултирањето на најрепрезентативните организации на работодавачи и работници, како што е обезбедувањето на информации, а коишто не се во насока на изнаоѓање на одговарачки понуди и барања за вработување.

2. За потребите на оваа Конвенција, терминот работници ги вклучува и лицата што бараат вработување.

3. За потребите на оваа Конвенција, терминот обработка на личните податоци на работниците значи прибирање, снимање, комбинирање, пренесување или било која друга употреба на информациите поврзани со идентификуван работник или работник што може да се идентификува.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 2

1. Оваа Конвенција се однесува на сите приватни агенции за вработување.
2. Оваа Конвенција се однесува на сите категории на работници и сите гранки од стопанската дејност. Не се однесува на ангажирањето и поставувањето на работно место на морепловци.
3. Една од целите на оваа Конвенција е да се овозможи функционирање на приватните агенции за вработување, како и за заштита на работниците што ги користат нивните услуги, во рамките на одредбите содржани во Конвенцијата.
4. По консултирањето на најрепрезентативните организации на работодавачи и работници, членката може:
  - (а) да забрани приватните агенции за вработување, во одредени околности, да обезбедуваат една или повеќе од услугите наведени во член 1, став 1 во поглед на одредени категории на работници или гранки од стопанската дејност;
  - (б) да исклучи, во одредени околности, работници во одредена гранка од стопанската дејност или дел од неа, од полето на примена на Конвенцијата или од одредени одредби, под услов соодветна заштита на засегнатите работници да се осигури на друг начин.
5. Членка што ќе ја ратификува оваа Конвенција, во своите извештаи во согласност со член 22 од Уставот на Меѓународната организација за трудот, ќе ја утврди секоја забрана или исклучување што ќе ги примени во рамките на став 4 погоре и ќе ги наведе причините за тоа.

Член 3

1. Законскиот статус на приватните агенции за вработување се одредува во согласност со националното законодавство, по консултирањето на најрепрезентативните организации на работодавачи и работници.
2. Членката ќе ги одреди условите за регулирање на работата на приватните агенции за вработување во согласност со системот за лиценцирање или сертификација, освен каде што е поинаку регулирано со соодветниот национален закон и практика.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 4

Треба да се преземаат мерки со цел да се осигури дека на работниците што се ангажирани од приватните агенции за вработување, коишто ги обезбедуваат услугите наведени во член 1, не им е ускратено правото на здружување и правото на колективно договарање.

Член 5

1. Со цел да се промовираат еднаквите можности и третманот при пристапот до вработување и до конкретните професии, членката осигурува дека приватните агенции за вработување ги третираат работниците без дискриминација врз основа на раса, боја, пол, религија, политичка припадност, национална припадност, социјално потекло или каква било друга форма на дискриминација опфатена со националното законодавство и практика, како што се возраста и инвалидитетот.

2. Став 1 од овој член нема да се применува на начин што ќе ги спречува приватните агенции за вработување да обезбедуваат посебни услуги или целни програми насочени кон помагање на работниците во најнеповолна положба при нивните активности за барање вработување.

Член 6

Обработката на личните податоци на работниците од страна на приватните агенции за вработување:

(а) ќе се врши на начин што обезбедува заштита на овие податоци и осигурува почитување на приватноста на работниците во согласност со националното законодавство и практика;

(б) ќе биде ограничена на прашањата поврзани со квалификациите и професионалното искуство на засегнатите работници и другите директно употребливи информации.

Член 7

1. Приватните агенции за вработување нема директно или индиректно да вршат наплата, целосно или делумно, на надоместоци или трошоци од работниците.

2. Во интерес на засегнатите работници и по консултирањето на најрепрезентативните организации на работодавачи и работници, надлежниот орган

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

може да дозволи отстапување од одредбите од став 1 погоре, во поглед на одредени категории на работници, како и утврдени видови на услуги што ги обезбедуваат приватните агенции за вработување.

3. Членката што ќе дозволи исклучок од став 2, во своите извештаи во согласност со член 22 од Уставот на Меѓународната организација за трудот, ќе обезбеди информации за таквите исклучоци и ќе ги наведе причините за тоа.

Член 8

1. Членката, по консултирањето на најрепрезентативните организации на работодавачи и работници, ќе ги донесе сите неопходни и соодветни мерки, во рамки на нејзината надлежност и каде што е соодветно, во соработка со другите членки, за да осигури соодветна заштита и спречување на злоупотребата на мигрантските работници ангажирани или поставени на работно место на нејзината територија од страна на приватните агенции за вработување. Тука се вклучени закони или прописи, со коишто се предвидуваат казни, вклучувајќи и забрана за оние приватни агенции за вработување што биле вклучени во измамнички практики и злоупотреба.

2. Кога работниците се ангажирани за работа во една земја, за работа во друга, засегнатите членки ќе го земат предвид склучувањето на билатерални договори за спречување на злоупотреба и измамнички практики во ангажирањето, поставувањето на работно место и вработувањето.

Член 9

Членката презема мерки за осигурување дека детскиот труд нема да се користи или обезбедува од страна на агенциите за вработување.

Член 10

Надлежниот орган осигурува дека се воспоставени соодветен механизам и постапки, вклучувајќи ги најрепрезентативните организации на работодавачи и работници заради истрага по жалбите, наводните злоупотреби и измамнички практики што се однесуваат на активностите на приватните агенции за вработување.

Член 11

Членката во согласност со националното законодавство и практика ги презема неопходните мерки за обезбедување соодветна заштита за работниците вработени од

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

страна на приватните агенции, како што е опишано во член 1, став 1 (б) погоре, во врска со:

- (а) слободата за здружување;
- (б) колективно договарање;
- (в) минимални плати;
- (г) работното време и другите работни услови;
- (д) задолжителни придонеси од социјалното осигурување;
- (е) пристап до обука;
- (е) безбедност на работа и здравствена заштита;
- (ж) оштета во случај на повреда на работа или професионално заболување;
- (з) оштета во случај на стечај и заштита на побарувањата од работниците;
- (с) заштита и надоместоци за време на мајчинство и заштита и надоместоци за родителство;

Член 12

Членката во согласност со националното законодавство и практика ги одредува предметните одговорности на приватните агенции што ги обезбедуваат услугите утврдени во член 1, став 1 (б) и на корисничките претпријатија во врска со:

- (а) колективно договарање;
- (б) минимални плати;
- (в) работното време и другите работни услови;
- (г) задолжителни придонеси од социјалното осигурување;
- (д) пристап до обука;
- (г) заштита во областа на заштитата на работа и здравствената заштита;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- (е) оштета во случај на повреда на работа или професионално заболување;
- (ж) оштета во случај на стечај и заштита на побарувањата од работниците;
- (з) заштита и надоместоци за време на мајчинство и заштита и надоместоци за родителство;

Член 13

1. Членката во согласност со националното законодавство и практика, по консултирањето со најрепрезентативните организации на работодавачи и работници ќе ги формулира, воспостави и повремено ќе ги проверува условите за промовирање на соработката меѓу јавните служби за вработување и приватните агенции за вработување.

2. Условите утврдени во став 1 погоре се засноваат на принципот дека јавните органи имаат конечна надлежност за:

- (а) формулирање на политиката за пазарот на трудот;
- (б) користење или контрола на користењето на јавните фондови наменети за спроведување на таа политика.

3. Приватните агенции за вработување, на одреден временски период утврден од надлежниот орган, ги доставуваат до тој орган бараните информации, имајќи ја предвид доверливоста на таквите информации:

- (а) за да му се овозможи на надлежниот орган да има увид во структурата и активностите на приватните агенции за вработување во согласност со националните услови и практики;
- (б) за статистички цели.

4. Надлежниот орган ги прибира и во редовни интервали ги прави овие информации достапни за јавноста.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 14

1. Одредбите од оваа Конвенција се применуваат преку законите или прописите или на друг начин во согласност со националната практика, како што се судски одлуки, арбитражни-одлуки или колективни договори.
2. Надзорот на спроведувањето на одредбите за спроведување на оваа Конвенција го врши службата за инспекција на трудот или други надлежни јавни органи.
3. Во случај на повреда на оваа Конвенција се предвидуваат и ефикасно ќе се применуваат соодветни правни лекови, вклучувајќи и казни, каде што е тоа соодветно.

Член 15

Оваа Конвенција нема влијание врз поповолните одредби за работниците ангажирани, поставени на работно место или вработени од страна на приватните агенции за вработување што се применливи во рамките на другите меѓународни конвенции за трудот.

Член 16

Со оваа Конвенција се врши ревизија на Конвенцијата за агенциите за вработување што вршат наплата на надоместоци (ревидирани), 1949 година и Конвенцијата за агенциите за вработување што вршат наплата на надоместоци, 1933 година.

Член 17

Официјалните ратификации на оваа Конвенција ќе бидат доставени до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на труд за регистрација.

Член 18

1. Оваа Конвенција е обврзувачка за оние членки на Меѓународната организација на трудот, чиешто ратификации се регистрирани од страна на Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот.
2. Оваа Конвенција влегува во сила 12 месеци по датумот на регистрирање на ратификациите на две членки од страна на Генералниот директор.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

3. Потоа, Конвенцијата влегува во сила за сите членки, 12 месеци од датумот на регистрација на нивните ратификации.

Член 19

1. Членката што ќе ја ратификува оваа Конвенција може да ја откаже истата по истекот на десет години од датумот на којшто Конвенцијата за прв пат влегла во сила, со акт доставен до Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот заради регистрација. Ова откажување нема да има ефект пред истекот на една година од датумот на којшто истото е регистрирано.

2. Секоја членка што ја ратификувала оваа Конвенција и којашто, во временски период од една година по истекот на периодот од десет години наведен во претходниот став, не го искористи правото за откажување дадено со овој член, ќе биде обврзана за дополнителен период од десет години и потоа може да се откаже од оваа Конвенција по истекот на секој период од десет години, во согласност со условите предвидени со овој член.

Член 20

1. Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги известува сите земји - членки на Меѓународната организација на трудот за регистрацијата на сите ратификации и откажувања, коишто му се доставени од страна на членките на Организацијата.

2. При известувањето на членките на Организацијата за регистрацијата на втората ратификација, Генералниот директор ќе им обрне внимание на земјите - членки на Организацијата за датумот на којшто Конвенцијата ќе влезе во сила.

Член 21

Генералниот директор на Меѓународната канцеларија на трудот ги доставува до Генералниот секретар на Обединетите нации за регистрација, согласно членот 102 од Повелбата на Обединетите нации, целосните податоци за сите ратификации и акти на откажување, регистрирани од него, согласно со одредбите од претходните членови.

Член 22

Кога тоа ќе го смета за неопходно, Управниот орган на Меѓународната канцеларија на трудот, ќе поднесе извештај до Генералната конференција за примената на оваа

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Конвенција и ќе ја испита потребата за ставање на дневен ред на Конференцијата, прашањето за нејзина целосна или делумна ревизија.

Член 23

1. Доколку Конференцијата усвои нова конвенција која делумно или целосно ја ревидира оваа Конвенција, тогаш, освен ако со новата конвенција не се предвидува поинаку:

(а) ратификацијата на новата ревидирана Конвенција од членка ќе значи *ipso jure* откажување од оваа Конвенција, без разлика на одредбите од член 19, ако и кога новата ревидирана конвенција ќе влезе во сила;

(б) од датумот кога новата ревидирана конвенција ќе влезе во сила, оваа Конвенција престанува да биде отворена за ратификација од страна на членките.

2. Оваа Конвенција во секој случај останува во сила во нејзината постоечка форма и содржина за оние членки коишто ја ратификувале, а не ја ратификувале ревидираната конвенција.

Член 24

Англиската и француската верзија на текстот на оваа Конвенција се подеднакво важечки.

Член 3

Министерството за труд и социјална политика се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на овој закон.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

L I G J
PËR RATIFIKIMIN E KONVENTËS PËR AGJENCI PRIVATE TË PUNËSIMIT

Neni 1

Ratifikohet Konventa për Agjenci Private të Punësimit, e miratuar në Gjenevë më 19 qershor 1997.

Neni 2

Konventa për Agjenci Private të Punësimit, në origjinal në gjuhën angleze me përkthim në gjuhën maqedonase, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Punës dhe Politikës Sociale caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e këtij ligji.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

24.

Врз основа на членот 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ЦРНА ГОРА ЗА ЕКСТРАДИЦИЈА

Се прогласува Законот за ратификација на Договорот меѓу Република Македонија и Црна Гора за екстрадиција,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 20 март 2012 година.

Бр. 07-1359/1
20 март 2012 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Ѓорге Иванов, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

З А К О Н

**ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ЦРНА ГОРА
ЗА ЕКСТРАДИЦИЈА**

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Република Македонија и Црна Гора за екстрадиција, потпишан на 4 октомври 2011 година, во Охрид.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски и црногорски јазик гласи:

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

ДОГОВОР

ПОМЕЃУ

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

И

ЦРНА ГОРА

ЗА

ЕКСТРАДИЦИЈА

Република Македонија и Црна Гора (во натамошниот текст: држави договорнички),

свесни за потребата од понатамошно унапредување на меѓусебната соработка во областа на правосудството,

земајќи ја предвид високата опасност од организираниот криминал и корупција, нивното транснационално ширење, како и важноста за борбата против организираниот криминал и корупцијата, како и потребата за ефикасна меѓусебна соработка на државите во таа борба,

со желба посебно да ја уредат соработката во поглед на екстрадицијата,

се договорија за следното:

Обврска за екстрадиција**Член 1**

Државите договорнички се обврзуваат дека во согласност со одредбите од овој договор, на барање, една на друга ќе ѝ ги екстрадира лицата, кои во државата што бара екстрадиција (во натамошниот текст: држава молител) се гонат поради кривично дело или се бараат за извршување на казна затвор или друга мерка која подразбира лишување од слобода согласно правото на државите договорнички.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Начин на комуникација**Член 2**

- (1) Надлежните органи на државите договорнички во спроведувањето на овој договор комуницираат по писмен пат и тоа преку министерствата надлежни за работите од правосудството.
- (2) Дипломатскиот пат на комуникација со ова не е исклучен, ако за тоа постојат оправдани причини.
- (3) Во итни случаи, барањата и известувањата според овој договор, можат да се доставуваат преку Меѓународната организација на криминалистичката полиција (ИНТЕРПОЛ).

Јазик и легализација**Член 3**

- (1) Барањето за екстрадиција и документацијата која треба да и се достави на државата од која се бара екстрадиција (во натамошниот текст: замолената држава) според одредбите на овој договор, се составуваат на јазикот на државата молител.
- (2) Легализација на исправите од ставот (1) на овој член не е потребна.

Документација**Член 4**

Кон барањето за екстрадиција, државата молител треба да приложи:

- 1) средства за утврдување на истоветноста на лицето чија екстрадиција се бара (точен опис, фотографии, отпечатоци од прсти и сл.);
- 2) потврда или други податоци за државјанството на сопствените државјани;
- 3) обвинение или пресуда или одлука за притвор, или друг акт со исто правно значење, со заверен препис или заверена копија. Во овие акти мора да биде наведено: името и презимето на лицето чија екстрадиција се бара и други податоци кои се потребни за утврдување на неговата истоветност, опис на делото, законски назив на кривичното дело;
- 4) извадок од текстот на законските одредби кои ќе бидат применети или кои биле применети спрема лицето чија екстрадиција се бара, за делото поради кое се бара екстрадиција;

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- 5) податоци за должината на кривичната санкција кога се работи за екстрадиција на лице заради издржување на преостанатиот дел од кривичната санкција.

Дополнување на документација**Член 5**

- (1) Ако податоците и документацијата кои ги доставила државата молител не се доволни за донесување на одлука од замолената држава врз основа на овој договор, замолената држава може да побара дополнителни известувања и документација и да определи соодветен рок за нивно доставување, не подолг од 15 дена.
- (2) Рокот од ставот (1) на овој член може на образложено барање да се продолжи.
- (3) Ако државата молител во роковите предвидени со ставовите (1) и (2) на овој член не достави дополнителни податоци и документација, замолената држава веднаш ќе ја запре постапката за екстрадиција и лицето чија екстрадиција се бара ќе го пушти на слобода.
- (4) Трошоците што ќе настанат во врска со неоснованото лишување од слобода во случајот од ставот (3) на овој член, ќе ги надомести државата молител на замолената држава.

Кривични дела за кои се дозволува екстрадиција**Член 6**

- (1) Екстрадиција ќе се достави заради кривично гонење само ако за кривичното дело според правото на двете држави договорнички е пропишана казната затвор или мерка која вклучува лишување од слобода во траење од најмалку една година.
- (2) Екстрадиција заради извршување на правосилно изречена казна затвор или мерка која вклучува лишување од слобода ќе се дозволи само за кривични дела кои се казниви според правото на двете држави договорнички и доколку траењето на казната затвор или мерката која вклучува лишување од слобода, односно преостанатиот нивен дел кој треба да се изврши изнесува најмалку четири месеци.
- (3) Кога барањето за екстрадиција вклучува неколку кривични дела а за секое од нив според правото на двете држави договорнички е

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

пропишана казната затвор или мерка која вклучува лишување од слобода, а некои од нив не го исполнуваат условот од ставот (1) на овој член, замолената држава ќе дозволи екстрадиција и за тие кривични дела.

**Кривични дела за кои се дозволува екстрадиција
на сопствени државјани**

Член 7

- (1) Екстрадиција на сопствени државјани со цел кривично гонење ќе се дозволи ако се исполнети условите пропишани со овој договор само за кривичните дела од организираниот криминал, корупцијата и перење пари за кои според правото на двете држави договорнички е пропишана казната затвор или мерка која вклучува лишување од слобода во траење од четири години или потешка казна.
- (2) Екстрадиција на сопствени државјани со цел извршување на правосилно изречена казна затвор или мерка која вклучува лишување од слобода ќе се дозволи ако се исполнети условите пропишани со овој договор само за кривични дела од организираниот криминал, корупција и перење пари кои се казниви според правото на двете држави договорнички и ако траењето на изречената казната затвор или мерката која вклучува лишување од слобода односно преостанатиот нивен дел кој треба да се изврши изнесува најмалку две години.
- (3) Кривични дела од организираниот криминал од ставовите (1) и (2) на овој член, во согласност со домашното законодавство, се сметаат:
  - кривични дела кои се извршени од страна на организирана злосторничка група,
  - организирање и учествување во организирана злосторничка група.
- (4) Кривични дела за корупција од ставовите (1) и (2) на овој член, во согласност со домашното законодавство, се сметаат:
  - злоупотреба на положба од страна на службени лица,
  - противзаконско влијание,
  - активен и пасивен подкуп на службени лица,
  - активен и пасивен подкуп во приватен сектор,
  - проневера.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

**Одбивање на екстрадиција поради азил или
меѓународноправни обврски****Член 8**

Екстрадиција нема да се дозволи:

- 1) ако лицето чија екстрадиција се бара ужива азил на територијата на замолената држава;
- 2) ако екстрадицијата би била во спротивност со обврските на замолената држава што за неа произлегуваат од мултилатералните договори.

Начело *ne bis in idem***Член 9**

- (1) Екстрадиција нема да се дозволи ако се бара за дело за кое лицето чија екстрадиција се бара во замолената држава веќе правосилно е осудено или ослободено, или обвинението против него е правосилно одбиено, или против него кривичната постапка е правосилно запрена.
- (2) Екстрадиција нема да се дозволи ако се бара за дело за кое лицето чија екстрадиција се бара, правосилно е осудено или ослободено во трета држава, а изречената кривична санкција е извршена или простена или неизвршениот дел од санкцијата е простен или според правото на третата држава настапила застареност на извршувањето на кривичната санкција.
- (3) По исклучок од ставот (2) на овој член екстрадиција сепак може да се дозволи ако кривичното дело е сторено против добра од јавен интерес во државата молител.

Застареност**Член 10**

Екстрадиција нема да се дозволи ако кривичното гонење или извршувањето на кривичната санкција е застарено според правото на државата молител или според правото на замолената држава ако постои нејзина надлежност врз основа на нејзиното домашно законодавство.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Двострана казнивост**Член 11**

Екстрадиција нема да се дозволи ако се бара поради дело кое не е кривично дело според правото на една од државите договорнички.

Кривично гонење поради исто дело во замолената држава**Член 12**

Екстрадиција може да се одбие ако лицето за кое се бара екстрадиција, се гони за исто кривично дело во замолената држава.

Начело на територијалност**Член 13**

- (1) Екстрадиција може да се одбие ако се бара поради кривично дело кое во целост или делумно е извршено на територијата на замолената држава.
- (2) Екстрадиција може да се одбие ако се бара поради кривично дело сторено надвор од територијата на државата молител, и ако правото на замолената држава не дозволува кривично гонење за исто кривично дело сторено надвор од нејзината територија.

Судска надлежност на замолената држава**Член 14**

Екстрадиција може да се одбие поради дело кое подлежи на судска надлежност на замолената држава.

Амнестија**Член 15**

Екстрадиција нема да се дозволи за кривично дело кое е опфатено со амнестија во замолената држава, ако таа е надлежна за кривично гонење за тоа кривично дело според домашното законодавство.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Пресуда донесена во отсуство**Член 16**

Ако лицето чија екстрадиција се бара е правосилно осудено во отсуство, екстрадиција ќе се дозволи само ако државата молител даде гаранции дека кривичната постапка може по екстрадицијата повторно да се спроведе во присуство на екстрадираното лице во која тоа лице ќе може да го оствари своето право на одбрана.

Одложување на екстрадиција и привремена екстрадиција**Член 17**

- (1) Ако против лицата чија екстрадиција се бара во замолената држава се води кривична постапка, или во таа држава е осудено поради некое друго кривично дело, а не за она што е предмет на екстрадиција, екстрадицијата може да се одложи додека таа постапка не се заврши, а во случај на осуда додека не се изврши кривичната санкција.
- (2) Ако заради одложување на екстрадиција во државата молител би можело да настани застареност на кривичното гонење, или неговиот тек би бил сериозно попречен, може, по образложено барање на државата молител, да се дозволи привремена екстрадиција заради водење на кривичната постапка. Државата молител мора во тој случај да го врати екстрадираното лице веднаш откако ќе се извршат неопходните процесни дејствија поради кои била дозволена привремената екстрадиција.
- (3) Државата молител мора привремено екстрадираното лице, за време на престојот на нејзината територија, да го држи во притвор. Времето поминато во притвор од денот кога привремено екстрадираното лице ќе ја напушти територијата на замолената држава до денот кога ќе се врати на нејзината територија, се засметува во кривичната санкција која ќе биде изречена или извршена во замолената држава.

Повеќе барања за екстрадиција**Член 18**

- (1) Ако екстрадиција поради исто дело бараат државата договорничка и трета држава, замолената држава одлучува за екстрадицијата

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

земајќи ги во предвид сите околности, особено тежината на кривичното дело, местото на извршувањето на кривичното дело, времето на поднесувањето на барањето за екстрадиција, државјанството на лицето чија екстрадиција се бара и можноста за негова натамошна екстрадиција.

- (2) Ако барањата се однесуваат на различни дела, а се донесе одлука за екстрадиција во трета држава, замолената држава на другата држава договорничка, заедно со одлуката по барањето за екстрадиција, ќе ѝ соопшти дали е согласна со евентуалната натамошна екстрадиција од третата држава во другата држава договорничка.

Притвор во постапката за екстрадиција**Член 19**

- (1) Ако се исполнети формалните услови за екстрадиција, замолената држава по приемот на барањето за екстрадиција може, во согласност со своето право, да му определи притвор на лицето, освен ако е очигледно дека екстрадицијата не е дозволена.
- (2) Во итни случаи, по изрично барање од надлежен орган на државата молител, надлежниот орган на замолената држава може привремено да го притвори лицето и пред да го прими барањето за екстрадиција. Во барањето се наведува постоење на една од исправите наведени во членот 4 точка 3) од овој договор и дека има намера да поднесе барање за екстрадиција. Барањето треба да содржи и податоци за кривичното дело поради кое ќе се бара екстрадиција, времето и местото на неговото извршување, податоци за пропишаната или изречената санкција, односно нејзиниот преостанат дел, како и опис на лицето чија екстрадиција ќе се бара доколку е тоа можно.
- (3) Барањето од ставот (2) на овој член може да се поднесе преку министерствата надлежни за работите од правосудство, по дипломатски пат или преку Меѓународната организација на криминалистичката полиција (ИНТЕРПОЛ).
- (4) Меѓународната потерница се смета како барање за привремено притворање.
- (5) За тоа дека притворила лице во согласност со одредбите на овој член, замолената држава мора без одлагање да ја извести државата молител.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- (6) Привремениот притвор ќе биде укинат ако барањето за екстрадиција и документацијата наведена во член 4 од овој договор не ѝ бидат доставени на замолената држава во рок од 18 дена од денот на притворањето. Притворот, по образложено барање на државата молител, може да се продолжи, но не подолго од 40 дена од денот на притворањето.
- (7) Пуштањето на слобода не го спречува повторното притворање на лицето, ако барањето за екстрадиција биде подоцна доставена.

Одлука по барањето за екстрадиција**Член 20**

- (1) Замолената држава мора по барањето за екстрадиција да одлучи без одлагање, и за својата одлука да ја информира државата молител.
- (2) Одлуката со која се одбива екстрадиција во целост или делумно мора да биде образложена.

Поедноставена екстрадиција**Член 21**

- (1) Замолената држава може лицето чија екстрадиција, односно привремено притворање заради екстрадиција се бара, да го предаде во поедноставена постапка, ако тоа лице пред надлежниот суд на замолената држава изрично ќе изјави дека е согласно со ваквиот начин на екстрадиција и ако се исполнети претпоставките за екстрадиција.
- (2) Во случај на поедноставена екстрадиција не е потребно поднесување барање за екстрадиција со документација, меѓутоа, замолената држава, доколку тоа го смета за неопходно, може да побара одредени податоци и документи од државата молител.
- (3) Екстрадиција во поедноставена постапка има дејство на екстрадиција во редовна постапка.

Начело на специјалност**Член 22**

- (1) Екстрадирано лице не може да биде кривично гонето, да биде подложено на извршување на казна затвор или друга мерка која

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

вклучува лишување од слобода или екстрадирано на трета држава поради кривично дело сторено пред екстрадицијата, а кое не е предмет на екстрадицијата.

- (2) Условите од ставот (1) на овој член нема да се применат:
- 1) ако екстрадираното лице изрично се откажало од гаранцијата од ставот (1) на овој член;
  - 2) ако екстрадираното лице, иако имало можност, во рок од 45 дена од денот на неговото конечно пуштање на слобода, не ја напуштило територијата на државата договорничка во која било екстрадирано, или ако по напуштањето на таа територија, повторно се вратило во неа.
  - 3) ако државата која го екстрадирала лицето даде согласност, а за оваа цел е поднесено барање со прилозите наведени во членот 4 точка 3) и 4) од овој договор и судски записник со изјава на екстрадираното лице за кривичното дело од ставот (1) на овој член.
- (3) Ако по екстрадицијата, во текот на кривичната постапка во државата молител, се промени правната квалификација на кривичното дело за кое е дозволена екстрадиција, екстрадираното лице може кривично да се гони и да се осуди за тоа дело ако екстрадицијата е дозволена според новата правна квалификација.

Засметување на притвор во кривична санкција**Член 23**

Ако екстрадираното лице во државата договорничка било притворено за кривично дело поради кое е екстрадирано, времето поминало во притвор се засметува во кривичната санкција.

Предавање на лице кое се екстрадира**Член 24**

- (1) Ако се дозволи екстрадиција, замолената држава ќе ја извести државата молител за местото и времето на предавањето, како и за времето кое бараното лице го поминало во притвор поради екстрадиција.
- (2) Лице чија екстрадиција е дозволена може да се пушти на слобода, ако надлежниот орган на државата молител не го преземе во рок од 10 дена од датумот определен за предавање.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- (3) Ако предавањето на лицето чија екстрадиција е дозволена не е можно поради вонредни околности, државата договорничка на чија страна настанале овие околности ќе ја извести другата држава договорничка за тоа поради постигнување договор за новото време на предавање.

Повторно барање за екстрадиција
Член 25

Ако екстрадираното лице на кој било начин го избегне кривичното гонење или извршување на кривичната санкција, а се најде на територијата на замолената држава, ќе може да биде екстрадирано по повторено барање. Во тој случај, не е потребно со барањето да се приложат документите од членот 4 од овој договор, ако на замолената држава сè уште ѝ се на располагање и ако не се променети околностите под кои е поднесено првото барање за екстрадиција.

Предавање на предмети
Член 26

- (1) Предавањето на предмети се врши според правото на замолената држава.
- (2) Ако се дозволи екстрадиција на лицето, замолената држава, и без посебна молба, ќе го дозволи предавањето на предметите:
- 1) што можат да се употребат како доказно средство;
  - 2) кои лицето што се екстрадира, ги прибавило со кривичното дело или со впаричување на предметите кои потекнуваат од извршувањето на кривичното дело.
- (3) Предметите или исправите можат да се запленаат и да ѝ се предадат на другата држава договорничка, ако за тоа постои одлука на надлежниот орган на државата молител.
- (4) Замолената држава може да го одложи предавањето на предмети или исправи, ако ѝ се потребни во друга кривична постапка која е во тек.
- (5) Ако екстрадицијата, која според овој договор би била дозволена, не е можна бидејќи лицето кое треба да се екстрадира избегало или починало, или не е можно да се пронајде на територијата на замолената држава, предавањето на предметите и покрај тоа ќе се дозволи.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- (6) Правата на замолената држава и на трети лица врз предметите од ставот (2) на овој член остануваат недопрени. Ако постојат такви права, државата молител предметите, по завршувањето на постапката, што побрзо и бесплатно ќе ѝ ги врати на замолената држава. Ако таквите права би биле повредени со предавањето, тогаш предавањето нема да се дозволи.
- (7) Државата молител ќе ѝ ги врати предметите или исправите на замолената држава, по завршување на постапката за која биле побарани, доколку замолената држава не се откаже од тоа.
- (8) Предавањето на предметите заради враќање на оштетениот може да се изврши со согласност на другата држава договорничка и пред да биде дозволена екстрадиција, ако лицето кое се екстрадира е согласно непосредно да му се вратат предметите на оштетениот.

Примена на право и известување**Член 27**

- (1) Ако со овој договор не е поинаку определено, за постапката во врска со екстрадицијата и за притворот на територијата на замолената држава, се применува правото на замолената држава.
- (2) Ако лицето се екстрадира за кривично гонење, државата молител ќе ја извести замолената држава за исходот од кривичната постапка и ќе ѝ достави правосилна одлука.

Транзит**Член 28**

- (1) Транзитот на лице кое го екстрадира трета држава на една од државите договорнички преку територијата на другата држава договорничка, ќе биде дозволен, ако со овој договор не е поинаку определено, под истите услови како и кај екстрадицијата.
- (2) Барањето за транзит преку територијата на државата договорничка и одлуката со која е дозволена екстрадицијата на лицето мора да биде поднесено до државата договорничка од која се бара дозвола за транзит најмалку 10 дена, а во итни случаи најмалку три дена пред договорениот датум за транзит.
- (3) Државата договорничка од која се бара дозвола за транзит може да го одбие барањето за транзит преку својата територија ако се работи за лице против кое во таа држава се води кривична постапка

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

или против кое е изречена осудителна пресуда која не е извршена, или ако според мислењето на таа држава транзитот би можел да и наштети на нејзините интереси.

- (4) Државата договорничка од која се бара дозвола за транзит ќе го одбие барањето за транзит преку својата територија на сопствен државјанин, освен ако трета држава го екстрадира тоа лице на државата договорничка за кривични дела од организиран криминал, корупција и перење пари од членот 7 од овој договор.
- (5) Без согласност од државата која ја дозволила екстрадицијата на бараното лице, државата договорничка преку чија територија се врши неговиот транзит, не смее да го гони тоа лице ниту против него да изврши кривична санкција поради кривичното дело кое е сторено пред транзитот.
- (6) Во текот на транзитот замолената држава ќе го држи во притвор лицето кое се екстрадира.

Транзит по воздушен пат**Член 29**

- (1) Ако при екстрадиција е потребно лицето да се пренесе од трета држава во државата договорничка по воздушен пат преку државната територија на другата држава договорничка без попатно застанување, не е потребна дозвола од државата договорничка преку чија територија се врши летот. Таа држава ќе биде однапред известена од државата во која е потребно да се пренесе лицето од трета држава за постоење на една од исправите од членот 4 точка 3) од овој договор, како и за државјанството на лицето кое се екстрадира.
- (2) Во случај на непредвидено попатно застанување на територијата на држава договорничка преку чија територија се врши летот, известувањето од ставот (1) на овој член има ист ефект како и барањето за притворање од членот 19 од овој договор.

Трошоци**Член 30**

- (1) Трошоците за екстрадиција ги сноси државата договорничка на чија територија тие настанале.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- (2) Трошоците за транзит ги сноси државата која бара дозвола за транзит.
- (3) Трошоците за превоз со авион ги сноси државата која предложила таков превоз.

Завршни одредби**Член 31**

Сите спорови за толкувањето или примената на овој договор државите договорнички ќе ги решаваат по дипломатски пат.

Член 32

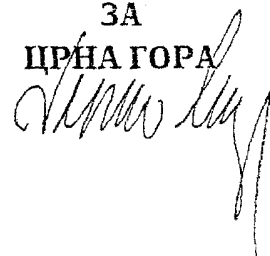
- (1) Овој Договор влегува во сила со датумот на прием на последната нота по дипломатски пат со кои државите договорнички меѓусебно се известуваат за спроведената постапка за потврдување во согласност со нивното право.
- (2) Овој Договор се склучува на неопределено време. Секоја држава договорничка може да го откаже Договорот писмено, по дипломатски пат и во тој случај овој Договор престанува по истекот на шест месеци од датумот на прием на известувањето за откажувањето.
- (3) Со стапување на сила на овој договор престануваат да важат одредбите за екстрадиција од Договорот помеѓу Република Македонија и Србија и Црна Гора за правна помош во граѓанските и кривичните предмети, склучен во Скопје 06. јули 2004 година.

Составено во ОХРИД на ден 04. 10. 2011 во два оригинали, секој на македонски и црногорски јазик, при што двата текста се еднакво автентични.

ЗА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ЗА
ЦРНА ГОРА

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

UGOVOR

IZMEĐU

REPUBLIKE MAKEDONIJE

I

CRNE GORE

O IZRUČENJU

Republika Makedonija i Crna Gora (u daljem tekstu: države ugovornice),

svjesne potrebe daljeg unapređenja međusobne saradnje u oblasti pravosuđa,

uzimajući u obzir visoku opasnost organizovanog kriminala i korupcije, njihovog transnacionalnog širenja, kao i važnost borbe protiv organizovanog kriminala i korupcije, te potrebu za efikasnom međusobnom saradnjom država u toj borbi,

u želji da posebno regulišu saradnju u pogledu izručenja,

sporazumjele su se o sljedećem:

Obaveza izručenja**Član 1**

Države ugovornice se obavezuju da će u skladu s odredbama ovog ugovora, na zahtjev, jedna drugoj izručivati lica, koja se u državi koja traži izručenje (u daljem tekstu: država molilja) gone zbog krivičnog djela ili se traže radi izvršenja kazne zatvora ili druge mjere koja podrazumijeva lišenje slobode, u skladu sa pravom država ugovornica.

Način komunikacije**Član 2**

- (1) Nadležni organi država ugovornica kod sprovođenja ovog ugovora komuniciraju pisanim putem i to preko ministarstava nadležnih za poslove pravosuđa.
- (2) Diplomatski put komunikacije ovim nije isključen, ako za to postoje opravdani razlozi.
- (3) U hitnim slučajevima, zahtjev i obavještenja prema ovom ugovoru mogu se dostavljati preko Međunarodne organizacije kriminalističke policije (INTERPOL).

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Језик i legalizacija**Član 3**

- (1) Захтјев за изручење i документација која треба да се достави држави од које се тражи изручење (у даљем тексту: замолјена држава), према одредбамa овог уговора, састављају се на језику државе молилје.
- (2) Legalizacija исправа из става 1 овог члана није потребна.

Дokumentacija**Član 4**

Uz захтјев за изручење држава молилја треба да приложи:

- 1) средства за утврђивање истовјетности лица чије се изручење тражи (тачан опис, фотографије, отisci прстију i сл.);
- 2) потврду или друге податке о држављанству сопствених држављана;
- 3) оптужницу или пресуду или одлуку о притвору или други акт истог правног значаја, у овјереном prepisu или овјереној копији. U овим актима мора бити наведено: име i презиме лица чије се изручење тражи i други подаци који су потребни за утврђивање његове истовјетности, опис djela, законски назив кривичног djela;
- 4) извод из текста законских одреdbи које ће бити примijenjene или су биле примijenjene према лицу чије се изручење тражи, због djela поводом кога се изручење тражи;
- 5) податке о дужини кривичне санкције када се ради о изручењу лица ради издржавања остатка кривичне санкције.

Допуна документације**Član 5**

- (1) Ако су подаци i документација које је доставила држава молилја недовољни за доношење одлуке замолјене државе на основу овог уговора, замолјена држава може да тражи допунска обавјештења i документацију i да одреди примјерен рок за њихово достављање не дужи од 15 дана.
- (2) Рок из става 1 овог члана може се на образложеном захтјеву продужити.
- (3) Ако држава молилја у роковима предвиђеним ст. 1 i 2 овог члана не достави допунске податке i документацију, замолјена држава ће одмах обуставити поступак за изручење i лице чије се изручење тражи пустиће на слободу.
- (4) Трошкове који су настали неоснованим лишењем слободe у случају из става 3 овог члана надокнадиће држава молилја замолјеној држави.

Кривична djela за која се изручење дозволјава**Član 6**

- (1) Изручење ради кривичног gonjenja дозволиће се само ако је за кривично djelo према праву обје државе уговорнице propisana казна затвора или мјера која укључује лишење слободe у трајању од најманје једне године.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- (2) Izručenje radi izvršenja pravnosnažno izrečene kazne zatvora ili mjere koja uključuje lišenje slobode dozvolice se samo za krivična djela koja su kažnjiva prema pravu obje države ugovornice i ako trajanje kazne zatvora ili mjere koja uključuje lišenje slobode, odnosno njihov ostatak koji se treba izvršiti iznosi najmanje četiri mjeseca.
- (3) Ako zahtjev za izručenje uključuje nekoliko krivičnih djela od kojih je za svako prema pravu obje države ugovornice propisana kazna zatvora ili mjera koja uključuje lišenje slobode, a neka od njih ne ispunjavaju uslov iz stava 1 ovog člana, zamoljena država će dopustiti izručenje i za ta krivična djela.

Krivična djela za koja se dopušta izručenje sopstvenih državljana
Član 7

- (1) Izručenje sopstvenih državljana u cilju krivičnog gonjenja dozvolice se ako su ispunjeni uslovi propisani ovim ugovorom samo za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca za koja je prema pravu obje države ugovornice propisana kazna zatvora ili mjera koja podrazumijeva lišenje slobode u trajanju od četiri godine ili teža kazna.
- (2) Izručenje sopstvenih državljana u cilju izvršenja pravosnažno izrečene kazne zatvora ili mjere koja podrazumijeva lišenje slobode dozvolice se ako su ispunjeni uslovi propisani ovim ugovorom samo za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca koja su kažnjiva prema pravu obje države ugovornice i ako trajanje kazne zatvora ili mjere koja podrazumijeva lišenje slobode odnosno njihov ostatak koji se treba izvršiti iznosi najmanje dvije godine.
- (3) Krivična djela organizovanog kriminala iz st. 1 i 2 ovog člana u skladu sa domaćim zakonodavstvom smatraju se:
- krivična djela počinjena od strane organizovane kriminalne grupe,
  - organizovanje i učestvovanje u organizovanoj kriminalnoj grupi.
- (4) Krivična djela korupcije iz st. 1 i 2 ovog člana u skladu sa domaćim zakonodavstvom smatraju se:
- zloupotreba položaja od strane službenih lica,
  - protivzakonit uticaj,
  - aktivno i pasivno podmićivanje službenih lica,
  - aktivno i pasivno podmićivanje u privatnom sektoru,
  - pronevjera.

Odbijanje izručjenja zbog azila ili međunarodnopravnih obaveza
Član 8

Izručenje se neće dozvoliti:

- 1) ako lice čije se izručenje traži uživa azil na teritoriji zamoljene države;
- 2) ako bi izručenje bilo u suprotnosti s obavezama zamoljene države koji za nju proizilaze iz multilateralnih ugovora.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Načelo ne bis in idem
Član 9

- (1) Izručenje se neće dozvoliti ako se traži zbog djela za koje je lice čije se izručenje traži u zamoljenoj državi već pravosnažno osuđeno ili oslobođeno ili pravosnažno optužba protiv njega odbijena ili je pravosnažno obustavljen postupak.
- (2) Izručenje se neće dozvoliti ako se traži zbog djela za koje je lice čije se izručenje traži pravosnažno osuđeno ili oslobođeno u trećoj državi, a izrečena krivična sankcija izvršena ili oproštena ili je neizvršeni dio sankcije oprošten ili je prema pravu treće države nastupila zastarjelost izvršenja krivične sankcije.
- (3) Izuzetno u slučajevima iz stava 2 ovog člana izručenje se može dozvoliti ako je krivično djelo počinjeno protiv dobra od javnog interesa u državi molilji.

Zastarjelost
Član 10

Izručenje se neće dozvoliti ako je krivično gonjenje ili izvršenje krivične sankcije zastarjelo prema pravu države molilje ili prema pravu zamoljene države ako postoji njena nadležnost na osnovu njenog domaćeg prava.

Obostrana kažnjivost
Član 11

Izručenje se neće dozvoliti ako se traži zbog djela koje nije krivično djelo prema pravu jedne od država ugovornica.

Krivično gonjenje zbog istog djela u zamoljenoj državi
Član 12

Izručenje se može odbiti ako se lice čije se izručenje traži, zbog istog krivičnog djela krivično goni u zamoljenoj državi.

Načelo teritorijalnosti
Član 13

- (1) Izručenje se može odbiti ako se traži zbog krivičnog djela koje je u cjelosti ili djelimično izvršeno na teritoriji zamoljene države.
- (2) Izručenje se može odbiti ako se traži zbog krivičnog djela počinjenog van teritorija države molilje, i ako pravo zamoljene države ne dozvoljava krivično gonjenje za isto krivično djelo počinjeno van njene teritorije.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Sudska nadležnost zamoljene države**Član 14**

Izručenje se može odbiti zbog djela koje podliježe sudskoj nadležnosti zamoljene države.

Amnestija**Član 15**

Izručenje se neće dozvoliti za krivično djelo koje je obuhvaćeno amnestijom u zamoljenoj državi, ako je ona nadležna za krivično gonjenje za to krivično djelo prema svom pravu.

Presuda u odsustvu**Član 16**

Ako je lice čije se izručenje traži pravosnažno osuđeno u odsustvu, izručenje će se dozvoliti samo ako država molilja da garancije da se krivični postupak može poslije izručenja ponovo sprovesti u prisustvu izručenog lica u kojem će to lice moći ostvariti svoje pravo na odbranu.

Odlaganje izručenja i privremeno izručenje**Član 17**

- (1) Ako se protiv lica čije se izručenje traži u zamoljenoj državi vodi krivični postupak, ili je u toj državi osuđeno zbog nekog drugog krivičnog djela, a ne onog koje je predmet izručenja, izručenje se može odložiti dok se taj postupak ne okonča, a u slučaju osude dok se krivična sankcija ne izvrši.
- (2) Ako bi zbog odlaganja izručenja u državi molilji krivično gonjenje moglo da zastari, ili bi njegov tok bio ozbiljno ometan, može se, na obrazložen zahtjev države molilje, dozvoliti privremeno izručenje radi vođenja krivičnog postupka. Država molilja mora u tom slučaju izručeno lice vratiti odmah nakon što se obave neophodne procesne radnje zbog kojih je bilo dozvoljeno privremeno izručenje.
- (3) Država molilja mora privremeno izručeno lice, za vrijeme boravka na njenoj teritoriji, držati u pritvoru. Vrijeme provedeno u pritvoru od dana kada privremeno izručeno lice napusti teritoriju zamoljene države do dana kada se na njenu teritoriju vrati, uračunava se u krivičnu sankciju koja će biti izrečena ili izvršena u zamoljenoj državi.

Više zahtjeva za izručenje**Član 18**

- (1) Ako izručenje zbog istog djela traže država ugovornica i treća država, zamoljena država odlučuje o izručenju uzimajući u obzir sve okolnosti, posebno

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

težinu krivičnog djela, mjesto izvršenja krivičnog djela, vrijeme podnošenja zahtjeva za izručenje, državljanstvo lica čije se izručenje traži i mogućnost njegovog daljeg izručenja.

- (2) Ako se zahtjevi odnose na različita djela, a donese se odluka o izručenju trećoj državi, zamoljena država će drugoj državi ugovornici, zajedno s odlukom o zahtjevu za izručenje, saopštiti da li je saglasna s eventualnim daljim izručenjem iz treće države drugoj državi ugovornici.

Pritvor u postupku izručenja
Član 19

- (1) Ako su ispunjeni formalni uslovi za izručenje, zamoljena država nakon prijema zahtjeva za izručenje može, u skladu sa svojim pravom, licu odrediti pritvor, osim ako izručenje očigledno nije dozvoljeno.
- (2) U hitnim slučajevima, na izričiti zahtjev nadležnog organa države molilje, nadležni organ zamoljene države može privremeno pritvoriti lice i prije prijema zahtjeva za izručenje. U zahtjevu se navodi postojanje jedne od isprava iz člana 4 tačka 3 ovog ugovora i da postoji namjera da se podnese molba za izručenje. Zahtjev treba da sadrži i podatke o krivičnom djelu zbog kojeg će se tražiti izručenje, vrijeme i mjesto njegovog izvršenja, podatke o propisanoj ili izrečenoj sankciji, odnosno njenom ostatku, kao i opis lica čije će se izručenje tražiti ukoliko je to moguće.
- (3) Zahtjev iz stava 2 ovog člana može se podnijeti preko ministarstava nadležnih za poslove pravosuđa, diplomatskim putem, ili preko Međunarodne organizacije kriminalističke policije (INTERPOL).
- (4) Međunarodna potjernica se smatra zahtjevom za privremeno pritvaranje.
- (5) O tome da je pritvorila lice u skladu s odredbama ovog člana, zamoljena država mora bez odlaganja obavjestiti državu molilju.
- (6) Privremeni pritvor biće ukinut ako molba za izručenje i dokumentacija navedena u članu 4 ovog ugovora ne budu dostavljeni zamoljenoj državi u roku od 18 dana od dana pritvaranja. Pritvor se, na obrazloženi zahtjev države molilje, može produžiti ali ne duže od 40 dana od dana pritvaranja.
- (7) Puštanje na slobodu ne sprečava ponovno pritvaranje lica, ako molba za izručenje bude kasnije dostavljena.

Odluka o zahtjevu za izručenje
Član 20

- (1) Zamoljena država mora o zahtjevu za izručenje odlučiti bez odlaganja, i o svojoj odluci obavjestiti državu molilju.
- (2) Odluka kojom se izručenje odbija u cjelosti ili djelimično mora biti obrazložena.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Pojednostavljeno izručenje**Član 21**

- (1) Zamoljena država može da lice čije se izručenje, odnosno privremeno pritvaranje radi izručenja zahtjeva, izruči po pojednostavljenom postupku, ako ono pred nadležnim sudom zamoljene države izričito izjavi da je saglasno sa ovakvim načinom izručenja i ako su ispunjene pretpostavke za izručenje.
- (2) U slučaju pojednostavljenog izručenja nije potrebno podnošenje zahtjeva za izručenje sa dokumentacijom, međutim, zamoljena država, ukoliko smatra da je to neophodno, može da zatraži određene podatke i dokumente od države molilje.
- (3) Izručenje po pojednostavljenom postupku ima dejstvo izručenja u redovnom postupku.

Načelo specijalnosti**Član 22**

- (1) Izručeno lice ne može biti krivično gonjeno, podvrgnuto izvršenju kazne zatvora ili druge mjere koja podrazumijeva lišenje slobode ili izručeno trećoj državi, zbog krivičnog djela izvršenog prije izručenja, a koje nije predmet izručenja.
- (2) Uslovi iz stava 1 ovog člana neće se primijeniti:
  - 1) ako se izručeno lice izričito odreklo garancije iz stava 1 ovog člana;
  - 2) ako izručeno lice, iako je imalo mogućnosti, nije u roku od 45 dana od dana njegovog konačnog puštanja na slobodu, napustilo teritoriju države ugovornice kojoj je bilo izručeno, ili, ako se nakon napuštanja te teritorije, na nju ponovo vratilo;
  - 3) ako država koja je izručila lice da saglasnost, u kom cilju se podnosi zahtjev sa priložima navedenim u članu 4 tač. 3 i 4 ovog ugovora i sudski zapisnik sa izjavom izručenog lica o krivičnom djelu iz stava 1 ovog člana.
- (3) Ako se nakon izručenja, tokom krivičnog postupka u državi molilji promijeni pravna kvalifikacija krivičnog djela za koje je dopušteno izručenje, izručeno lice se može krivično goniti i osuditi za to djelo samo ako je izručenje dozvoljeno prema novoj pravnoj kvalifikaciji.

Uračunavanje pritvora u krivičnu sankciju**Član 23**

Ako je izručeno lice u državi ugovornici bilo pritvoreno zbog krivičnog djela zbog kojeg je izručeno, vrijeme provedeno u pritvoru uračunava se u krivičnu sankciju.

Predaja lica koje se izručuje**Član 24**

- (1) Ako se izručenje dozvoli, zamoljena država će državu molilju obavijestiti o mjestu i vremenu predaje, kao i o vremenu koje je traženo lice provelo u pritvoru radi izručenja.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- (2) Lice čije je izručenje dozvoljeno može se pustiti na slobodu, ako ga nadležni organ države molilje ne preuzme u roku od 10 dana od dana utvrđenog za predaju.
- (3) Ako predaja lica čije je izručenje dozvoljeno nije moguća zbog vanrednih okolnosti, država ugovornica na čijoj su strani ove okolnosti nastale će o tome obavijestiti drugu državu ugovornicu radi postizanja dogovora o novom vremenu predaje.

Ponovni zahtjev za izručenje**Član 25**

Ako izručeno lice na bilo koji način izbjegne krivično gonjenje ili izvršenje krivične sankcije, a nađe se na teritoriji zamoljene države, moći će da bude izručeno na ponovljeni zahtjev. U tom slučaju nije potrebno da uz zahtjev budu priložena dokumenta iz člana 4 ovog ugovora, ako su još uvijek na raspolaganju zamoljenoj državi i ako se nijesu promijenile okolnosti pod kojim je podnesen prvobitni zahtjev za izručenje.

Predaja predmeta**Član 26**

- (1) Predaja predmeta se obavlja prema pravu zamoljene države.
- (2) Ako se dozvoli izručenje lica, zamoljena država će, i bez posebnog zahtjeva, dozvoliti predaju predmeta:
  - 1) koji se mogu upotrijebiti kao dokazno sredstvo;
  - 2) koje je lice, koje se izručuje, steklo krivičnim djelom ili unovčavanjem predmeta koji potiču od izvršenja krivičnog djela.
- (3) Predmeti ili isprave mogu se zaplijeniti i predati drugoj državi ugovornici ako o oduzimanju predmeta postoji odluka nadležnog organa države molilje.
- (4) Zamoljena država može odložiti predaju predmeta ili isprava, ako su joj potrebni u drugom krivičnom postupku koji je u toku.
- (5) Ako izručenje koje bi po ovom ugovoru bilo dozvoljeno, nije moguće jer je lice koje treba izručiti pobjeglo ili umrlo, ili ga nije moguće pronaći na teritoriji zamoljene države, predaja predmeta će se i pored toga dozvoliti.
- (6) Prava zamoljene države i trećih lica na predmete iz stav 2 ovog člana ostaju nedirnuta. Ako postoje takva prava, država molilja će predmete, po okončanju postupka, što prije i besplatno vratiti zamoljenoj državi. Ako bi takva prava bila povrijeđena predajom, predaja se neće dozvoliti.
- (7) Država molilja će vratiti predmete ili isprave zamoljenoj državi, nakon okončanja postupka za koji su bili traženi, ukoliko se zamoljena država tog ne odrekne.
- (8) Predaja predmeta radi vraćanja oštećenom može se izvršiti uz saglasnost druge države ugovornice i prije nego što je dozvoljeno izručenje, ako je lice koje se izručuje saglasno da se predmeti neposredno vrate oštećenom.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Primjena prava i obavještenje
Član 27

- (1) Ako ovim ugovorom nije određeno drugačije, na postupak u vezi izručenja i na pritvor na teritoriji zamoljene države, primjenjuje se pravo zamoljene države.
- (2) Ako se lice izručuje radi krivičnog gonjenja, država molilja će obavijestiti zamoljenu državu o ishodu krivičnog postupka i dostaviti joj pravnosnažnu odluku.

Tranzit
Član 28

- (1) Tranzit lica koje treba da izruči treća država jednoj državi ugovornici, preko teritorije druge države ugovornice, biće одобрен, ako ovim ugovorom nije drugačije uređeno, pod istim uslovima kao kod izručenja.
- (2) Zahtjev za tranzit preko teritorije države ugovornice i odluka kojom je dozvoljeno izručenje lica mora biti podniet državi ugovornici od koje se traži одобrenje tranzita najmanje 10 dana, odnosno u hitnim slučajevima najmanje tri dana prije dogovorenog datuma tranzita.
- (3) Država ugovornica od koje se traži одобrenje tranzita može da odbije zahtjev za tranzit preko svoje teritorije ako se radi o licu protiv koga se u toj državi vodi krivični postupak ili je protiv njega izrečena osuđujuća presuda koja nije izvršena, ili ako bi po mišljenju te države tranzit mogao da nanese štetu njenim interesima.
- (4) Država ugovornica od koje se traži одобrenje tranzita će odbiti zahtjev za tranzit preko svoje teritorije sopstvenog državljanina osim ako treća država izručuje to lice državi ugovornici za krivična djela organizovanog kriminala, korupcije i pranja novca iz člana 7 ovog ugovora.
- (5) Bez saglasnosti države koja je odobrila izručenje traženog lica, država ugovornica preko čije teritorije se vrši njegov tranzit, ne smije to lice da goni niti da prema njemu izvrši krivičnu sankciju zbog krivičnog djela koje je izvršeno prije tranzita.
- (6) U toku tranzita zamoljena država će lice koje se sprovodi držati u pritvoru.

Tranzit vazдушnim putem
Član 29

- (1) Ako je kod izručenja lica potrebno prevesti iz treće države u državu ugovornicu vazдушnim putem, bez međuslijetanja preko teritorije druge države ugovornice, nije potrebno одобrenje države ugovornice preko čije teritorije se let obavlja. Tu državu će država u koju je potrebno lice prevesti iz treće države unaprijed obavijestiti o postojanju jedne od isprava iz člana 4 tačke 3 ovog ugovora, kao i o državljanstvu lica koje se izručuje.

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

- (2) U slučaju nepredviđenog međuslijetanja na teritoriju države preko čije teritorije se obavlja let, obavještenje iz stava 1 ovog člana ima ista dejstva kao i zahtjev za pritvaranje iz člana 19 ovog ugovora.

Troškovi
Član 30

- (1) Troškove za izručenje snosi država ugovornica na čijoj su teritoriji nastali.
(2) Troškove tranzita snosi država koja je tražila odobrenje tranzita.
(3) Troškove prevoza avionom snosi država koja je takav prevoz predložila.

Završne odredbe
Član 31

Sve sporove o tumačenju ili primjeni ovog ugovora države ugovornice će rješavati diplomatskim putem.

Član 32

- (1) Ovaj Ugovor stupa na snagu danom prijema diplomatskim putem poslednje od nota kojima se države ugovornice uzajamno obavještavaju o sprovedenom postupku potvrđivanja u skladu sa njihovim pravom.
(2) Ovaj Ugovor se zaključuje na neodređeno vrijeme. Svaka država ugovornica može Ugovor otkazati pismeno diplomatskim putem i u tom slučaju ovaj Ugovor prestaje da važi nakon isteka šest mjeseci od dana prijema obaveštenja o otkazivanju.
(3) Danom stupanja na snagu ovog ugovora prestaje da važi odredbe o ekstradiciji Ugovora između Republike Makedonije i Srbije i Crne Gore o pravnoj pomoći u građanskim i krivičnim stvarima zaključen u Skoplju 06.jula 2004 godine.

Sačinjeno u OHRIDU dana 04.10.2011 u dva originalna primerka, svaki na makedonskom i crnogoriškom jeziku, s tim da su oba teksta podjednako vjerodostojna.

ZA
REPUBLIKU MAKEDONIJU

ZA
CRNU GORU

МЕЃУНАРОДНИ ДОГОВОРИ

Член 3

Министерството за правда се определува како надлежен орган на државната управа што ќе се грижи за извршување на овој договор.

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

L I G J
PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES NDËRMJET REPUBLIKËS SË MAQEDONISË DHE
MALIT TË ZI PËR EKSTRADIM

Neni 1

Ratifikohet Marrëveshjes ndërmjet Republikës së Maqedonisë dhe Malit të Zi për ekstradim, e nënshkruar më 4 tetor 2011, në Ohër.

Neni 2

Marrëveshja në origjinal në gjuhën maqedonase dhe malazeze, është si vijon:

Neni 3

Ministria e Drejtësisë caktohet si organ kompetent i administratës shtetërore që do të kujdeset për zbatimin e kësaj marrëveshje.

Neni 4

Ky ligj hyn në fuqi në ditën e tetë nga dita e botimit në "Gazetën Zyrtare të Republikës së Maqedonisë".

Службен весник
на Република Македонија

www.slvesnik.com.mk

contact@slvesnik.com.mk

Издавач: ЈП СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, ц.о.-Скопје
бул. „Партизански одреди“ бр. 29. Поштенски фах 51.
Директор и одговорен уредник – м-р Тони Трајанов.
Телефон: +389-2-55 12 400.
Телефакс: +389-2-55 12 401.

Претплатата за 2012 година изнесува 10.100,00 денари.
„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба.
Рок за рекламации: 15 дена.
Жиро-сметка: 300000000188798.
Депонент на Комерцијална банка, АД - Скопје.
Печат: ГРАФИЧКИ ЦЕНТАР ДООЕЛ, Скопје.
Цената на овој број е 330 денари.

ISSN 0354-1622

2012040